

แนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

โดย

พลเรือตรี พงษ์ศักดิ์ จุลกาญจน์

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุน

กรมการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศทหารเรือ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ
ลักษณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ผู้วิจัย พลเรือตรี พงษ์ศักดิ์ จุลกาญจน์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๕๘

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศึกษา พรบ. และแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องและประกาศของ กสทช. ต่างๆ ตลอดจนข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติพร้อมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือและบทสรุปสำหรับผู้บริหารและจัดทำแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือต่อไป โดยมีขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้ (๑) ศึกษาเฉพาะการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ในเรื่องของการบริหารจัดการวิทยุกระจายเสียง โดยไม่พิจารณาสิทธิไปในเรื่องของการเงิน การบัญชี (๒) ในการปฏิรูปจะเป็นการเสนอเกี่ยวกับแนวทางและบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ไม่พิจารณาละเอียดถึงการจัดองค์กร (๓) ใช้ข้อมูลเปรียบเทียบประกอบจากกิจการวิทยุกระจายเสียงของ ทบ. ทอ.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิเคราะห์แผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ ซึ่งนำมาเป็นแผนปฏิบัติประจำปีของกิจการฯ ในแต่ละปี เพื่อรองรับกฎหมายฯ และหลักเกณฑ์ต่างๆตามประกาศฯ ของ กสทช. นอกจากนี้ในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและนำมาใช้อย่างแพร่หลายและได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเป็นอย่างมากเป็นผลให้เกิดปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อเป็น “สื่อใหม่” และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารนำไปสู่ยุคดิจิทัล จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ลักษณะเป็นเหตุการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันและมีความหลากหลาย จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพ (SWOT ANALYSIS) และกรณีศึกษา (CASE STUDY) มาดำเนินการกับข้อมูลต่างๆ ตามกระบวนการของโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติของ วปอ. นำไปสู่การกำหนดแนวทางการปฏิรูปและข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) ดำรงและขยายความร่วมมือกับพันธมิตรและผู้จัดรายการร่วม (๒) เพิ่มศักยภาพวิทยุกระจายเสียงด้วยวิทยุออนไลน์ (๓) พัฒนากิจการวิทยุกระจายเสียงไปสู่กิจการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางโดยดำเนินการกระจายเสียง รายงานข่าวสารทางทะเลและความมั่นคง ในลักษณะทันเหตุการณ์แก่ประชาชน โดยจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนข่าวสารจากหน่วยราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนในแต่ละพื้นที่

การเปลี่ยนผ่านของกิจการวิทยุกระจายเสียงตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามแผนแม่บทฯ และประกาศฯ ของ กสทช. ต้องมีกระบวนการที่สร้างความเชื่อมั่น และผู้ถือครองความถี่ต้องสมัครใจ ไม่สร้างความแตกแยกจนนำไปสู่กระบวนการทางกฎหมาย ที่ต้องใช้ศาลเป็นผู้ตัดสินจนทำให้เกิดภาวะชะงักงันจนเสียหายต่อเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชน ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงตงงาน ดังนั้น กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือต้องมีกลุ่มบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถดังกล่าวปฏิบัติงานร่วมกับ กสทช. ในการเปลี่ยนผ่านและมีการลงทุนและสร้างงานเพื่อเศรษฐกิจของประเทศ

คำนำ

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ รองผู้อำนวยการกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ระหว่าง พ.ศ.๒๕๕๗ จนถึง พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนผ่านการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามหลักการคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยการใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการบังคับประกาศใช้ พรบ.ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และ พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และประกาศของ กสทช.ต่าง ๆ กำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทยอยออกมาบังคับใช้ จากการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือภายใต้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช. ได้พบว่ามีปัญหา โอกาส และสิ่งท้าทายต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ในโอกาสที่ได้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งมีเพื่อนนักศึกษาหลายท่านเป็นผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียง และมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต อาจจะกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติได้ จึงได้ศึกษาถึงแนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เพื่อให้กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ดำรงความเป็นสื่อสำคัญของกองทัพเรือได้ตลอดไป

พล.ร.ต.

(พงษ์ศักดิ์ จุลกาญจน์)
นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙
ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค-ง
สารบัญแผนภาพ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
บทที่ ๒ กิจกรรมวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๔
แผนแม่บทกิจกรรมวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๔
การศึกษากิจกรรมวิทยุกระจายเสียงกองทัพบกและกองทัพอากาศ	๖
กฎหมายระเบียบของกิจกรรมวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ	
พ.ร.บ. ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑	๘
พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ พ.ศ.๒๕๕๓	๑๑
ประกาศ ต่าง ๆ กสทช.	๑๕
แผนแม่บทกิจกรรมกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๖๐)	๑๙
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๐
แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ	๒๒
กรอบความคิดของการวิจัย	๒๗
สรุป	๓๐

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ กฎหมาย แผนแม่บท และกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามประกาศ กสทช. กับกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๓๓
การวิเคราะห์กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๓๓
การบริหารงานวิทยุกระจายเสียงของ ทร.	๓๔
กิจการวิทยุกระจายเสียงภายใต้ กสทช	๓๘
บทที่ ๔ แนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียง	๔๙
การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	๔๙
จุดแข็ง จุดอ่อน ความเสี่ยงของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๕๗
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๖๑
สรุป	๖๑
ข้อเสนอแนะ	๖๒
บรรณานุกรม	๖๓
ประวัติย่อผู้วิจัย	๖๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๑ - ๑	ขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านไปปรับใบอนุญาตกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	๒
๒ - ๑	รายละเอียดการโครงสร้างและการบังคับบัญชาการบริหารงาน วิทยุกระจายเสียงของ ทบ.	๗
๒ - ๒	โครงสร้างและการบังคับบัญชาของ ทอ.	๘
๒ - ๓	โครงสร้างยุทธศาสตร์ของ วปอ.	๒๘
๒ - ๔	แผนผังการวิจัยให้มีลักษณะหมุนวนกับข้อมูล เช่น หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช. สื่อในยุคปัจจุบัน ที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา	๒๙
๒ - ๕	คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	๓๒
๓ - ๑	โครงสร้างการบริหารงานกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๓๔
๓ - ๒	แผนภาพพื้นที่ ส.ทร.	๓๕
๓ - ๓	โครงสร้างของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ	๓๖
๓ - ๔	ค่าใช้จ่ายในการมีใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง	๔๕
๔ - ๑	แสดงแนวโน้มค่าโฆษณาในสื่อแต่ละประเภท	๕๐
๔ - ๒	แสดงการถือครองคลื่นความถี่วิทยุโดยหน่วยงานรัฐ	๕๐
๔ - ๓	แสดงสัดส่วนการรับฟังวิทยุแต่ละระบบ	๕๒
๔ - ๔	แสดงการรับฟังตามประเภทรายการวิทยุ	๕๓
๔ - ๕	แสดงการใช้สื่อสารออนไลน์	๕๖

บทที่ ๑

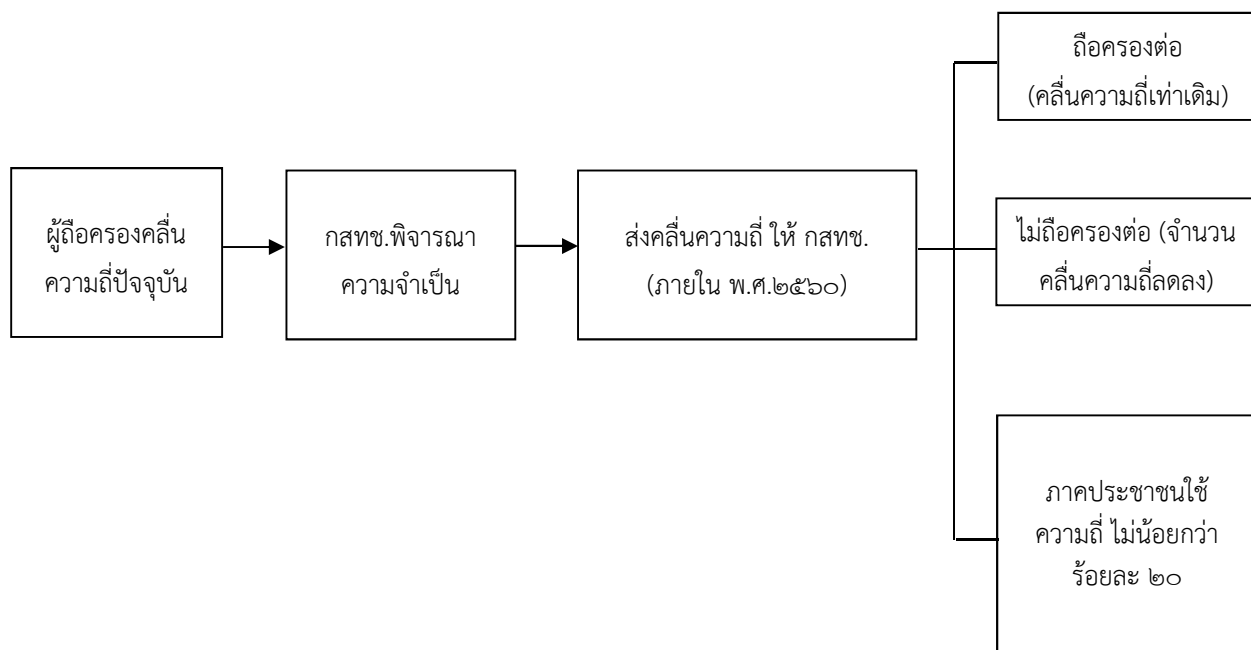
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองทัพเรือได้เริ่มเปิดการกระจายเสียงเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๐ โดยใช้ชื่อย่อว่า สถานีวิทยุราชนาวีตั้งอยู่ที่ กองสัญญาณทหารเรือ ถนนวิทญู พระนคร ในปี พ.ศ.๒๔๙๗ ได้เปิดทดลองกระจายเสียง ภายในพระราชวังเดิม ธนบุรี ได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า เสียงจากทหารเรือ เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “ส.ทร.” มีขนาดกำลังส่ง ๑๐ กิโลวัตต์ ๒ สถานี คือ ส.ทร.๑ และ ส.ทร.๒ มีผู้รับฟังกว้างขวางในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง ต่อมาจากการไปตรวจราชการของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีต นายกรัฐมนตรี เห็นว่าตามต่างจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หลายจังหวัดยังไม่มีสถานีวิทยุประจำถิ่น ประชาชนจะรับฟังได้จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เพียงสถานีเดียวอาจจะไม่ทั่วถึง ตามสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และเกรงว่าประชาชนจะได้รับฟังข่าวโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงข้าม อาจเป็นอันตรายต่อประเทศชาติได้ จึงมีบัญชาให้กระทรวงกลาโหม เป็นเจ้าของเรื่องร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และกรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งสถานีวิทยุประจำถิ่นขึ้น เฉพาะจังหวัดที่มีหน่วยทหาร ให้ทหารเป็นผู้ดำเนินการ ถ้าไม่มีหน่วยทหารก็ให้กรมตำรวจดำเนินการ สำหรับกระทรวงกลาโหม ได้มอบหมายให้ บก.ทหารสูงสุด เป็นผู้ดำเนินการ กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จึงได้รับการจัดตั้งจนปัจจุบัน ประกอบด้วย ๑๕ สถานี ๒๑ ความถี่ ออกกระจายเสียงได้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการของกองทัพเรือ เข้าถึงประชาชนตามภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์งานความมั่นคงของรัฐ การบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชน และรักษาสิ่งแวดล้อม สังคมจิตวิทยา และด้านการศึกษา โดยปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ตลอดจนสื่อมวลชนด้านอื่น ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น

จากสถานการณ์ของโลกที่ได้คลี่คลายจากยุคสงครามเย็นเข้าสู่ยุคโลกไร้พรมแดน และการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศสู่ยุคดิจิทัล ได้มีการประกาศใช้ พรบ.ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และ พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และประกาศของ กสทช.ต่าง ๆ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช. ให้การกระจายเสียงของสถานีวิทยุต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินการไปจากเดิม โดยตามหลักว่าคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ ตามแผนภาพที่ ๑-๑

แผนภาพที่ ๑-๑ ขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านไปรับใบอนุญาตกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ที่มา : กิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในสามสื่อสำคัญของกองทัพเรือคือสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ เป็นสื่อหนึ่งเดียวของ ทร.ที่สามารถออกกระจายเสียงได้ตลอดเวลา เนื่องจากมีสถานีวิทยุครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายฝั่งทะเล พร้อมทั้งมีพันธมิตร (สิ่งพิมพ์และโทรทัศน์) และกลุ่มมวลชนผู้ฟังจำนวนหนึ่งสามารถช่วยกระจายข่าวไปยังภาคส่วนอื่น

ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติได้ จึงต้องศึกษาถึงแนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จากการศึกษาที่กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการดำเนินการรองรับ พรบ.ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๑ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช. จากการดำเนินการดังกล่าว ประกอบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่พัฒนาเพื่อรองรับพฤติกรรมของผู้บริโภค อย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินการของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พันธมิตรและกลุ่มมวลชนประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านเช่น กลุ่มผู้ฟังลดลง เนื่องจากมีสื่อใหม่เข้ามาแข่งขัน การหลอมรวมสื่อทำให้พันธมิตร (สื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์) ต้องลดบทบาทหรือเลิกการผลิตเป็นต้น ส่งผลต่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ของกองทัพเรือต่อประชาชนไม่ทั่วถึงอันจะทำให้การปฏิบัติงานของกองทัพเรือไม่บรรลุภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษาและวิเคราะห์กิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
๒. ศึกษา พรบ.ประกอบกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และ พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๑ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และประกาศของ กสทช.ต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ
๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปฏิรูปกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ และบทสรุปสำหรับผู้บริหารสำหรับจัดทำแผนแม่บทกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาเฉพาะ การปฏิรูปกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือในเรื่องของการบริหารจัดการวิฤกษ์กระจายเสียง โดยไม่พิจารณาสิทธิในเรื่องของการเงิน การบัญชี
๒. ในการปฏิรูปจะเป็นการเสนอเกี่ยวกับแนวทางและบทสรุปสำหรับผู้บริหารไม่พิจารณาละเอียดถึงการจัดการองค์กร
๓. ใช้ข้อมูลเปรียบเทียบประกอบจากกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง ของ ทบ.ทอ.

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษา วิเคราะห์แผนแม่บท กิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ กับ พรบ.ประกอบกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และประกาศของ กสทช. ต่าง ๆ ถึงผลกระทบด้านต่าง ๆ จากนั้นตรวจสอบสถานะแวดล้อม กำหนดแนวทางปฏิบัติ ตรวจสอบความเสี่ยง พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง ทบ.ทอ. เปรียบเทียบ เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิรูปและบทสรุปผู้บริหารต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทราบข้อมูลวิเคราะห์ของกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือในเชิงเปรียบเทียบกับกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทบ.ทอ.
๒. ทราบถึงอุปสรรคปัญหาขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกระจายเสียงฯ ในปัจจุบัน
๓. ได้แนวทางและบทสรุปสำหรับผู้บริหารในด้านการจัดทำแบบแม่บทของกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือต่อไป

บทที่ ๒

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

แผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้จัดทำแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือพ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ขึ้น ให้สามารถรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบในการดำรงไว้ซึ่งคลื่นความถี่สำหรับบริการสาธารณะ เพื่อความมั่นคงของรัฐ ด้วยการปรับปรุง และพัฒนากิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ให้สามารถดำเนินรายการและผลิตรายการได้ด้วยตนเอง ตอบสนองกับกลุ่มผู้ฟังในแต่ละพื้นที่ ที่มีสถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือจัดตั้งอยู่ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาจนสามารถดำเนินการด้วยตัวเองเป็นหลักตลอดจนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงตามข้อกำหนดของกฎหมาย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ (Swot Analysis) กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จึงได้กำหนดแนวทางเพื่อให้มีจุดมุ่งไปที่สามารถดำเนินการด้วยตัวเองภายในงบประมาณที่เกิดจากรายได้ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ซึ่งไม่หวังผลกำไรมากนัก เพียงแค่ให้สามารถดำรงการปฏิบัติงานอยู่ได้เท่านั้น ดังนั้นกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จะต้องพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้ครบทุกมิติได้แก่มิติด้านกระบวนการบริหารภายในที่ต้องมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการในด้านการผลิตและจัดรายการให้เกิดรายการกระจายเสียงด้วย สารสนเทศ ข่าวสาร ข้อมูลสาระความรู้ และรายการอื่น ๆ ที่มีคุณภาพเพื่อประโยชน์และความสุขของสาธารณะชนในด้านความมั่นคงทางทะเล อีกทั้งจะต้องมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของระบบฐานข้อมูลให้สามารถเป็นสารสนเทศเชิงประจักษ์ให้สามารถช่วยในการตัดสินใจของการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จะต้องสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่มีความรู้เกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง และผู้จัดรายการต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานบริหารจัดการให้เกิดรายการรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพประทับใจผู้ฟัง มิติที่ ๒ กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จะต้องพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ อีกทั้งสมรรถนะในการจัดและผลิตรายการมีคุณภาพ อย่างมืออาชีพให้สามารถคิดค้นนำเสนอรายการใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ฟังกลุ่มต่าง ๆ ตลอดจนสามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ และดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์การกระจายเสียงต่าง ๆ ได้ดี ให้ครอบคลุมเป้าหมาย ของกลุ่มผู้ฟังที่มีความหลากหลายของวัยวุฒิ การพัฒนาในมิติข้างต้น จะส่งผลให้มิติด้านผู้ฟังเกิดความประทับใจ และกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จะต้องเพิ่มกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมอื่น ๆ อีก เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการจัดและผลิตรายการ อีกทั้งจะต้องมีการออกแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ฟังและนำมาวิเคราะห์ ปรับปรุง เพื่อจะได้พัฒนาทิศทางการปฏิบัติงานของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้ตรงความประสงค์และประทับใจกลุ่มผู้ฟังที่มีหลากหลาย สำหรับมิติสุดท้าย กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในด้านงบประมาณที่ต้องไม่แสวงหากำไรมากเกินไป แต่จะต้องมีเพียงพอให้สามารถดำรงกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พร้อมกับสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

แผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์คือ “กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นกิจการวิทยุกระจายเสียงหลักด้านความมั่นคงทางทะเล ที่มุ่งเน้นการ

สร้างความรักสมัครสมานสามัคคี เต็มเปี่ยมด้วยข้อมูลข่าวสาร สาระความรู้ สาระบันเทิง เพื่อประโยชน์และ ความสุขต่อสาธารณะ ด้วยการสร้างสรรค์รายการ ที่มีคุณภาพ ประทับใจผู้ฟัง ทนสถานการณ์”

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือได้กำหนดแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพกิจการ วิทยุกระจายเสียงทหารเรือให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจที่กองทัพเรือได้รับมอบหมาย เพื่อประโยชน์และ ความสุขต่อสาธารณชน ในแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือฉบับนี้ ได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้

แนวทางที่ ๑ สํารวจ ศึกษา วิเคราะห์กลุ่มผู้ฟัง

แนวทางนี้มุ่งเน้นให้ผู้ฟังประทับใจในการดำเนินการของกิจการวิทยุกระจายเสียง ทหารเรือเป็นหลักด้วยการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสำรวจและศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟัง และนำมา รวบรวมและวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาวางแผน ปรับปรุงการจัดและผลิตรายการให้มีคุณภาพ เป็นที่ประทับใจผู้ฟัง อย่างต่อเนื่องตามหลักการบริหารจัดการภาครัฐ

แนวทางที่ ๒ ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

แนวทางนี้จะเพิ่มศักยภาพและสร้างเสริมการบริหารจัดการมุ่งสู่คุณภาพด้วยการ ปรับปรุงโครงสร้างของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือให้สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมี ประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน การ ผลิต และจัดทำรายการ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดและผลิตรายการข่าว สาระบันเทิงต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองเป็น หลัก มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับภารกิจด้านความมั่นคงทางทะเล ที่กองทัพเรือรับผิดชอบ รวมถึงการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรวิทยุกระจายเสียง เพื่อความหลากหลายของการจัด และผลิตรายการ รวมทั้งการสรรหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกกองทัพเรือ มาสนับสนุนกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ อันจะ ส่งผลให้กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ มีประสิทธิภาพทางการเงินและงบประมาณ และพัฒนา ปรับปรุงอุปกรณ์กระจายเสียงต่าง ๆ ให้คงประสิทธิภาพดี มีความพร้อม ตลอดจนมีคุณภาพ และความ น่าเชื่อถือสูง

แนวทางที่ ๓ ปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ให้มี สมรรถนะในการจัดและผลิตรายการที่มีคุณภาพ

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือต้องการบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพให้กับบุคลากรของกิจการ วิทยุกระจายเสียงให้มีความรู้ ความสามารถที่จะดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้าน วิชาชีพ ความรู้ ทักษะ ในการผลิตและจัดรายการที่มีคุณภาพ ประทับใจผู้ฟัง ร่วมทั้งการบำรุงรักษาและซ่อม ทำระบบวิทยุกระจายเสียงและอุปกรณ์การผลิตรายการพร้อมทั้งทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ให้มีความพร้อม และน่าเชื่อถือสูง อีกทั้งบุคลากรจะต้องสามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตรายการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการดำรงบุคลากรภายในกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ ที่มีสมรรถนะและศักยภาพให้คง อยู่คู่กับกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เพื่อพัฒนาผลงานของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ต่อไป

แนวทางที่ ๔ พัฒนาการกระจายเสียงให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของ ทร.

แนวทางที่ ๔ นี้ จะมุ่งเน้นไปที่การศึกษา วิเคราะห์ การดำเนินการ กระจายเสียงให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ ซึ่งเดิมกองทัพเรือมี ๑๕ สถานี ๒๑ ความถี่ กระจาย อยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งทางภาคเหนือ อีสาน กลาง และใต้ อย่างไรก็ตามพื้นที่รับผิดชอบในทะเลด้านอ่าวไทย และอันดามัน นั้น เมื่อนำมาตรวจสอบบรีคมีความครอบคลุมในการกระจายเสียงไปยังกลุ่มเป้าหมายแล้ว ปรากฏว่า การกระจายเสียงของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือยังครอบคลุมไม่ทั้งหมด กองทัพเรือจึงมีแผนที่จะขยาย สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือเพิ่มขึ้นอีก ๑๖ สถานี แต่ด้วยความไม่ชัดเจนในอำนาจของหน่วยงานที่ทำหน้าที่

จัดสรรคลื่นความถี่หรืออนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตาม พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๔๓ ส่งผลให้เกิดการชะลอตัวการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพิ่มเติมทั้งหมด ซึ่งส่งผลกระทบต่อแผนที่ยกเว้นที่กองทัพอากาศจะจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อขยายความครอบคลุมตามที่กล่าวมาด้วยเช่นกัน ทำให้กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือต้องมีการทบทวน ศึกษา และเก็บข้อมูล ให้มีความพร้อมที่ขอจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงได้ทันที เมื่อมีความชัดเจนในการอนุญาตให้จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงจาก กสทช.

การศึกษากิจการวิทยุกระจายเสียงกองทัพบกและกองทัพอากาศ

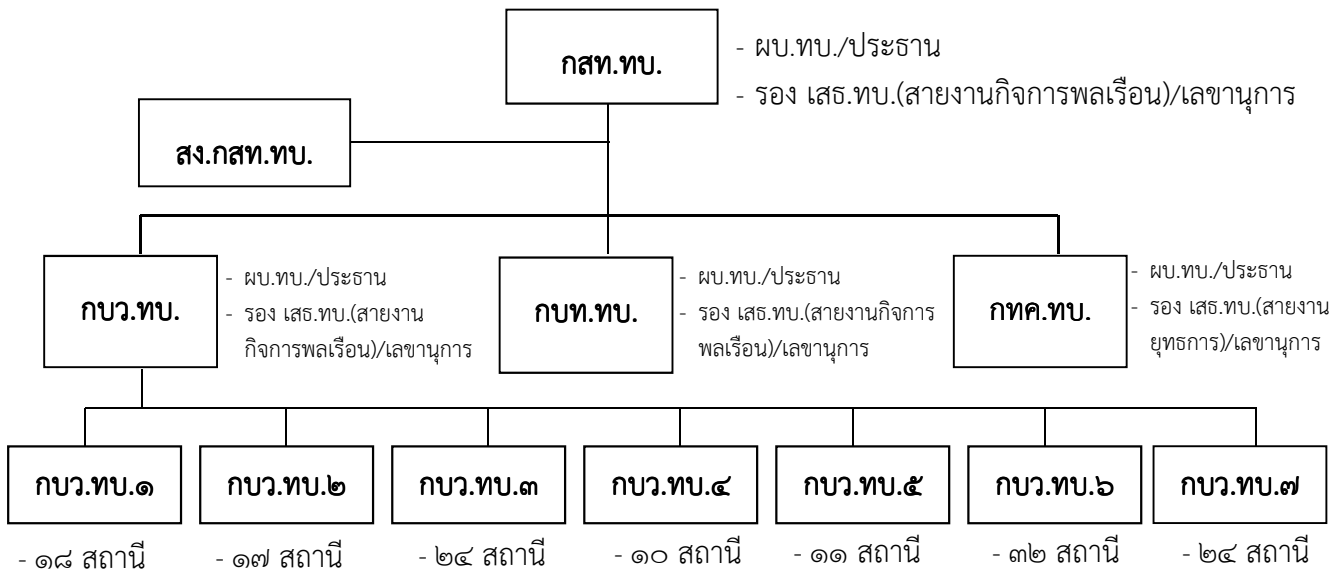
กองทัพบก

การบริหารงานวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม ของ ทบ. จะเป็นการบริหารงานในรูปแบบกิจการ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแล การกำหนดนโยบายและการกำหนดแผนแม่บทของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กองทัพบก (กสท.ทบ.) และ กสท.ทบ. ได้แบ่งเป็นคณะกรรมการออกเป็น ๓ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงกองทัพบก (กบว.ทบ.) คณะกรรมการบริหารกิจการโทรทัศน์ กองทัพบก (กบท.ทบ.) และคณะกรรมการบริหารกิจการโทรคมนาคม (กทค.ทบ.) รวมทั้งสิ้น ๔ คณะ ซึ่งคณะกรรมการทั้ง ๔ คณะ มี ผบ.ทบ. เป็นประธานคณะกรรมการ โดยตำแหน่งทุกคณะกรรมการ สำหรับ เลขานุการแต่ละคณะมี รอง เสธ.ทบ. (รับผิดชอบสายงานกิจการพลเรือน) เป็นเลขานุการ จำนวน ๓ คณะ ได้แก่ กสท.ทบ. กบว.ทบ. และ กบท.ทบ. ส่วน รอง เสธ.ทบ. (รับผิดชอบสายงานยุทธการ) เป็นเลขานุการ กทค.ทบ. โดยตำแหน่งเช่นกัน

กสท.ทบ.ได้กำหนดให้มีสำนักงาน กสท.ทบ. (สง.กสท.ทบ.) เป็นสำนักงานเลขานุการของ กสท.ทบ. อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธาน กสท.ทบ. มีหน้าที่หลักด้านวิทยุกระจายเสียงในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุกระจายเสียง ตลอดจนงานรับผิดชอบงานธุรการในภาพรวมทั้งปวงโดยให้ หน.สง.กสท.ทบ. เป็นหัวหน้าองค์กร อีกทั้งกำหนดให้ หน.สง.กสท.ทบ.มีฐานะในคณะกรรมการทั้ง ๔ คณะ เป็น กรรมการและรอง เลขานุการ จำนวน ๓ คณะ (กสท.ทบ.กบว.ทบ. และ กบท.ทบ.) กับเป็นกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการใน กทค.ทบ. อีกคณะหนึ่ง

กบว.ทบ. ได้กำหนดให้หน่วยของ ทบ. ในพื้นที่ดำเนินการกำกับดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติของสถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งมีจำนวน ๑๒๗ สถานีโดย กบว.ทบ. ได้แบ่งให้หน่วยที่กำกับดูแลออกเป็นกลุ่มจำนวน ๗ กลุ่ม ได้แก่ กบว.ทบ.๑-๗ (ทภ.๑-๔ เป็นหน่วยกำกับดูแล กบว.ทบ.๑-๔ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ เป็นหน่วยกำกับดูแล กบว.ทบ.๕ กรมการทหารสื่อสาร เป็นหน่วยกำกับดูแล กบว.ทบ.๖ และหน่วยอื่น ๆ เช่น กรมการรักษาดินแดนรร.จปร. ขส.ทบ. เป็นต้น เป็นหน่วยกำกับดูแล กบว.ทบ.๗) โดยมีรายละเอียดการโครงสร้างและการบังคับบัญชาตามแผนภาพที่ ๒ - ๑

แผนภาพที่ ๒-๑ : รายละเอียดการโครงสร้างและการบังคับบัญชาการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงของ ทบ.

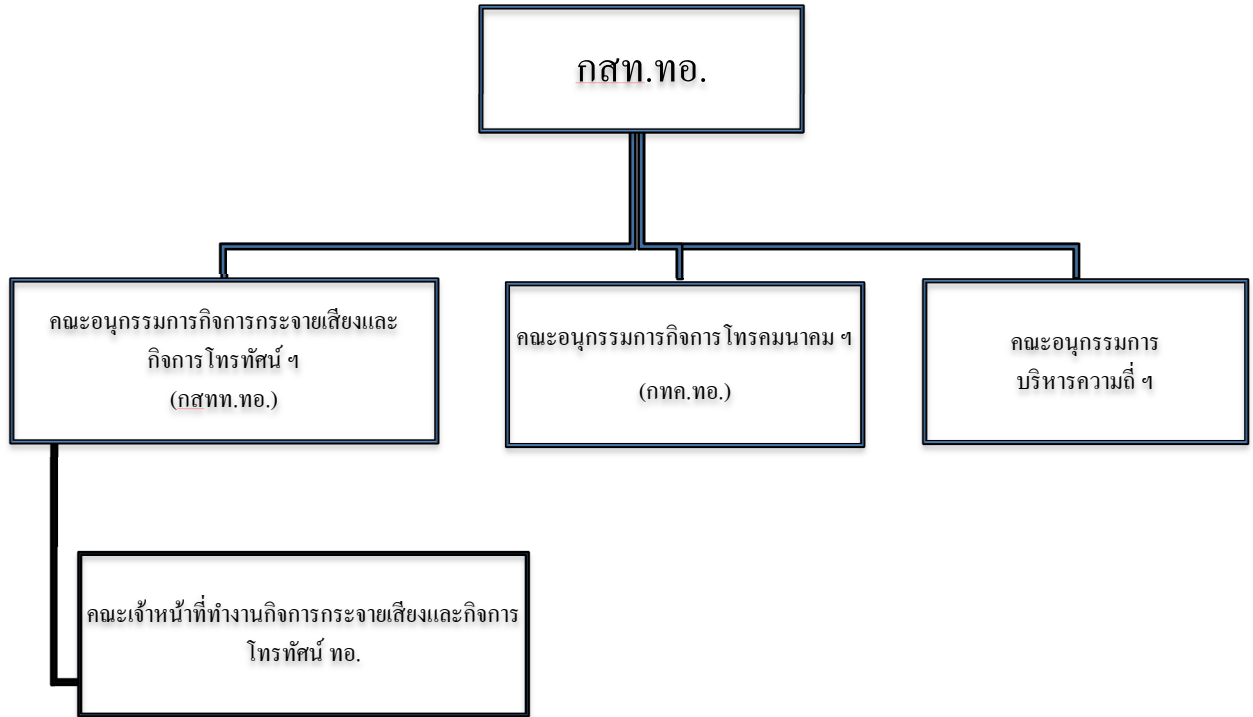
ที่มา : คณะกรรมการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงกองทัพบก, ๒๕๕๘

กองทัพอากาศ

การบริหารงานวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม ของ ทอ. จะเป็นการบริหารงานในรูปแบบรวมการที่คล้ายคลึงกับ ทร. โดยเป็นการแต่งตั้ง กสท.ทอ. กำกับดูแล การกำหนดนโยบายและการกำหนดแผนแม่บทโดยมี ผบ.ทอ. เป็นประธาน กสท.ทอ. และมี เสธ.ทอ. เป็นเลขานุการโดยตำแหน่ง และ กสท.ทอ. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอีก ๓ คณะ เป็นคณะอนุกรรมการที่บริหารงานในรูปแบบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม จำนวน ๒ คณะ และเป็นคณะอนุกรรมการบริหารเกี่ยวกับความถี่ ๑ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กองทัพอากาศ (กสทท.ทอ.) คณะอนุกรรมการกิจการโทรคมนาคม กองทัพอากาศ (กทค.ทอ.) และคณะอนุกรรมการบริหารความถี่ กองทัพอากาศ ซึ่งคณะอนุกรรมการทั้ง ๓ คณะ จะมี เสธ.ทอ. เป็นประธาน โดยหน้าที่ของคณะอนุกรรมการทั้ง ๓ คณะ จะมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำร่างนโยบายและร่างแนวทางปฏิบัติ ตลอดจน ร่างแผนแม่บทเสนอ กสท.ทอ. และควบคุมกำกับดูแลกิจการที่ได้รับมอบหมาย (เว้นคณะอนุกรรมการบริหารความถี่)

ในส่วนของการกำกับดูแลวิทยุกระจายเสียงระดับผู้ปฏิบัติ กสทท.ทอ. จะแต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่ทำงานกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทอ. โดยมี ผบ.สอ.ทอ. เป็นหัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อควบคุมการปฏิบัติสถานีวิทยุกระจายเสียงของ ทอ. ให้เป็นไปตามแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดการโครงสร้างและการบังคับบัญชาตามแผนภาพที่ ๒ - ๒

แผนภาพที่ ๒-๒ โครงสร้างและการบังคับบัญชาของ ทอ.

ที่มา : กสท.ทอ., ๒๕๕๓

กฎหมายระเบียบของกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ พ.ร.บ. ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘ ได้กำหนดแนวทางการใช้คลื่นความถี่ไว้ในส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน โดยกำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ สรุปเป็น ๒ ประเด็นได้ว่า

๑. คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๒. ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อสารมวลชน สาธารณะการกำกับการประกอบกิจการตามวรรคสองต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการครอบงำ การครอบงำสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

จากรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงได้มีออก พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อให้มีการจัดระบบสื่อภาครัฐ สื่อภาคเอกชน และสื่อชุมชน ให้เป็นสื่อสาธารณะอย่างแท้จริง และมีการใช้เครื่องมือสื่อสารของรัฐ เพื่อประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ต่อการศึกษาทางไกลแก่ประชาชน และในขณะนั้น เป็นการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระที่จะมาดูแลกิจการกระจาย

เสียงและกิจการโทรทัศน์ แทนคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสท.) ซึ่ง พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าวจะมีทั้งหมด ๘๐ มาตรา แบ่งออกเป็น ๗ หมวด และ ๑ บทเฉพาะกาลซึ่งสรุปสาระสำคัญในแต่ละหมวดที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

หมวด ๑ การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ผู้ประกอบการจะต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการ โดยใช้คลื่นความถี่ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทได้แก่

๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ เป็นใบอนุญาตที่ออกให้สำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการสาธารณะ ซึ่งยังแบ่งใบอนุญาตดังกล่าวออกเป็น ๓ ประเภทได้แก่

- ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๑ ออกให้กิจการกระจายเสียงที่มีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตร และการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ สุขภาพ อนามัย กีฬา หรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

- ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ออกให้กิจการกระจายเสียงที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

- ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๓ ออกให้กิจการกระจายเสียงที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน และรัฐสภากับประชาชน การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะแก่คนพิการ คนด้อยโอกาส หรือกลุ่มความสนใจที่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะอื่น

๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน เป็นใบอนุญาตที่ออกให้เช่นเดียวกับกิจการสาธารณะ แต่ต้องเป็นประโยชน์ตามความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่นที่รับบริการ

๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการธุรกิจ เป็นใบอนุญาตที่ออกให้สำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ที่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ ซึ่งยังแบ่งใบอนุญาตดังกล่าวออกเป็น ๓ ประเภทได้แก่

- ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจ ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงที่มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมทุกภาคของประเทศ

- ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับภูมิภาค ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงที่มีพื้นที่ให้บริการในกลุ่มจังหวัด

- ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับท้องถิ่น ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงที่มีพื้นที่ให้บริการในจังหวัด

หมวด ๒ รายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ผู้รับใบอนุญาตในประเภทต่าง ๆ ในหมวด ๑ จะต้องจัดผังรายการให้มีสัดส่วนรายการตามที่กำหนดดังนี้

๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ต้องมีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของผังรายการ

๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนต้องมีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในสัดส่วนที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของผังรายการ

๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการธุรกิจต้องมีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของผังรายการ

ในการจัดทำผังรายการของผู้รับใบอนุญาตทั้ง ๓ ประเภท ได้กำหนดให้มีการบริการที่สามารถให้คนพิการและคนด้อยโอกาสได้มีโอกาสเข้าถึงหรือรับรู้ และใช้ประโยชน์ได้อย่างเสมอภาค และให้มีการบันทึกรายการที่ได้ออกอากาศไปแล้ว เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบ

หมวด ๓ การส่งเสริมและควบคุมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อสารมวลชน เพื่อจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

หมวด ๔ การสร้างโครงข่ายพื้นฐานฯ ในการประกอบกิจการฯ

ให้ กสช. กำหนดลักษณะของผู้ให้บริการโครงข่ายและการเชื่อมต่อสัญญาณกับโครงข่าย เพื่อให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ โดยที่ผู้ให้บริการโครงข่ายสามารถเรียกเก็บค่าตอบแทนได้

หมวด ๕ การส่งเสริมและพัฒนากิจการฯ

ให้ กสช. ดำเนินการเป็นการพัฒนาคุณภาพรายการต่าง ๆ โดยจัดให้มีการประเมินความมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ประเมินคุณภาพรายการ และให้พิจารณาถึงประโยชน์ต่อสังคมและศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้รับใบอนุญาต ผู้ประกอบการวิชาชีพ และผู้บริโภค หาก กสช. เห็นว่ารายการใดเป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือสมควรส่งเสริมให้มีการผลิตรายการ หรือผู้ประกอบการรายใดปฏิบัติตามมาตรการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการและคนด้อยโอกาส อาจพิจารณาให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากกองทุนได้

หมวด ๖ การกำกับดูแล

กสช. และเจ้าพนักงานเมื่อตรวจพบว่ามีเหตุสงสัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ ให้สามารถเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ตลอดจนสามารถเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ประกอบการผู้รับใบอนุญาตหรือบุคคลในเวลาที่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกได้ เพื่อสอบข้อเท็จจริง ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดทำให้เกิดการรบกวนต่อการรับหรือส่งสัญญาณเสียงหรือภาพของผู้รับใบอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ระงับหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือย้ายสิ่งของดังกล่าวให้พ้นเขตรบกวน ตลอดจนสามารถให้บุคคลนั้นหรือบุคคลอื่นกระทำการอย่างใดเท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ไขการรบกวนได้แต่ถ้าสิ่งที่ยกมาสร้างให้เกิดการรบกวนเป็นกิจการที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่น ให้พนักงานแจ้งให้พนักงานผู้อำนาจ ตามกฎหมายนั้น พิจารณาดำเนินการแก้ไขต่อไป

หมวด ๗ การกำหนดโทษ

การกำหนดบทลงโทษได้แก่โทษปรับทางการปกครองกรณีกระทำผิดตามมาตราต่าง ๆ โดยแบ่งโทษปรับทางการปกครองออกเป็น ๓ ชั้นโดยกำหนดเป็นการปรับเงิน และโทษทางอาญากรณีที่เผยแพร่ภาพและเสียง การดัดแปลงเครื่องมืออุปกรณ์โดยไม่ได้รับอนุญาต รวมถึงการขัดขวางเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำและปรับ

พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้กำหนดให้มืองค์กรอิสระทำหน้าที่ดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ

กิจการโทรคมนาคมและ พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๔๓ ที่ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว จึงได้มีการออก พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๔ มี.ค.๕๓ ได้มีกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำหนดขอบเขตหน้าที่องค์กร และกำกับดูแลการประกอบกิจการ และปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมซึ่งรายละเอียดพ.ร.บ.ฉบับดังกล่าว ได้แบ่งออกเป็น ๘ หมวด จำนวน ๙๕ มาตราและ ๑ บทเฉพาะกาล โดยสรุปสาระสำคัญในแต่ละหมวดที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

หมวด ๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

แห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการบริหารกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กสทช.” โดยกสทช. มีจำนวน ๑๑ คน จากผู้ที่มีผลงานหรือมีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ได้แก่

๑) ด้านกิจการกระจายเสียง จำนวน ๑ คน

๒) ด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑ คน

๓) ด้านกิจการโทรคมนาคม จำนวน ๒ คน

๔) ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ อันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ด้านละ ๒ คน (รวม ๔ คน)

๕) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค หรือด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑ คน และกำกับกิจการโทรคมนาคม จำนวน ๑ คน (รวม ๒ คน)

๖) ด้านการศึกษา วัฒนธรรมหรือการพัฒนาสังคม อันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จำนวน ๑ คน

ซึ่งได้ผู้ที่มีความเหมาะสมทั้ง ๑๑ คน มาจาก ๒ วิธีได้แก่ ๑) วิธีการคัดเลือกกันเองจากคณะกรรมการจากสมาคม สถาบันการศึกษาหรือองค์กร ที่ขึ้นทะเบียนไว้ต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๒) วิธีการสรรหา โดยมีคณะกรรมการสรรหา จำนวน ๑๕ คน ซึ่งมาจากผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้นซึ่งเมื่อดำเนินการทั้ง ๒ วิธีแล้วจะได้รายชื่อผู้ที่มีความเหมาะสม หากมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของจำนวนกรรมการ ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอบัญชีรายชื่อและผลงานของบุคคลต่อประธานวุฒิสภาภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อ เพื่อเสนอวุฒิสภาพิจารณา และมีมติเลือกต่อไป ซึ่งวุฒิสภาจะมีเวลาพิจารณาภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อโดยใช้วิธีการลงคะแนนลับ ซึ่งผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจะเป็นผู้ได้รับการคัดเลือก หากมีจำนวนยังครบตามจำนวน จะเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาผู้ที่มีความเหมาะสมจนครบจำนวน โดยต้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน เมื่อนายกรัฐมนตรีรับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องประชุมร่วมกันภายใน ๕๐ วันนับจากวันที่มีผู้ได้รับเลือกครบจำนวน เพื่อคัดเลือกผู้สมควรเป็นประธานและรองประธานอีก ๒ คน แล้วแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้ว กสทช. จะมีวาระการปฏิบัติหน้าที่ ๖ ปี และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้วาระเดียว

กสทช. มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญเช่น การจัดสรรคลื่นความถี่ การออกใบอนุญาตและกำกับการดูแลการใช้คลื่นความถี่ การเชื่อมต่อและวิธีการกำหนดอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย การกำหนดมาตรฐานด้าน

เทคนิค การป้องกันการกระทำที่เป็นการผูกขาดในการแข่งขัน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ ในการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นต้น โดยการออกระเบียบประกาศหรือคำสั่ง เกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมได้นั้น จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไปก่อน และมีระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน อาจมีระยะเวลาสั้นกว่าที่กำหนดได้ และให้สำนักงาน กสทช. จัดทำบันทึกสรุปผลการรับฟังที่ประกอบด้วยความคิดเห็นที่ได้รับมติหรือผลการพิจารณาของ กสทช. พร้อมทั้งเหตุผลและแนวทางดำเนินการต่อไป และเผยแพร่ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของ สำนักงาน กสทช.

หมวด ๒ การกำกับดูแลประกอบกิจการ

การกำกับดูแลการประกอบกิจการของ กสทช. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาอีก ๒ คณะได้แก่ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เรียกโดยย่อว่า “กสท.” และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม เรียกโดยย่อว่า “กทค.” ซึ่งองค์ประกอบคณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ จะพิจารณาจากคณะกรรมการ กสทช. ที่ไม่ได้เป็น รองประธาน กสทช. คณะละ ๔ คน สำหรับประธานกรรมการของแต่ละคณะ จะแต่งตั้งจาก รองประธาน กสทช.

กสท. จะดำเนินการกำกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่สำคัญ เช่น การออกใบอนุญาต การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทั้งค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ เป็นต้น

หมวด ๓ แนวทางการจัดทำแผน

ให้ กสทช. จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการระยะ ๕ ปี ซึ่งต้องรายละเอียดต่าง ๆ อย่างน้อยประกอบด้วย ๑) รายละเอียดตารางกำหนดความถี่ทั้งหมด ๒) แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ระหว่างประเทศ ๓) รายละเอียดเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้ใช้ในกิจการต่าง ๆ และ ๔) แนวทางการคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือปรับปรุงใหม่ โดยการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการที่ใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา โดยแผนดังกล่าวต้องมีแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมแข่งขันโดยเสรีเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบกิจการ ต้องให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจในการประกอบกิจการบริการชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของความถี่ในแต่ละพื้นที่ของการอนุญาตประกอบกิจการ

หมวด ๔ กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการฯ เพื่อสาธารณะประโยชน์

ให้จัดตั้งกองทุนใน สำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) ให้ประชาชนได้รับการบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชน

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรการสื่อสาร การวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้ง ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้ความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๔) สนับสนุนส่งเสริมและคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

๕) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ต่อมา คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ออกประกาศ คสช. ที่ ๘๐/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๙ ก.ค.๕๗ มีการแก้ไขวัตถุประสงค์กองทุนฯ โดยยกเลิกมาตรา ๕๒ (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรการสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาฯ และให้เพิ่มวัตถุประสงค์ “๖) การส่งเสริม และสนับสนุนด้านงบประมาณให้กระทรวงการคลังสามารถยืมเงินกองทุนเพื่อนำไปใช้กิจการของรัฐอันเป็นประโยชน์สาธารณะ” แทน

เงินกองทุนฯ จะประกอบด้วยเงินต่าง ๆ เช่น ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรร เงินที่ได้จากการประมูลความถี่ เงินค่าปรับทางการปกครอง เป็นต้น ซึ่งมีคณะกรรมการบริหารกองทุน มีหน้าที่ในการบริหารกองทุนฯ และเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ ต่อ กสทช. โดยมีประธาน กสทช. เป็นประธานกรรมการ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุน ต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนและการดำเนินการให้ประชาชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ สำนักงาน กสทช.

หมวด ๕ สำนักงานคณะกรรมการกิจการฯ

ให้มี สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กสทช.” มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมาย และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งไม่อยู่ภายใต้กฎหมายคุ้มครองแรงงาน โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ ซึ่ง สำนักงาน กสทช. มีหน้าที่ที่สำคัญ เช่น การรับ - จ่ายเงินรายได้ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตรวจสอบการใช้คลื่นความถี่ งานธุรการของ กสทช. กสท. กทค. และคณะกรรมการบริหารกองทุน เป็นต้น ซึ่งสำนักงาน กสทช. มีเลขาธิการ กสทช. คนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงาน โดย เลขาธิการ กสทช. จะมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี และไม่สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้

หมวด ๖ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงาน

ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และ เลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีและให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอ ต่อรัฐพร้อมรายงานผลประจำปี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของ สำนักงาน กสทช. หรือวิธีการอื่นเห็นสมควร

หมวด ๗ ความสัมพันธ์กับรัฐบาลและรัฐสภา

การดำเนินการของ กสทช. ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาและ กสทช. ต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในการบริหารคลื่นความถี่กิจการกระจาย

เสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติงานรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันสิ้นบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

กรณีคุ้มครองประโยชน์ผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. มีอำนาจปรับทางปกครองไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามคำสั่ง

กรณีที่ผู้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับวันละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืน หรือกรณีผู้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ที่ได้รับสิทธิประกอบกิจการ ไม่ประกอบกิจการตามที่กำหนดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำและปรับ และปรับวันละไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืน

หากเจ้าหน้าที่ กสทช. หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจของ กสทช. ที่ได้รับรู้หรือรับแจ้งว่ามีการ ใช้คลื่นความถี่ไม่ถูกต้อง และการกระทำหรืองดเว้นการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำและปรับ

ประกาศต่าง ๆ กสทช.

กสทช. ได้ดำเนินการประกาศและระเบียบฉบับต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์/แนวทางต่าง ๆ ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จนถึงปัจจุบัน รวม ๖๖ ฉบับแบ่งเป็นประกาศ จำนวน ๖๓ ฉบับ และ ระเบียบ จำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งมีการออกประกาศและระเบียบฉบับที่สำคัญต่อกิจการกระจายเสียงของเหล่าทัพสรุปได้ดังนี้

๑) ประกาศ กสทช. เรื่อง กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

กำหนดลักษณะการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ เป็น ๔ ลักษณะได้แก่

๑.๑ การให้บริการโครงข่ายกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ เป็นบริการเชื่อมโยงของกลุ่มเครื่องส่งหรือถ่ายทอดสัญญาณหรือภาพที่ใช้ในการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการจากสถานีไปยังเครื่องรับ

๑.๒ การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์เป็นบริการโครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เสา ระบบสาย สายอากาศ ท่อ เป็นต้น

๑.๓ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์เป็นการให้บริการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการไปยังเครื่องรับ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบได้แก่

๑.๓.๑ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ มี ๓ ประเภทได้แก่ บริการสาธารณะ (ประเภทที่ ๑ - ๓) บริการชุมชน และบริการธุรกิจ (ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น)

๑.๓.๒ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ซึ่งไม่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่

๑.๔ การให้บริการแบบประยุกต์ เป็นการให้บริการข้อมูล โดยการเผยแพร่ข้อมูลเชิงพาณิชย์ การให้บริการสื่อประสม หรือการให้บริการอื่นทำนองเดียวกัน โดยมีการนำโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ไปแสวงหาผลประโยชน์ที่นอกเหนือจากการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และให้รวมถึงการให้บริการสำรวจความนิยมในกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการกำหนดอัตราค่าโฆษณา โดยไม่รวมการบริการโทรคมนาคม

๒) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน

การดำเนินการจะแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ซึ่งแต่ละส่วนจะมีการกำหนดรายละเอียดการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ดังนี้

๒.๑ ส่วนที่ ๑ การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบกิจการ

ให้ผู้ประกอบกิจการเตรียมข้อมูลข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ เพื่อประโยชน์ในการออกอากาศโดยต้องจำแนกข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลข้อเท็จจริงที่อาจนำไปสู่ภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน ข้อมูลข้อเท็จจริงในการเฝ้าระวัง ข้อมูลข้อเท็จจริงในการแจ้งเตือนและให้ผู้ประกอบการเตรียมพร้อมออกอากาศแจ้งเตือนหรือเตือนภัยให้ประชาชนทราบ ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบการต้องแจ้งแผนขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ให้ กสทช. และต้องมีการทบทวนแผนขั้นตอนเป็นประจำทุกปี

๒.๒ ส่วนที่ ๒ การปฏิบัติตนของผู้ประกอบกิจการในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน

ให้ผู้ประกอบกิจการปฏิบัติตามที่รัฐบาลร้องขอโดยเคร่งครัด หากไม่ใช้การร้องขอจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ดุลยพินิจของ ผอ.สถานี หรือประธานโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะหรือความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน สิทธิ หรือเสรีภาพของประชาชนเป็นวงกว้าง โดยการออกอากาศแจ้งเตือนหรือเตือนภัยให้ประชาชนทราบ จะต้องรายงานข้อมูลที่จำเป็นจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ด้วยความรอบคอบ และระมัดระวังไม่ให้เกิดความตระหนกตกใจของประชาชน การรายงานในลักษณะข้อมูลเตือนภัย ไม่ให้มีการแสดงความคิดเห็น ยกเว้น ความคิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง การรายงานข้อมูลลักษณะที่เกิดเหตุไม่ว่าเป็นการรายงานทางเสียง หรือการถ่ายทอดสด จะต้องมีการบันทึกผู้ให้ข้อมูล และไม่เป็นการรบกวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการและ ผอ.สถานี จะต้องรับผิดชอบกรณีการแจ้งเตือนหรือเตือนภัยให้ประชาชนที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เว้นได้พิสูจน์แล้วว่า การกระทำดังกล่าว มิได้รู้เห็นหรือยินยอมและได้ใช้ความระมัดระวังในการปกป้องตามหลักแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพแล้ว

๒.๓ ส่วนที่ ๓ การดำเนินการภายหลังภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินสิ้นสุด

ให้ ผอ.สถานีแจ้งข่าวการยกเลิกสถานการณ์ตามข้อมูลหรือคำสั่งจากหน่วยงาน และรายงานผลการปฏิบัติภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ประกาศยกเลิกสถานการณ์

๓) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และระยะเวลาการแจ้งรายละเอียดการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่และเหตุแห่งความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ให้ผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้ความถี่อยู่ในวันที่ พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ในวันที่เริ่มใช้บังคับ ต้องแจ้งรายละเอียดการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ รวมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่และ

รายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาต สัมปทานหรือสัญญา รวมถึงอายุสัญญาและค่าสัมปทานหรือค่าตอบแทนต่าง ๆ ตามการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญานั้นต่อ กสทช. ภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่ ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ (บังคับใช้เมื่อ ๙ ต.ค.๕๕) หากไม่ยื่นเอกสารดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด จะถือว่าผู้ที่ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ หรือใช้ความถี่ ไม่เหตุความจำเป็นที่จะใช้คลื่นความถี่ต่อไป ซึ่งเมื่อ กสทช. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการตรวจความชอบด้วยกฎหมายและพิจารณาเหตุแห่งความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่เรียบร้อยแล้ว จะต้องแจ้งหนังสือให้ผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่หรือใช้ความถี่ทราบ พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลและผลการตรวจสอบผ่านทางเครือข่ายระบบสารสนเทศของ สำนักงาน กสทช. ภายใน ๕๐ วัน

๔) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒-๓)

เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการขอรับใบอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงและบริการโทรทัศน์ที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ทั้ง ๓ ประเภท ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนและใบอนุญาตประกอบกิจการบริการธุรกิจซึ่งในส่วนของเหล่าทัพ ซึ่งเป็นวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของรัฐ จะเกี่ยวข้องใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ซึ่งกำหนดคุณลักษณะที่สำคัญในการอนุญาตให้กระจายเสียงได้แก่

๔.๑ กรณีที่เป็นนิติบุคคล หากเป็นหน่วยงานภาครัฐต้องมีหน้าที่หรือความจำเป็นต้องดำเนินกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ หากเป็นสมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรทางธุรกิจ หากเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์การเรียนการสอนหรือเผยแพร่ความรู้สู่สังคม

๔.๒ กรณีที่ต้องการรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ เพื่อความมั่นคงของรัฐ จะต้องเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อความมั่นคงของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความมั่นคงของรัฐอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

๔.๒.๑ พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

๔.๒.๒ พิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน

๔.๒.๓ รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๔.๓ การหารายได้

๔.๓.๑ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๑ และใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๓ หารายได้จากการโฆษณาไม่ได้ แต่สามารถหารายได้โดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการของหน่วยงานหรือรัฐวิสาหกิจ สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไร หรือการเสนอภาพลักษณ์องค์กร บริษัท และกิจการโดยมิได้โฆษณาสรรพคุณ คุณประโยชน์ หรือคุณภาพผลิตภัณฑ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๔.๓.๒ ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ สามารถหารายได้จากโฆษณาได้ทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินชั่วโมงละ ๑๐ นาที โดยเมื่อรวมเวลาโฆษณาทั้งแล้ว จะต้องใช้เวลาเฉลี่ยไม่เกินชั่วโมงละ ๘ นาที และสามารถหารายได้จากการแบ่งเวลาให้บุคคลอื่นดำเนินรายการ และรายได้จากการขอรับบริจาค สนับสนุนหรืออุดหนุนก็ได้ แต่ทั้งนี้เมื่อรวมรายได้แล้วจะต้องเป็นไปเท่าที่เพียงพอต่อการประกอบกิจการ โดยไม่เน้นการแสวงหากำไร ทั้งนี้ ให้ กสทช. พิจารณาทบทวนระยะเวลาการกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการโฆษณา เมื่อมีการประกอบกิจการไปแล้ว ๓ ปี

๕) ประกาศ กสทช. เรื่อง ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

๕.๑ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์จะต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นรายปี ดังนี้

๕.๑.๑ ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรายปี โดยให้นำรายได้จากการประกอบกิจการที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีมาคำนวณค่าธรรมเนียมโดยใช้อัตราค่าธรรมเนียมแบบก้าวหน้า

๕.๑.๒ ผู้ที่รับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้นำส่งงบการเงินประจำปีผ่านการตรวจสอบและแสดงความเห็นจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ภายใน ๑๕๐ วัน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีหรือปีงบประมาณ

๕.๒ กสทช. อาจพิจารณาลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามข้อ ๕.๑ ได้หากผู้รับใบอนุญาตมีรายการข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามสัดส่วนของรายการตามที่กำหนด

๖) ระเบียบ กสทช. ว่าด้วยการลดหย่อน หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๖

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหากมีความประสงค์ที่จะขอรับการพิจารณาลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรายปี ต้องยื่นเอกสารแบบคำขอพิจารณาภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีและจะแจ้งผลการพิจารณาภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่ยื่นเอกสาร โดยการพิจารณาจะพิจารณาจากสัดส่วนรายการที่เน้นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ แบ่งเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ สัดส่วนเกินกว่าร้อยละ ๗๐ แต่ไม่เกินร้อยละ ๙๐ และสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ ๙๐ โดยการกำหนดอัตราลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรายปี ทั้ง ๒ ระดับ จะขึ้นกับประเภทใบอนุญาต

๗) ประกาศ กสทช. เรื่อง การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๖

๗.๑ กำหนดให้มีการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศโดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง

๗.๒ จัดให้มีหน่วยงานจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกาศทั้ง ๓ ระดับ โดยสามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการอบรมได้ไม่เกินเกินอัตราที่กำหนด กล่าวคือ

๗.๒.๑ ระดับต้นคนละไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท

๗.๒.๒ ระดับกลางคนละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

๗.๒.๓ ระดับสูงคนละไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท

๗.๓ การทดสอบเพื่อรับผู้ประกาศให้สำนักงาน กสทช. มีหน้าที่ทดสอบโดยผู้เข้ารับการทดสอบจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรทั้ง ๓ ระดับ ซึ่งผู้ที่สอบผ่านการทดสอบแล้วจะได้รับบัตรผู้ประกาศและบัตรผู้ประกาศจะมีอายุคราวละ ๓ ปีนับตั้งแต่วันออกบัตร

๘) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒-๔)

๘.๑ ให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องจัดทำผังรายการหลักประจำปี โดยจะต้องมีรายละเอียดสำคัญตามที่กำหนดสรุปได้ดังนี้

๘.๑.๑ ต้องมีสัดส่วนรายการที่เป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตามสัดส่วนที่กำหนดของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ เช่น กิจการบริการสาธารณะต้องมีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของผังรายการเป็นต้น

๘.๑.๒ มีเนื้อหาการออกอากาศตามเวลาที่กำหนด เช่น รายการเด็กและเยาวชนวันละ ๖๐ นาที ระหว่างช่อง ๑๖๐๐ - ๑๘๐๐ ของทุกวัน ข่าวพระราชสำนักระหว่างเวลา ๑๙๐๐ - ๒๐๓๐ ของทุกวัน เพลงชาติเวลา ๐๘๐๐ และเวลา ๑๘๐๐ เป็นต้น

๘.๑.๓ รายการต้องระบุประเภทรายการ (รหัส ๐๑ - ๑๖) ระดับความเหมาะสม (ป ด ทน ๑๓ และ ฉ) และภาษาที่ใช้ (ราชการ ไทยท้องถิ่น ต่างประเทศ)

๘.๑.๔ รายการที่ออกอากาศต้องมีระดับความเหมาะสมและสอดคล้องกับเวลาที่ออกอากาศ เช่น รายการที่กำหนดระดับความเหมาะสม น ๑๘ ห้ามออกอากาศก่อนเวลา ๒๒๐๐ เป็นต้น

๘.๒ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผังรายการตามข้อ ๘.๑ จะต้องเสนอ กสทช. ก่อนเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่า ๗ วัน

๙) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการพ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้รับใบอนุญาตให้บริการกระจายเสียงและโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่จะต้องแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการได้ตั้งแต่ร้อยละ ๑๐-๔๐ ของผังรายการ โดยการแบ่งเวลาให้ดำเนินรายการ ต้องเฉลี่ยให้อยู่ในช่วงเวลาอย่างเหมาะสม และต้องไม่มีลักษณะเป็นการกระทำที่เป็นเป็นการผูกขาด ลดหรือจำกัดแข่งขันในการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และไม่ให้มีการแบ่งเวลาให้ดำเนินรายการให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ประเภทเดียวกันได้

๑๐) ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ป้องกันการรบกวนการใช้คลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่

ให้ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอฟ.เอ็ม มีหน้าที่ป้องกันการรบกวนการใช้คลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบิน โดยต้องควบคุมการแพร่แปลกปลอมให้เป็นไปตามที่กำหนด และจัดทำรายงานการแพร่แปลกปลอมของสถานีวิทยุกระจายเสียงภายใน ๓๑ ธ.ค. ของทุกปี ในกรณีการออกอากาศมีการแพร่แปลกปลอมที่ก่อให้เกิดการรบกวนการใช้คลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบิน พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสทช. มีอำนาจในการสั่งระงับการออกอากาศโดยทันที รวมทั้งสามารถสั่งให้แก้ไขปรับปรุงและให้แจ้งผลการดำเนินการให้ทราบตามระยะเวลาที่กำหนด

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐)

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ เป็นแผนแม่บทฉบับแรก เพื่อกำหนดการปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งคลื่นความถี่ โดยมีกำหนดให้ส่งคลื่นภายใน ๒๕๖๐ มีรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการวิทยุกระจายเสียง ดังนี้

๑. กรณีส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐที่นำคลื่นความถี่ไปให้ผู้อื่นประกอบกิจการโดยการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผ่านการตรวจสอบจาก กสทช. แล้ว จะกำหนดระยะเวลาส่งคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ดังนี้

กรณี กำหนดเวลาสิ้นสุดสัญญาหรือสัมปทาน เมื่อครบระยะเวลาสิ้นสุดแล้ว จะต้องส่งคลื่นคืน กสทช.

กรณี ไม่กำหนดเวลาสิ้นสุด กำหนดระยะเวลาให้ใช้คลื่นความถี่สูงสุดไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ใช้บังคับ (ภายใน พ.ศ.๒๕๖๐) และต้องส่งคลื่นคืน กสทช.

๒. การเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงในระบบดิจิทัล

ภายใน ๒ ปี (พ.ศ.๒๕๕๗)

มีหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ (VHF Band III ซึ่งปัจจุบันเป็นย่านความถี่ โทรทัศน์ระบบ Analog)

มีเกณฑ์การใช้โครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายร่วมกัน

ภายใน ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙)

เริ่มรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงระบบดิจิตอล (เมื่อระบบโทรทัศน์เปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบ ดิจิตอลเรียบร้อยแล้ว)

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สื่อในยุคดิจิตอล

ปัจจุบันการสื่อสารผ่านระบบสื่อใหม่ (วิกิพีเดีย, **สื่อใหม่ New Media**, ๒๕๕๙) ทำให้บทบาททางการสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงไป ด้วยการทำลายข้อจำกัดทางการสื่อสารจากเดิม ที่ผู้รับสารจะต้องรอเวลาในการเผยแพร่เนื้อหาจากสื่อดั้งเดิม บทบาททางการสื่อสารอยู่ในลักษณะของผู้ตาม แต่ด้วยคุณลักษณะของสื่อใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตามความต้องการ ทั้งด้านเวลา สถานที่ รวมถึงความน่าสนใจ ผู้รับสารสามารถแสวงหาข้อมูลได้ด้วยตัวเอง ทำให้บทบาทผู้รับสารเป็นไปในลักษณะผู้แสวงหาข้อมูล หรือเป็นผู้เลือกมากกว่าผู้ตาม เป็นที่เชื่อกันว่า ภายในหนึ่งหรือสองทศวรรษนี้ สื่อดิจิทัลจะครอบคลุมถึง ๘๐% (อดีตก็ จำปาทอง มหาวิทยาลัยเนชั่น, **Digital Sphere โลกยุคใหม่ของสื่อดิจิทัล**) ของสื่อทั้งหมดที่เราบริโภคกันอยู่ ซึ่งในปัจจุบัน เราก็เริ่มที่จะเห็นร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงกันบ้างแล้ว

การสื่อสารและการเปลี่ยนแปลง

พัฒนาการของการสื่อสารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นเครื่องบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนว่า การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และสังคม ด้วยรูปแบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้กำลังพัฒนาการสื่อสารให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการด้านการสื่อสารของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา พื้นที่และเวลา (Space & Time) ถูกลดความสำคัญลงทีละน้อย ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารนั้นเกิดขึ้นในแบบทันทีทันใด (Real Time Communication) และดูเหมือนว่าเทคโนโลยีทางการสื่อสารเหล่านั้น กำลังจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะสังคมในสังคมเมืองใหญ่ที่วิถีชีวิตผูกติดอยู่กับการสื่อสาร

แม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะถูกสร้างสรรค์มาว่า ๔ ทศวรรษ และประเทศไทยได้รู้จักกับอินเทอร์เน็ตมากกว่า ๒๕ ปีแล้วก็ตาม แต่กระนั้นเราก็อาจยังไม่ได้รับรู้หรือสัมผัสกับพลานุภาพของเทคโนโลยีใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตจวบจน ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา “อินเทอร์เน็ตกับสื่อใหม่” จึงได้แสดงผลบางอย่างออกมา จนดูเหมือนหนึ่งเป็นการปฏิวัติการใช้สื่อของสังคมไทยเลยก็ว่าได้ อินเทอร์เน็ตและสื่อใหม่ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้สื่อของมวลมนุษยชาติอย่างมากมาย ทั้งในการปรับปรุงการใช้สื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หรือเสนอช่องทางใหม่ ๆ ด้านการสื่อสารอันมีผลต่อสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ ยกตัวอย่างเช่น ในอดีตหากต้องการซื้อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ต้องมุ่งตรงไปยังแผงหนังสือ หรือร้านหนังสือ แต่ปัจจุบันสามารถอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ได้จากหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่ ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย เหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างผลผลิตทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่สร้างมิติใหม่แห่งการสื่อสารให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น

สิ่งที่เรียกว่า “สื่อใหม่ (New Media)” ไม่เพียงแต่จะมีผลต่อสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) เท่านั้น แต่สื่อใหม่ยังสามารถเติมเต็มประสิทธิภาพของการสื่อสารเพิ่มช่องทางใหม่ ๆ ในการสื่อสารด้วยการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ จากเดิมที่การใช้โทรศัพท์ระหว่างประเทศมีค่าบริการที่สูงมาก มาเป็นการส่งอีเมล (E-Mail) หรือการพิมพ์ข้อความเพื่อสนทนา (Chatting) ในปัจจุบันมนุษย์สามารถพูดคุยด้วยเสียงและ

เห็นหน้ากันด้วยการสนทนาแบบวิดีโอ (Video Call) ทำให้ค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์ลดลง แต่เราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ประชาคมและปัจเจกบุคคลสามารถพบปะพูดคุยกับเพื่อน หรือมีสังคมเสมือนจริง (Virtual Community) บนโลกอินเทอร์เน็ตได้โดยผ่านเว็บไซต์ โปรแกรมซอฟต์แวร์ หรือแอปพลิเคชันต่างๆ ที่อยู่ในคอมพิวเตอร์หรือแม้แต่บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น Facebook และเราก็สามารถแบ่งปันข้อมูล เรื่องราว ข่าวสาร ความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านแอปพลิเคชันที่หลากหลาย เช่น witter, Instagram, Socialcam หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ อีกมากมาย เปิดโอกาสให้มนุษย์สามารถนำเสนอเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความคิดเห็นได้อย่างเสรีบนพื้นที่ส่วนตัว และยังสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนที่มีพื้นที่เสมือนจริงได้ จนขยายเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) (พุทธวรรณ แก้วเกตุ, **เครือข่ายสังคมออนไลน์**, ๒๕๕๖)

เมื่อช่องทางการสื่อสารเกิดการเปลี่ยนแปลง อุปกรณ์การสื่อสารถือเป็นตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ในรูปแบบที่แตกต่าง เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารใหม่ที่มนุษย์ได้พัฒนาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ได้รับการออกแบบมาในรูปแบบของสมาร์ตโฟน (Smartphone) เต็มไปด้วยซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ที่อำนวยความสะดวกให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างง่ายขึ้นและหลากหลายช่องทางมากขึ้น โทรศัพท์เคลื่อนที่ในปัจจุบันไม่เพียงแต่เป็นอุปกรณ์การสื่อสารที่ใช้ได้เพียงการโทรศัพท์พูดคุย หรือส่งข้อความได้เท่านั้น แต่ยังสามารถรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต เพื่อเปิดช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ ที่มากกว่าการโทรศัพท์ เช่น การพูดคุยผ่านการสนทนาข้อความ (Chatting) การเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) หรือการพูดคุยกันโดยเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต (Free Call) ไปจนถึงการพูดคุยแบบเห็นหน้ากัน (Video Call) เป็นต้น ยังไม่นับรวมถึงคอมพิวเตอร์แบบพกพา (Tablet) ที่สามารถติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตด้วยโปรแกรมซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีการแข่งขันสูงมาก

นอกเหนือจากอุปกรณ์การสื่อสารที่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารใหม่ ๆ แล้วนั้น เนื้อหาสาระที่ได้รับการออกแบบให้อยู่ในรูปของดิจิทัล (Digital Content) ย่อมมีการพัฒนารูปแบบและลักษณะให้มีความสอดคล้องไปกับอุปกรณ์การสื่อสารด้วย เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ง่ายขึ้น และดูเหมือนจะมีทิศทางการใช้ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ นับเป็นปรากฏการณ์ทางการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีภายใต้บริบทด้านการสื่อสาร ที่ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ได้รับการพัฒนาด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ๆ จนก่อให้เกิดสื่อหรืออุปกรณ์การสื่อสาร (Medium) ที่สอดคล้องไปกับเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เนื้อหาสาระ (Message) เกิดการพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบที่สอดคล้องไปกับสื่อหรือตัวกลางในการสื่อสารที่ได้รับพัฒนา

แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ

บทบาทใหม่ของผู้รับสาร

ภายใต้ความหลากหลายของพฤติกรรมสื่อสารของมนุษย์ จึงเป็นจุดสนใจให้นักวิชาการต่าง ๆ ศึกษาพฤติกรรมสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการโต้ตอบ การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หรือบริบททางการสื่อสารที่มีผลต่อพฤติกรรมสื่อสาร รวมถึงบทบาทใหม่ของผู้รับสารในฐานะผู้รับสาร (วรวิฑู อ่อนน่วม, **ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารดิจิทัล: บทบาทใหม่ผู้รับสาร**, ๒๕๕๕)

จากการศึกษาของนักวิชาการภายใต้หลายแนวคิด สามารถบ่งบอกได้ว่า การสื่อสารระหว่างกันที่เกิดขึ้นภายใต้การเปลี่ยนแปลงตัวสื่อที่มีความทันสมัย สามารถโต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างทันทีทันใด จะส่งผลต่อพฤติกรรมสื่อสารในด้านบทบาท โดยเมื่อบุคคลใช้สื่อใหม่ในการสื่อสาร บุคคลก็จะวางกฎเกณฑ์ในการสื่อสารให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางสังคมที่บุคคลใช้สื่อสารในโลกแห่งความเป็นจริง ตามแนวคิด

การสื่อสารแบบใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (Computer-Mediated Communication) ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สื่อสารทั้งสองฝ่าย แต่ก็ทำให้ผู้ใช้สื่อสารสามารถเปลี่ยนบทบาทตนเองเป็นผู้รับสารและผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารได้ แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ผู้ใช้มีโอกาสแสดงบทบาททางการสื่อสารได้มากกว่า ๑ บทบาท คือเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกัน ได้ทันที

นอกจากบทบาททางการสื่อสารจะเปลี่ยนไปแล้ว ลักษณะบทบาทที่กระทำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน โดยก่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีทางการสื่อสาร หรือยุค “สื่อเก่า” หรือสื่อดั้งเดิม รูปแบบการส่งข้อมูลข่าวสารให้กับผู้รับจะเป็นไปในลักษณะที่เป็น “Passive Audience” แต่ผู้รับสารของสื่อใหม่เป็นผู้รับสารที่มีลักษณะ “Active Seeker” คือ เป็นฝ่ายแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้วยตัวเอง ตามความสนใจและความสงสัยอยากรู้อยากเห็นของตนเองโดยอิสระเสรี

นอกเหนือจากพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของผู้ใช้สื่อ อันเป็นข้อไขว้ไขว้ใจความของการเปลี่ยนแปลงแล้วนั้น รูปแบบการสื่อสารใหม่ ๆ ยังส่งผลสะท้อนต่อพฤติกรรมการใช้สื่อในแต่ละชนิด ไม่ว่าจะเป็น Facebook Twitter หรือโปรแกรมซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อ สื่อสารของผู้ใช้สื่อใหม่ในปัจจุบัน ต่างก็มีวิธีการใช้สื่อที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับวิธีการสื่อสารที่ แต่ละโปรแกรมได้ออกแบบการสื่อสารไว้

การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ ที่มีคุณลักษณะทางการสื่อสารที่แตกต่างออกไปตามรูปแบบการสื่อสารที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการสื่อสารที่หลากหลายของมนุษย์ นอกจากแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะทางการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปจากสื่อดั้งเดิมแล้ว การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ยังเชื่อมโยงถึงวัฒนธรรมการบริโภค (Consumer Culture) ที่เปลี่ยนแปลงไป การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยกลายเป็นเครื่องมือในการแสดงค่านิยมทางสังคม เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงรสนิยม ความคิด หรือระดับการศึกษาได้เป็นสิ่งที่ทำตามกันหรือเรียกว่า เป็นแฟชั่น จนไม่สามารถแยกความต้องการด้านการสื่อสารขั้นพื้นฐานกับความต้องการที่เกินความจำเป็นออกจากกันได้

การสื่อสารภายใต้ปรากฏการณ์การหลอมรวมสื่อ

การหลอมรวมสื่อ (รวมูฒึ อ่อนนุ่ม, ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารดิจิทัล: แนวโน้มทางการสื่อสารภายใต้ปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อ, ๒๕๕๕) ถือเป็นวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี ที่สำคัญ เป็นการนำเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ มาผสมผสานเข้าไว้ด้วยกันและเป็นจุดเริ่มต้นของปรากฏการณ์ทางการสื่อสารต่างๆ ก่อให้เกิดช่องทางสื่อสารใหม่ ๆ สามารถตอบสนองความต้องการในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งผลประโยชน์ของผู้ใช้เป็นสำคัญ

ทั้งนี้สามารถสรุปลักษณะการหลอมรวมสื่อเบื้องต้นได้ ๔ ระดับ คือ การหลอมรวมบริการ (Convergence of Services) การหลอมรวมช่องทางการสื่อสารข้อมูล (Convergence of transmission channel) การหลอมรวมของอุปกรณ์ลูกข่าย (Convergence of Terminal) และการหลอมรวมของผู้ให้บริการ (Convergence of Providers) ผ่านการควบรวมกิจการและการสร้างเครือข่ายทางพันธมิตรทางธุรกิจ จะเห็นได้ว่า ทั้งการหลอมรวมตามลักษณะของเครือข่าย และลักษณะการหลอมรวมสื่อทั้ง ๔ ระดับ ชี้ให้เห็นถึงขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เราสามารถรับส่งข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสัญญาณเสียง ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหว ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถติดต่อสื่อสารและโต้ตอบปฏิสัมพันธ์กันได้อย่างทันทีทันใด (Real-time Interaction) ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความคุ้มค่าในการใช้บริการมากยิ่งขึ้น

การหลอมรวมเทคโนโลยีการสื่อสารไม่เพียงแต่ทำให้ภาคผู้ผลิตเกิดการพัฒนา ด้านผู้ใช้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน เนื่องจากช่องทางการสื่อสารมีหลากหลาย และมีลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ใช้สามารถนำลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกัน เพื่อเลือกวิธีการนำเสนอการสื่อสารของตนเองได้อย่างหลากหลาย ตามความต้องการและชนิดของข้อมูลที่ต้องการจะสื่อสารด้วย เพื่อเพิ่มคุณภาพทางการสื่อสาร และประหยัดค่าใช้จ่ายในการสื่อสารได้อีกทางหนึ่งด้วย

เมื่อการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารได้รับการหลอมรวมกัน ไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้ใช้บริการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างเต็มที่แล้ว ยังส่งผลต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสื่อ ก่อให้เกิดการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้มีความหลากหลาย และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อเสริมขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ และยังเป็นการทำลายอุปสรรคทางการสื่อสาร ก่อให้เกิดยุคแห่งสังคมข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง จนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคมในด้านต่าง ๆ

ในด้านผู้ใช้อีกมีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน เนื่องจากช่องทางการสื่อสารมีความหลากหลาย และมีลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกันไป ทำให้ผู้ใช้สามารถบูรณาการวิธีการสื่อสารรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเลือกวิธีการสื่อสารที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตนเอง ตามความต้องการและชนิดข้อมูลที่ต้องการจะสื่อสารด้วย เช่น การส่งภาพถ่ายที่ถ่ายร่วมกันในกลุ่มเพื่อน สามารถส่งในรูปแบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) หรือโพสต์ภาพลงบนกระดานข้อความใน Facebook และสามารถระบุตัวผู้รับได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ใช้สามารถออกแบบวิธีการสื่อสารได้หลากหลาย ตามคุณลักษณะทางการสื่อสารที่แตกต่างกันของช่องทางการสื่อสารภายใต้เทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตหรือความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ใช้ นับเป็นคุณประโยชน์จากการพัฒนาเทคโนโลยีและการหลอมรวมสื่อในปัจจุบัน

ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารในยุคดิจิทัล เป็นเครื่องบ่งชี้ที่ชัดเจนถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีการสื่อสารกับสังคมมนุษย์ เพราะการสื่อสารเป็นกิจกรรมพื้นฐานของมนุษย์ การที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง สังคมมนุษย์ย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นทางเลือกในการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารใหม่ ๆ รูปแบบการสื่อสาร พฤติกรรมในการสื่อสาร รวมไปถึงวัฒนธรรมการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป จึงกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางการสื่อสารของมนุษย์ล้วนเกิดจากผลแห่งการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารทั้งสิ้น ซึ่งมนุษย์ก็จะตอบรับการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วยพฤติกรรม วัฒนธรรม และค่านิยม

บทบาทของสื่อและการนำเสนอของสื่อในยุคดิจิทัล

การเกิดของสื่อใหม่ๆทุกวันนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อในรูปแบบดิจิทัลทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ดิจิทัล วิทยุออนไลน์ สื่อกลางแจ้งที่มีการควบคุมเนื้อหาสาระจากศูนย์บังคับการ อินเทอร์เน็ต เกมอิเล็กทรอนิกส์ หรือแม้แต่สื่อที่ใกล้ตัวเรามากที่สุดอย่างโทรศัพท์มือถือที่มีใช้กันอยู่แทบจะทุกคน โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ในเมืองที่เรียกกันอย่างสุดเกล้าว่า สกรีนเอจ (Screen age) เพราะชีวิตของพวกเขาเหล่านี้ เกิดมาไม่ทันไร ก็ไม่พ้นต่อการสื่อสารผ่านจอกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเกมต่าง ๆ ที่สอนให้เด็กรู้จักสี รู้จักสัตว์ เกมเรียนภาษาอังกฤษ เกมมือถือ เกมคอมพิวเตอร์ และอะไรต่อมิอะไร ล้วนแล้วแต่สื่อสารผ่านจอกันทั้งสิ้น

นักการสื่อสารเห็นว่า โลกของเราก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริงแล้วถึงแม้ว่าอัตราความรู้ความสามารถในทางคอมพิวเตอร์ (Computer literacy) ของบางพื้นที่ยังคงต่ำอยู่ ด้วยรูปแบบพฤติกรรมของสังคมมนุษย์ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว นักการสื่อสารมองว่า การเข้าสู่ยุคดิจิทัลนี้ จะเป็นการเพิ่มโอกาสและขีดความสามารถของสื่อในการเข้าถึงผู้บริโภค โดยเฉพาะการเข้าถึงด้วยความรวดเร็ว (เกือบจะทันที) และการเข้าถึงผู้รับได้อย่างเป็นส่วนตัวมากขึ้นนั่นหมายความว่า นักการสื่อสารจะต้องจัดกลุ่ม จัดระดับ และจัดประเภทของกลุ่มเป้าหมายอย่างแยบยล เพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาและวิธีการของสื่อให้ชัดเจนและเหมาะสม สอดคล้องกับพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ว่ากันว่าสื่อต่าง ๆ จะมีความพยายามเรียนรู้พฤติกรรมของผู้บริโภคให้มากขึ้น เพื่อ

พัฒนาเนื้อหาและรูปแบบของสื่อให้มีความเฉพาะเจาะจง ส่งตรงถึงผู้บริโภครายบุคคล ยิ่งเราผลิตเพลลิ่งกับความ สะดวกสบายมากขึ้นเท่าใด สื่อดิจิทัลก็จะเข้าถึงเราได้มากขึ้นเท่านั้น จนกลืนสื่ออื่น ๆ ไปเรื่อย ๆ และอาจจะ หมดไปในที่สุดก็ได้ โดยดูตัวอย่างได้จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิดีโอที่เริ่มถูกลดบทบาทลง

สถานการณ์ของสื่อในปัจจุบัน

สื่อมวลชนแต่ละชนิดมีลักษณะ และคุณสมบัติที่แตกต่างกัน จึงมีความพร้อมหรือความสามารถที่ จะแสดงบทบาทหน้าที่ ในขอบเขตที่แตกต่างกันด้วย นักการศึกษา และนักสื่อสารมวลชน ได้กล่าวถึงบทบาท หน้าที่ของสื่อมวลชน (masscommunicationedu๕๔. ๒๐๑๒. **บทบาทของสื่อมวลชน** เข้าถึง จาก:<https://masscommunicationedu๕๔.wikispaces.com/บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน>) โดยรวม ๆ ที่ สำคัญสรุปได้ดังนี้ คือ

๑. การเสนอข่าว หมายถึงการรายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้ ทราบโดยเริ่มจากการแสวงหาเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงที่เชื่อว่าประชาชนจะให้ความสนใจ หรือเรียกว่า การหาข่าว แล้วนำมารวบรวม คัดเลือก และนำออกเผยแพร่สู่ประชาชน เช่น ข่าวความเคลื่อนไหวทางการเมือง ข่าวกีฬา ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม การเสนอข่าวของสื่อมวลชน เป็นการรายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่แทรกความคิดเห็นใด ๆ ลงไป ซึ่งคุณค่าการเสนอข่าวนั้นขึ้นอยู่กับความรวดเร็ว ถูกต้อง และมี รายละเอียดเพียงพอ สื่อมวลชนที่มีบทบาทมากในการเสนอข่าว ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและ โทรทัศน์

๒. การเสนอความคิดเห็น ในสังคมประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นใน เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคลและสังคม แต่ในทางปฏิบัติประชาชนมีจำนวนมาก จึงไม่ค่อย มีโอกาสได้ แสดงความคิดเห็นโดยตรง สื่อมวลชนซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรเผยแพร่ข่าวสารอยู่แล้ว จึงได้เข้ามามีบทบาทใน การแสดงความคิดเห็นแทนประชาชนในเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อสาธารณชนและรัฐบาล ในรูปของบทความ สารคดี บทวิเคราะห์วิจารณ์ บทบรรณาธิการ โดยมีจุดมุ่งหมายในเชิงสร้างสรรค์ โน้มน้าว จิตใจ ชี้นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมความคิดเห็นของสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องทางสังคม การเมือง สิทธิ เสรีภาพของประชาชน หรือ สิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนเอง ซึ่งมักก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่าง องค์กรสื่อมวลชนกับรัฐบาล กลุ่มอำนาจ หรือกลุ่มผลประโยชน์อยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องจากการสื่อสารมวลชนนั้น มี การตอบสนองกลับ จากผู้รับข่าวสารเพียงเล็กน้อย ความคิดเห็นของสื่อมวลชนในบางครั้งจึงมิใช่เป็นตัวแทน ความคิดเห็นของประชาชนอย่างแท้จริง สื่อมวลชนจึงต้องสำรวจประชามติ เป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถเสนอ ความคิดได้สอดคล้องกับความคิด หรือความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ สื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญใน การแสดงความคิดเห็น ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์

๓. ให้ความบันเทิง ได้แก่ การนำเสนอเรื่องราวที่มีจุดมุ่งหมาย ให้ผู้รับเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียดในชีวิตประจำวัน สื่อมวลชนแต่ละชนิดต่างก็มีจุดประสงค์ ที่จะให้ผู้รับ ได้รับ ทั้ง ข่าวสาร และความบันเทิง มากน้อยแตกต่างกันออกไปตามชนิดของสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร มีเนื้อหาทั้งในเชิงวิชาการและบันเทิง วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นรายการประเภท บันเทิง เช่น ละคร เกมโชว์ ภาพยนตร์ เพลง เป็นต้น การพิจารณาว่าเนื้อหา หรือรายการสื่อมวลชนใด ให้ คุณค่าทางด้านบันเทิง หรือไม่เพียงใดนั้น จะต้องพิจารณาทั้งในด้านจุดมุ่งหมายของผู้นำเสนอ และเจตคติของ ผู้รับด้วย สื่อมวลชนที่มีบทบาทมากในการให้ความบันเทิง ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ภาพยนตร์ วารสาร นิตยสาร

๔. ให้การศึกษา เป็นการให้ข้อมูล ข่าวสาร แก่ประชาชนทั้งความรู้ในด้านวิชาการเฉพาะสาขา และความรู้ทั่วไป โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปในทางที่ดีขึ้น

๕. การประชาสัมพันธ์ และโฆษณาการประชาสัมพันธ์ เป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนขององค์กรต่างๆ รวมทั้งองค์กรสื่อมวลชนเอง เพื่อให้ประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร ส่งเสริมให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการได้ตามเป้าหมาย แต่ในปัจจุบันคำว่า "โฆษณา" ถูกใช้ในความหมายที่แตกต่างกันหลายความหมาย คือ

(๑) การโฆษณาสินค้าเป็นการโฆษณาที่พบเห็น และรู้จักกันอยู่ทั่วไปโดยมีจุดประสงค์ให้สามารถขายสินค้าได้มากที่สุด

(๒) การโฆษณาเผยแพร่เช่น การโฆษณาเผยแพร่ผลงานของรัฐบาลแจ้งความก้าวหน้าของงานที่กำลังทำอยู่ รวมไปถึงการเผยแพร่ความรู้ เช่น การวางแผนครอบครัวการป้องกันยาเสพติด ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

(๓) การโฆษณาชวนเชื่อได้แก่ การเสนอข่าวสารในเชิง ชักชวน ปลุกระดมชักนำความคิดเช่น การโฆษณาชักชวนของลัทธิการเมือง หรือศาสนาต่าง ๆ

การโฆษณาสินค้า ส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องอาศัย สื่อมวลชน และองค์กรสื่อมวลชนเองไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ต่างก็มีรายได้หลักจากโฆษณาสินค้า จึงเป็นการเอื้อประโยชน์กัน ระหว่างสื่อมวลชน และเจ้าของสินค้าหรือกิจการต่าง ๆ ทำให้สื่อมวลชนกับ การโฆษณาสินค้าเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก และมีแนวโน้มที่จะใช้สื่อมวลชนเพื่อการโฆษณา เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในสื่อมวลชนทุกประเภท จะเห็นได้จากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ที่มีผู้นิยมอ่านมาก หลายฉบับในปัจจุบันใช้พื้นที่สำหรับการโฆษณาสินค้า และประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ มากกว่า ๕๐% ของเนื้อที่ทั้งหมด วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ก็เช่นกัน ซึ่งใช้เวลาสำหรับการโฆษณามาก ทั้งโดยวิธีเช่าเวลาจัดรายการสำหรับโฆษณาโดยเฉพาะ และวิธีการใช้รายการโฆษณาสั้น ๆ (Spot) เป็นระยะ ๆ

ด้วยบทบาทหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ของสื่อที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มากมายให้แก่สังคมเกือบทุกด้าน ทำให้เราไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า สื่อนั้นมีอิทธิพลอย่างยิ่งยวดในทุกยุคทุกสมัย แม้ว่าในปัจจุบันรูปแบบของสื่อจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากน้อยเพียงใดก็ตาม และหากพิจารณาโครงสร้างของอุตสาหกรรมสื่อมวลชนในประเทศไทย ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เราจะเห็น “คุณลักษณะร่วม” อยู่สองประการ

อย่างแรกคือ การกระจุกตัวของทุนสื่อซึ่งปัจจัยของการลงทุนในธุรกิจสื่อที่มีต้นทุนสูง ทำให้สื่อทุนน้อยอยู่รอดทางธุรกิจลำบาก และเกิดปรากฏการณ์ควมรวมสื่อในรูปสื่อใหญ่เข้าครองกิจการสื่อเล็ก จนผลสุดท้ายเจ้าของที่แท้จริงของสื่อในประเทศไทยขนาดใหญ่ มีกลุ่มทุนเพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้น

อย่างที่สองคือ การควบคุมโดยรัฐผ่านกลไกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายสื่อประเภทต่าง ๆ หรือการควบคุมผ่านกลไกสัมปทาน ดังจะเห็นได้จากอุตสาหกรรมวิทยุกระจายเสียง-โทรทัศน์ที่รัฐเป็นเจ้าของรายใหญ่ของคลื่นความถี่ นอกจากนี้ยังมีสื่อที่เป็นของรัฐโดยตรงอย่างกรมประชาสัมพันธ์ ฯลฯ อีกด้วย

คุณลักษณะสองข้อนี้ทำให้สื่อไทยจำต้องอิงแอบผู้มีอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นทุนหรือรัฐ เพื่อรักษาสถานภาพของตัวเองไว้ และเกิดปัญหาในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารดังที่เห็น ประเด็นนี้อาจไม่จำเป็นต้องหมายถึงเรื่องการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงการงดเว้นจะสื่อสารในประเด็นทั่วไปหลาย ๆ เรื่องที่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของรัฐหรือทุนด้วย

การผูกขาดสื่ออันมีเหตุจากปัญหาเชิงโครงสร้างนี้ ทำให้ในห้วงยามแห่งความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมา เราเห็นกลุ่มก้อนทางการเมืองที่หลากหลาย พยายามทำลายกำแพงของการปิดกั้นการนำเสนอข่าวสารของฝ่ายพวกตน จึงก่อให้เกิด “สื่อทางเลือก” (Alternative Media) (สื่อและสิทธิการสื่อสารของประชาชนฟิลิปปินส์, ๒๕๕๐. **สื่อทางเลือก สื่อภาคประชาชน และสื่อพลเมือง** เข้าถึงจาก:

<http://journalistinph.blogspot.com/p/blog-page.html>) โดยอาศัยเทคโนโลยีทีวีดาวเทียมวิทยุชุมชน และการถ่ายทอดผ่านอินเทอร์เน็ตที่ปิดกั้นได้ยากกว่าแทนเทคโนโลยีสมัยใหม่จึงกลายเป็นปัจจัยสนับสนุนอันทรงพลังของ “สื่อทางเลือก” ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีดาวเทียมลดค่าใช้จ่ายของการตั้งสถานีทีวีเดิมหลักหมื่นล้านลงมาเหลือเพียงไม่กี่ล้าน ยุคที่การตั้งวิทยุเองใช้เงินเพียงหลักหมื่น และยุคเดียวกันที่การทำสื่อออนไลน์แทบไม่ต้องใช้เงินตั้งต้นเลย เราจึงเห็นสภาวะการบูมของสื่อทางเลือกเป็นจำนวนมาก และเมื่อเราอยู่ในยุคที่สื่อทุกรายอยู่บนพื้นฐานเทคโนโลยีเดียวกัน ทั้งกลุ่มขนาดยักษ์ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ และสื่อทำมือที่สร้างโดยคนเพียงคนเดียว ผู้บริโภคจึงมีสิทธิเลือกจะเสพสื่อที่ตัวเองเห็นว่าคุณภาพดีที่สุดในขณะที่ความต้องการของตัวเองที่สุด

สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนอีกอย่าง คือ “สื่อมวลชน” (mass media) ที่เน้นการกระจายข่าวในวงกว้าง เริ่มต้องเผชิญกับการแข่งขันจาก “สื่อเฉพาะทาง” (niche media) ที่รายงานเรื่องบางชนิดได้ลึกกว่าและดีกว่า ซึ่งการเกิดขึ้นของสื่อเฉพาะทางในหลากหลายสาขารวม ๆ กันแล้วจึงเริ่มเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของสื่อมวลชนดั้งเดิมที่ยังยึดติดอยู่ในกรอบแบบเดิม

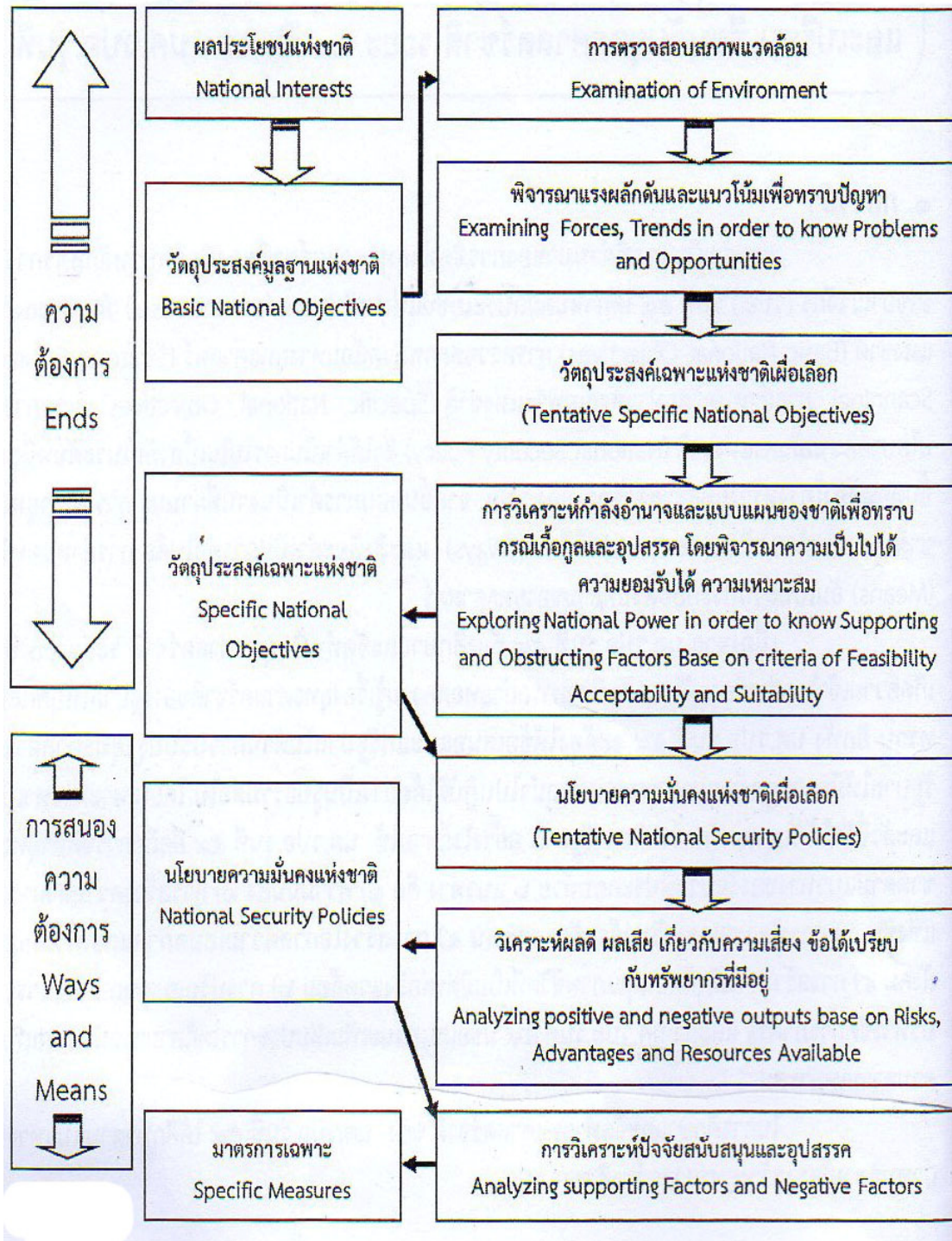
การเกิดขึ้นของสื่อทางเลือกแบบนี้ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าสื่อใหม่ จึงเป็นความท้าทายทั้งในแง่การแข่งขันทางธุรกิจ การควบคุมโดยรัฐ (โดยอาศัยช่องโหว่ทางกฎหมายเช่นกรณีทีวีดาวเทียมหรือวิทยุชุมชน หรือช่องโหว่ทางเทคโนโลยีอย่างอินเทอร์เน็ตที่ปิดกั้นได้ยาก) และการควบคุมโดยองค์กรทางสังคมอย่างสมาคมวิชาชีพสื่อต่าง ๆ ที่เริ่มจะใช้ไม่ได้แล้ว เพราะผู้ผลิตสื่อทางเลือกเหล่านี้ไม่ถือว่าตัวเองเป็นสื่อวิชาชีพแบบเดิม และไม่สนใจสักนิดเลยด้วยซ้ำว่าสมาคมวิชาชีพจะมีมุมมอง ความเห็น หรือกฎระเบียบอย่างไร ช่วงเวลานี้จึงเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สื่อขนานเดิมในประเทศไทยต้องปรับตัวอย่างหนักเพื่อรับมือสภาพการแข่งขันที่เปลี่ยนไป รับมือคู่แข่งหน้าใหม่จำนวนมากที่รู้สึกกว่า รู้จริงกว่า รวมถึงคิดโมเดลหารายได้แบบใหม่ ๆ ที่อยู่รอดได้ในทางธุรกิจ รวมไปถึงผู้บริโภคเองก็จำต้อง “รู้เท่าทัน” สื่อว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์หรืออุดมการณ์ใดด้วย (Siam Intelligence. ๒๐ กรกฎาคม ๒๐๑๒. **อนาคตของสื่อไทย: โอกาสของสื่อใหม่ภายใต้การผูกขาดของสื่อเก่า** เข้าถึงจาก: <http://www.siamintelligence.com/future-of-thai-media/>)

กรอบความคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา วิเคราะห์แผนแม่บท กิจกรรม วิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ ซึ่งนำมาเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปี ของกิจการฯ ในแต่ละปี เพื่อรองรับกฎหมายฯ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศฯ ของ กสทช. นอกจากนี้ในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาใช้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เกิดปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อเป็น “สื่อใหม่” และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร นำไปสู่ยุคดิจิทัล จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ลักษณะเป็นเหตุการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน และมีความหลากหลายจึงได้นำการศึกษา วิเคราะห์ สถานภาพ (SWOT ANALYSIS) และกรณีศึกษา (CASE STUDY) มาดำเนินการกับข้อมูลต่าง ๆ ตามกระบวนการของโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติของ วปอ.

แผนภาพที่ ๒-๓ โครงสร้างยุทธศาสตร์ของ วปอ.

โครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติของ วปอ.

ที่มา : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ๒๕๕๙
ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์

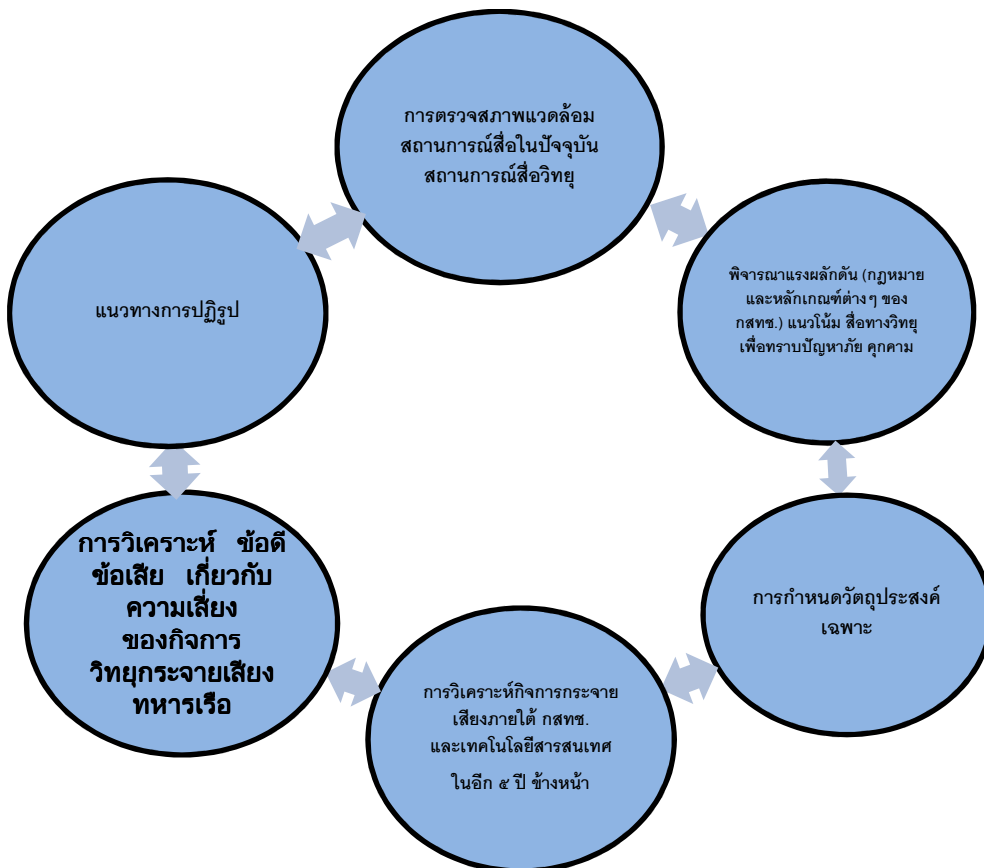
กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

- แผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
 - แผนปฏิบัติการราชการของกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
 - รายงานการประชุมกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
- กฎหมายและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช.
- พระราชบัญญัติการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๑
 - พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓
 - แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
 - หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช.

สื่อในยุคปัจจุบัน

- พฤติกรรมการบริโภคสื่อ
- สื่อยุคดิจิทัล
- สถานภาพของสื่อในปัจจุบัน

แผนภาพที่ ๒-๔ แผนผังการวิจัยให้มีลักษณะหมุนวนกับข้อมูล เช่น หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช. สื่อในยุคปัจจุบัน ที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา

สรุป

การดำเนินการด้านกิจการวิทยุกระจายเสียง ระหว่างปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ที่สำคัญประกอบด้วย การแจ้งถือครองคลื่นความถี่ กสทช.ได้ให้ผู้ถือครองคลื่นความถี่กระจายเสียงซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ แจ้งเหตุผลความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ (ทร.ได้แจ้งเหตุผลความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่เรียบร้อยแล้ว เมื่อปี ๒๕๕๗) ซึ่งผู้ถือครองคลื่นความถี่ในส่วนของกองทัพแจ้งความจำเป็นที่ต้องถือครองคลื่นความถี่เดิมต่อไป เนื่องจากยังมีความจำเป็นในการดำเนินงานโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านความมั่นคง ต่อมาเมื่อปี ๒๕๕๘ กสทช.ได้เชิญผู้ถือครองคลื่นความถี่ เข้าไปชี้แจงต่อ กสทช.อีกครั้งด้วยวาจา ซึ่งผู้ถือครองคลื่นความถี่ในส่วนของกองทัพยืนยันตามที่ได้แจ้งไปตามเอกสารที่ได้ส่งไปแล้ว

ต่อมาได้มี คำสั่งคสช.ที่ ๗๖/๒๕๕๙ เมื่อ ๖.ค.๕๙ เรื่องมาตรการการประกอบการ กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจการวิทยุ คือ

ข้อ ๗. ให้ กสทช.หรือสำนักงาน กสทช.ดำเนินการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่ หรือปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ ตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ.๒๕๕๕) เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่วันครบกำหนดแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ดังกล่าว ทั้งนี้ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และได้รับความเห็นชอบให้ถือครองคลื่นความถี่ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ยังคงมีสิทธิในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และการถือครองคลื่นความถี่ได้ตามขอบเขตและสิทธิ์เดิม

ซึ่ง กสทช.ได้เชิญผู้ถือครองคลื่นความถี่ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ รวม ๒๗ หน่วยงาน ประชุมทำความเข้าใจกรอบแนวทางดำเนินการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง ตาม พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ เมื่อ ๒๔ เม.ย.๖๐ สรุปว่า ระยะเวลาการใช้งาน หรือถือครองคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ภายใต้คำสั่ง คสช.๗๖/๒๕๕๙ อีก ๕ ปี นับตั้งแต่ ๓ เม.ย.๒๕๖๐ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช.

แผนภาพที่ ๒-๕ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

หน้า ๑๗		
เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๙๙ ง	ราชกิจจานุเบกษา	๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙
<hr/> <p>คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ</p> <hr/>		
<p>โดยที่ในปัจจุบันการประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติ มีการแข่งขันในรูปแบบที่หลากหลาย ประกอบกับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบการที่สุจริตทำให้ไม่อาจชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ในขณะที่เดียวกันการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย ถูกต้อง ครบถ้วน และปราศจากการบิดเบือนยังมีความสำคัญทั้งในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ การส่งเสริมความสามัคคีและสมานฉันท์ของประชาชน จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้โทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไปผ่านดาวเทียมสามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรการในการส่งเสริมนี้จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน และยังเป็น การส่งเสริมอุตสาหกรรมกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เกิดประสิทธิภาพและสร้างความมั่นคงให้แก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ</p> <p>อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้</p> <p>ข้อ ๑ ในคำสั่งนี้</p> <p>“ประกาศ” หมายความว่า ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประมูลคลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖</p> <p>ข้อ ๒ ให้ผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามประกาศ ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ในส่วนที่เหลือตั้งแต่งวดที่สี่เป็นต้นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ ๑๐ ของประเทศ</p> <p>ข้อ ๓ หากผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่รายใดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ ๒ ได้ ให้ผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่รายนั้นแจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักงาน กสทช. ล่วงหน้าก่อนวันครบกำหนดชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศ</p>		

ในกรณีที่สำนักงาน กสทช. พิจารณาแล้วเห็นเป็นการสมควร ก็ให้ผู้รับใบอนุญาตรายนั้นชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือทั้งหมดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายคำสั่งนี้ รวมทั้งต้องปฏิบัติตามตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นตามประกาศด้วย

ข้อ ๔ การชำระค่าธรรมเนียมตามคำสั่งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่จะขอชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ ของประกาศ โดยให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นแจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักงาน กสทช. ล่วงหน้าก่อนวันครบกำหนดชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามประกาศ

ข้อ ๕ การชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามข้อ ๓ มิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติ ที่ขอยกเลิกการประกอบกิจการหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการดังกล่าวก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๖ ให้ กสทช. และ สำนักงาน กสทช. หรือคณะกรรมการบริหารกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ แล้วแต่กรณี จัดให้มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการส่งสัญญาณโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไปผ่านดาวเทียมตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป เป็นระยะเวลาสามปี

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้จ่ายเงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยให้คำนึงถึงการให้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน และครอบคลุมถึงบริการโทรทัศน์สาธารณะที่นำรายการมาออกอากาศผ่านดาวเทียมซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนชาวไทยในประเทศและที่พำนักในต่างประเทศได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง และหลากหลาย

ข้อ ๗ ให้ กสทช. หรือ สำนักงาน กสทช. ดำเนินการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ (พ.ศ. ๒๕๕๕) เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาห้าปี นับแต่วันครบกำหนดแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ดังกล่าว ทั้งนี้ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ประกอบกิจการกระจายเสียงตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และได้รับความเห็นชอบให้ถือครองคลื่นความถี่ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ยังคงมีสิทธิในการประกอบกิจการกระจายเสียงและการถือครองคลื่นความถี่ดังกล่าวได้ตามขอบเขตและสิทธิเดิม

ข้อ ๘ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีนหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๙ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

บทที่ ๓

กฎหมาย แผนแม่บท และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศ กสทช.

กับกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

การวิเคราะห์กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

ความเป็นมา

กองทัพเรือเป็นหน่วยงานเริ่มแรกหน่วยหนึ่งในการใช้เครื่องมือโทรคมนาคมในประเทศ โดยเฉพาะกิจการวิทยุโทรเลขและวิทยุกระจายเสียง กองทัพเรือได้เริ่มเปิดการกระจายเสียงเมื่อ พ.ศ.๒๔๙๐ พร้อม ๆ กับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยใช้ชื่อว่า “สถานีวิทยุกระจายเสียง ๒ ราชนาวี” ตั้งอยู่ที่กองสัญญาณทหารเรือ ปี พ.ศ.๒๔๙๗ กองทัพเรือได้เปิดกระจายเสียงทดลองภายในพระราชวังเดิม ธนบุรี และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “เสียงจากทหารเรือ” โดยเป็นที่รู้จักในนามทั่ว ๆ ไปว่า ส.ทร. ซึ่งขณะนั้นกองทัพเรือใช้สถานีขนาดกำลังส่ง ๑๐ กิโลวัตต์ ๒ สถานี คือ ส.ทร.๑ และ ส.ทร.๒ ทำการกระจายเสียง ในเขตกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล โดยมีผลการรับฟังกว้างขวาง

ปัจจุบัน กองทัพเรือได้ขยายกิจการกระจายเสียงออกไปในพื้นที่ต่าง ๆ มีการตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพเรือตามพื้นที่ที่มีหน่วยกองทัพเรือในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย จนถึงปัจจุบัน กองทัพเรือมีสถานีวิทยุกระจายเสียง จำนวน ๑๕ สถานี ทั้งระบบ เอฟเอ็ม. และ เอเอ็ม. รวม ๒๑ ความถี่ (ระบบเอฟ.เอ็ม. จำนวน ๑๔ ความถี่ และระบบ เอ.เอ็ม. จำนวน ๗ ความถี่) มีผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ กองทัพเรือสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยุกระจายเสียงในการสนับสนุน การบริหารงานของรัฐบาล ทั้งในด้านความมั่นคง และการบริการสาธารณะ โดยในด้านความมั่นคง กองทัพเรือได้ใช้สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ เป็นสื่อในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์เพื่อความมั่นคงเช่น การปลูกฝังจิตสำนึกเพื่อรวมกำลังของคนในชาติ การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่อุทธรณ์ป้องกันชาติ ในทะเล (ทสพช. ในทะเล) ตามพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อให้บุคคลทั่วไป และ ทสพช. ในทะเลเขตต่าง ๆ ได้รับทราบกิจกรรมดังกล่าว ผลตอบสนองที่กองทัพเรือได้รับคือ การแจ้งข่าวสารทางทะเล มีความรวดเร็วทันเวลา โดยเฉพาะการรุกกล้ำน่านน้ำของเรือประมงต่างชาติ เป็นต้น สำหรับในด้านการบริการสาธารณะ กองทัพเรือได้ใช้สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ เป็นสื่อในการกระจายข่าวสารที่สำคัญต่าง ๆ เช่น การแจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับสภาพอากาศ อุทกภัย รวมทั้งภัยพิบัติ ทางทะเลและแผ่นดินไหว โดยเฉพาะธรณีพิบัติภัยสึนามิ ให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเล และผู้ที่ประกอบอาชีพในทะเลทราบ ที่ผ่านมากองทัพเรือ ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาตลอดโดยเฉพาะ การแจ้งการทำนายอุตุนิมิตวิทยาและทางอุทกศาสตร์ ซึ่งผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับทะเลจำเป็นต้องได้รับข้อมูลตลอดเวลา นอกจากนี้การแจ้งเวลามาตรฐาน และเวลาดวงอาทิตย์ขึ้น - ตก ตลอดเวลาการ ขึ้น - ลง ของระดับน้ำ ซึ่งเป็นงานที่ กรมอุทกศาสตร์ทหารเรือ เป็นผู้รับผิดชอบ ในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพเรือ ได้ดำเนินกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในภูมิภาคและพื้นที่ใกล้เคียงเช่น การแจ้งเตือนแผ่นดินไหวในภาคเหนือ เป็นต้น

พื้นที่กระจายเสียง

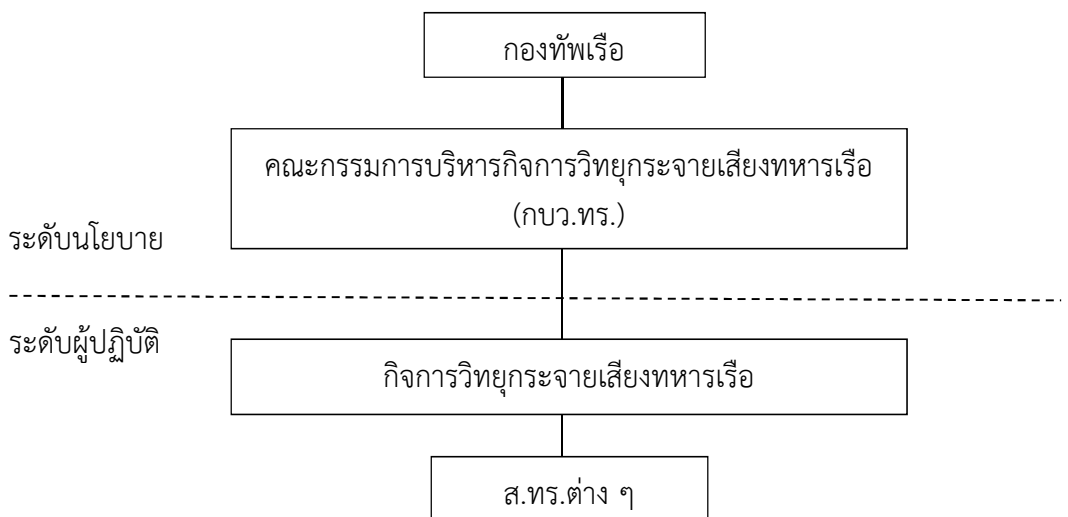
ขีดความสามารถที่สำคัญของสถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ ที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติ ตามภารกิจของ ทร. ที่มีประสิทธิภาพ คือ การกระจายเสียงที่มีคุณภาพ ด้วยความคมชัดตลอดเวลา และต่อเนื่อง ครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด

พื้นที่รับผิดชอบทางทะเล ทร. จัดวางกำลังในพื้นที่รับผิดชอบทางทะเลตามหลักการ บังคับบัญชาเป็นแบบพื้นที่ได้แก่ ทรภ.๑ รับผิดชอบพื้นที่อ่าวไทยตอนบน ทรภ.๒ รับผิดชอบพื้นที่ อ่าวไทยตอนล่าง และ ทรภ.๓ รับผิดชอบทะเลอันดามัน และพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยเฉพาะกิจต่าง ๆ ได้แก่ พื้นที่ชายแดนด้านติดกับกัมพูชา เมียนมา มาเลเซีย และพื้นที่รับผิดชอบตามลำน้ำโขง

พื้นที่เป้าหมายสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งทะเล เป็นพื้นที่ที่ ทร. มีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเสริมความมั่นคงตั้งแต่ภาวะปกติ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ ๒๒ จังหวัด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการบูรณาการ ด้านการข่าว การแจ้งเตือน และแลกเปลี่ยนข่าวสารเพื่อความมั่นคงทางทะเล การเสริมสร้างความสัมพันธ์อัน ดีระหว่างภาครัฐ เอกชน สังคม และประชาชนการจัดระเบียบทางทะเล และการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อความมั่นคงทางทะเล การป้องกันแจ้งเตือนและการตรวจการณ์ และเฝ้าตรวจทางทะเล

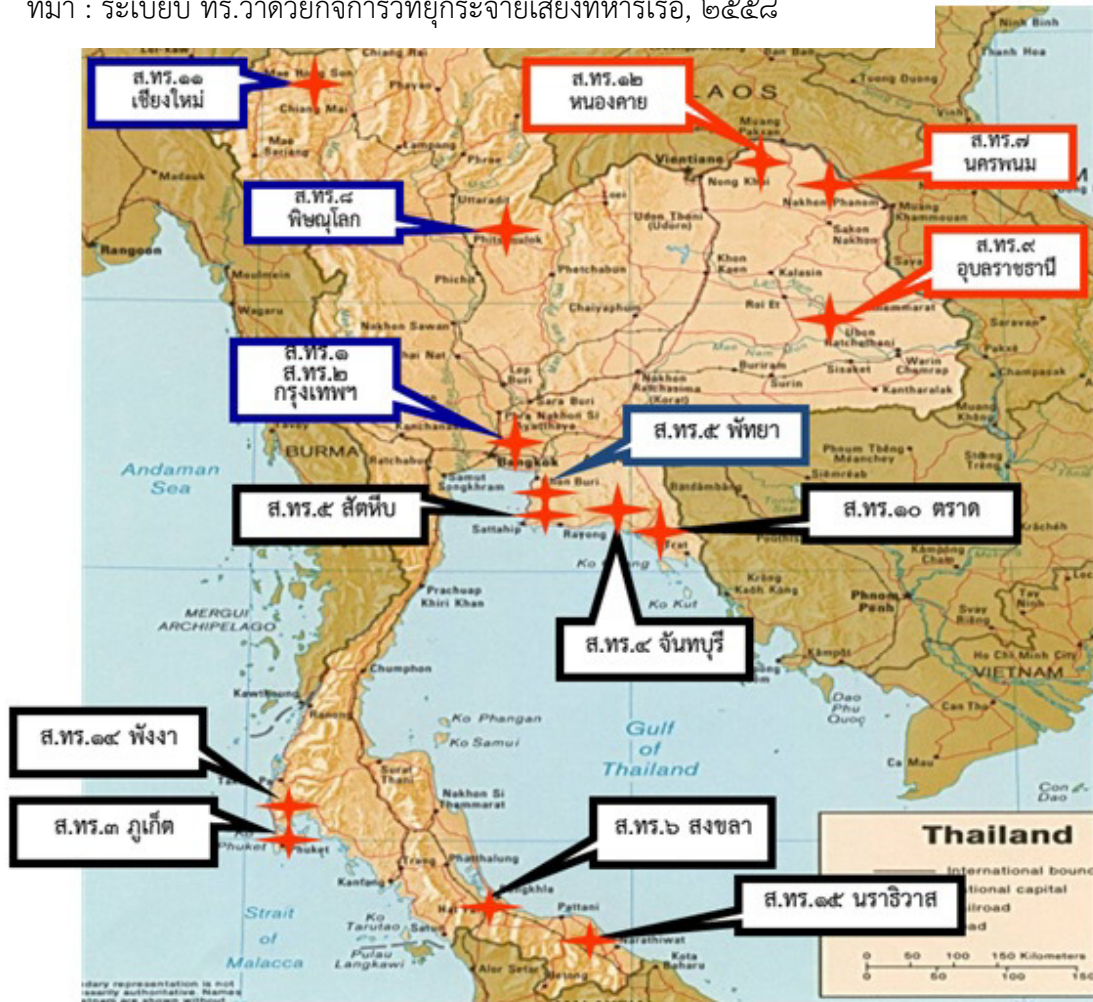
การบริหารงานวิทยุกระจายเสียงของ ทร.

ทร. ได้บริหารงานคลื่นความถี่ของวิทยุกระจายเสียง เป็นลักษณะแบบกิจการบริหารแบบ รวมการโดยขึ้นตรงต่อ ทร. โดยได้ออกระเบียบ ทร. ว่าด้วยกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เพื่อกำหนดแนวทาง การบริหารงาน ซึ่งปัจจุบันได้ปรับปรุงการบริหารงาน และได้มีการแก้ไขระเบียบดังกล่าว จนเป็นระเบียบ ทร. ว่าด้วยกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยให้มีคณะกรรมการบริหารกิจการ วิทยุกระจายเสียงทหารเรือ (กบว.ทร.) เป็นคณะกรรมการที่ ทร. แต่งตั้งขึ้น จำนวน ๑๗ นาย เพื่อกำหนด นโยบายการบริหารงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การดำเนินการจำนวน ๑๗ ข้อ เช่น เป็นสถานี วิทยุกระจายเสียงหลักของประเทศด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ดำเนินการ แจ้งเตือนเกี่ยวกับสภาพอากาศ อุทกภัย ภัยพิบัติทางทะเล ให้ความรู้ด้านสมุทรศาสตร์และอุทกศาสตร์ แจ้งเวลามาตรฐานประเทศไทยและประชาสัมพันธ์ประกาศชาวเรือ เป็นต้น โดย กบว.ทร.จะมีกิจการ วิทยุกระจายเสียงทหารเรือเป็นหน่วยระดับปฏิบัติที่ดำเนินการควบคุมกำกับดูแลการบริหารงานตามที่ กบว.ทร. กำหนด และควบคุมการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ (ส.ทร.) ทั้ง ๑๕ สถานี แผนภาพที่ ๓-๑ โครงสร้างการบริหารงานกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

แผนภาพที่ ๓-๒ แผนภาพพื้นที่ ส.ทร.

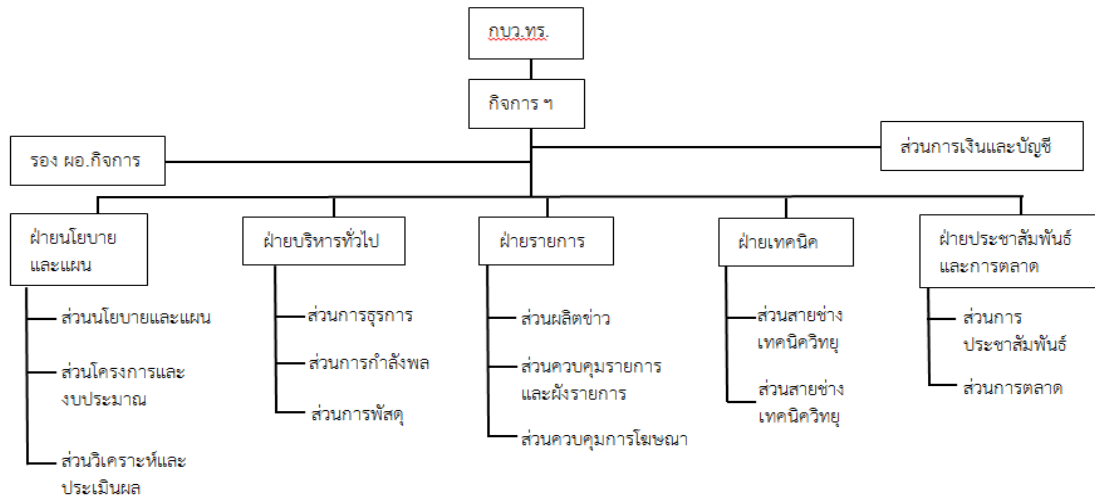
ที่มา : ระเบียบ ทร.ว่าด้วยกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ, ๒๕๕๘

ที่มา : กิจการวิทยุกระจายเสียง, ๒๕๖๐

ระเบียบ ทร. ฉบับดังกล่าว ได้กำหนดให้ กบว.ทร. มีอำนาจในการกำหนดโครงสร้างการจัดอัตรากำลังพล ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๗กบว.ทร.ได้กำหนดโครงสร้างและอัตรากำลังพลของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เพื่อรองรับการบริหารงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดต่าง ๆ ของ กสทช. โดยกำหนดโครงสร้างให้ กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือแบ่งฝ่ายออกเป็น ๕ ฝ่ายและ ๑ ส่วน ประกอบด้วย ฝ่ายนโยบายและแผน (มี ๓ส่วนย่อย) ฝ่ายบริหารทั่วไป (มี ๔ ส่วนย่อย) ฝ่ายรายการ (มี ๔ ส่วนย่อย) ฝ่ายเทคนิค (มี ๒ ส่วนย่อย) ฝ่ายการประชาสัมพันธ์และการตลาด (มี ๒ ส่วนย่อย) และส่วนการเงินและบัญชี

แผนภาพที่ ๓-๓ โครงสร้างของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

ที่มา : คณะกรรมการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ, ๒๕๕๗

ปัจจุบันการบริหารงานกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ สามารถสรุปแนวทางการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑) ด้านกำลังพลเป็นการจัดกำลังพลจากหน่วยต่าง ๆ ของ นขต.ทร. เพื่อมาปฏิบัติงานในกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

๒) ด้านการจัดการ

๒.๑ การผลิตรายการ สามารถแบ่งรายการตามการผลิตได้เป็น ๓ ประเภทได้แก่

๒.๑.๑ รายการที่ผลิตด้วยตนเอง เป็นรายการที่ ทร. ผลิตรายการทุกขั้นตอนตั้งแต่การคิดเนื้อหาสาระ จนถึงการจัดรายการด้วยกำลังพลของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ และ ส.ทร. ทั้งหมด โดยผลิตรายการที่มีเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่ ทร. กำหนดทั้ง ๑๗ ข้อ

๒.๑.๒ รายการที่ผลิตรายการร่วม เป็นรายการที่ ทร. จะกำหนดเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ โดยเน้นวัตถุประสงค์ที่ ทร. กำหนดทั้ง ๑๗ ข้อ และให้ผู้ประกอบการมาผลิตรายการตามเนื้อหาสาระที่ ทร. กำหนด เพื่อให้รายการดังกล่าวมีความน่าสนใจจากประชาชน โดยมีพันธมิตรจากโทรทัศน์และกลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น ในแต่ละพื้นที่ร่วมดำเนินการ

๒.๑.๓ รายการที่ผู้ประกอบการผลิต เป็นรายการที่ผู้ประกอบการต้องการนำเสนอต่อประชาชน โดยเนื้อหาสาระและรูปแบบการผลิตรายการจะต้องผ่านการพิจารณาความเหมาะสมจาก ทร. ก่อน

๒.๒ การซ่อมบำรุงและดูแลอุปกรณ์กระจายเสียง มีการตรวจและดูแลอุปกรณ์กระจายเสียงตามวงรอบ หากมีการชำรุดของอุปกรณ์กระจายเสียงและเกินขีดความสามารถที่

เจ้าหน้าที่ของสถานีจะซ่อมทำในเบื้องต้นได้ จะมีเจ้าหน้าที่ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือไปดำเนินการซ่อมทำให้สามารถออกอากาศได้อย่างต่อเนื่อง

๒.๓ การวางแผน จะมีการจัดทำแผนแม่บททุก ๕ ปี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารงาน และในแต่ละปีจะกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี โดยนำแผนแม่บทมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานและกำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว

๒.๔ การประชาสัมพันธ์และการตลาด ที่ผ่านมาเป็นการดำเนินการที่ไม่กำหนดแนวทางอย่างเป็นทางการ แต่เนื่องจากแรงบังคับจากข้อกฎหมายต่าง ๆ ของ กสทช. ที่จะมีผลบังคับใช้เมื่อมีการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ ซึ่งจะส่งผลถึงข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น การแบ่งเวลาผู้อื่นดำเนินการรายการ การหารายได้โดยไม่แสวงหารายได้ เป็นต้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการแสวงหารายได้เพื่อให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย โดยมีการเริ่มบรรจุกำลังพลเพื่อทำหน้าที่การประชาสัมพันธ์และการตลาดมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อต้องรับไปประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒

๒.๕ การกำกับดูแล ส.ทร. โดยเป็นการบริหารกำกับดูแลทั้งปวงจากส่วนกลาง (กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ) เป็นหลักเช่นเดียวกับ ทอ. โดยมอบให้หัวหน้าหน่วยกำกับดูแลซึ่งเป็น หน.นชต.ทร. มีหน้าที่เพียงดำเนินการกำกับดูแลเผยแพร่การประชาสัมพันธ์กิจการของหน่วยหรือหน่วยงานข้างเคียงของสถานีวิทยุในพื้นที่ได้เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการบริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงของ ทบ.และ ทอ. ที่มอบให้หน่วยต่าง ๆ รับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติทั้งปวงของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับมอบหมายโดย ส่วนกลาง จะมอบนโยบายให้ไปปฏิบัติ

การบริหารงานของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือที่ผ่านมา สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) ได้ดังนี้

๑) จุดแข็ง (Strengths)

๑.๑ กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ มีประสบการณ์การทำงานด้านวิทยุกระจายเสียงมานาน มีสถานีวิทยุที่สามารถกระจายเสียงที่มีคุณภาพดี ชัดเจน ต่อเนื่อง ด้วยองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านวิทยุสื่อสารและสารสนเทศที่มีอยู่แล้ว เมื่อมาดำเนินการด้านวิทยุกระจายเสียง จึงสามารถตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงในตำบลที่เหมาะสม กระจายเสียงได้ ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีองค์ความรู้ สามารถจัดหาระบบ เครื่องส่งวิทยุที่มีคุณภาพดี ประสิทธิภาพสูงทันสมัยมาใช้ดำเนินการ มีระบบซ่อมบำรุงจากกรมการสื่อสารฯ ทร.สนับสนุน ทำให้กระจายเสียงได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๒ ด้านเนื้อหาและรายการ เนื่องจาก ทร.เป็นหน่วยงานหลักที่ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับทะเล และเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ซึ่งที่ยอมรับของหน่วยงานภายนอก ดังนั้นรายการที่ผลิต เนื้อหาสาระนอกจากด้านความมั่นคงแล้ว ยังมีสาระที่เป็นประโยชน์และเป็นที่น่าสนใจต่อประชาชนในการใช้ชีวิตประจำวันและเป็นเอกลักษณ์ของสถานีที่สถานีวิทยุกระจายเสียงอื่น ไม่สามารถทำได้ ได้แก่การรายงานข่าวสารด้านสมุทรศาสตร์ อุทกศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา และการเทียบเวลามาตรฐานทุกต้นชั่วโมง โดยเฉพาะระบบเตือนภัยแผ่นดินไหวในพื้นที่ภาคเหนือ และระบบเตือนภัยธรณีพิบัติภัยสึนามิ

๑.๓ มีพันธมิตร ผู้ประกอบการโทรทัศน์และสื่อมวลชนท้องถิ่น เป็นผู้จัดรายการร่วมโดยในพื้นที่ กทม. มีสถานีโทรทัศน์ช่อง ๓ และกลุ่มผู้จัดรายการที่มีชื่อเสียง ส่วนในพื้นที่ต่างจังหวัดเป็นกลุ่มสื่อท้องถิ่นทั้งจากหนังสือพิมพ์และนักข่าวภูมิภาค

๒) จุดอ่อน (Weakness)

๒.๑ ด้านการบริหารบุคลากรที่มีการหมุนเวียน ทำให้ขาดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง (ระยะเวลาปฏิบัติงาน ๒ ปี) รวมทั้งยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถและองค์ความรู้ในการผลิตรายการ (ครีเอท) ที่ทัดเทียมกับภายนอก และขาดแรงจูงใจในการทำงาน

๒.๒ ขาดแผนการการจัดหาแหล่งเงินทุนอื่น ๆ นอกจากงบประมาณของ ทร.

กิจการวิฤกษ์กระจายเสียงภายใต้ กสทช.

จาก พ.ร.บ.ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และ พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช. ต่าง ๆ ได้กำหนดให้กิจการวิฤกษ์มีกระบวนการเปลี่ยนผ่านดังนี้

๑. การพิจารณาของ กสทช.ในการถือครองคลื่นความถี่ต่อไป

ผู้ถือครองคลื่นความถี่มาแต่เดิมให้ถือครองความถี่ต่อไปได้ แต่ต้องแจ้งเหตุผลความจำเป็นให้ กสทช. พิจารณาในการถือครองคลื่นความถี่ต่อไป โดยกำหนดให้ผู้ถือครองคลื่นความถี่ต่อไปไม่เกินปี พ.ศ.๒๕๖๐ซึ่งกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือเข้าร่วมการเปลี่ยนผ่าน โดยได้แจ้งเหตุผลความจำเป็นประกอบการพิจารณา สัญญาสัมปทานและการพิจารณาความจำเป็นการใช้คลื่นความถี่แก่ กสทช. เพื่อพิจารณาในการถือครองคลื่นความถี่ต่อไปมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ รูปแบบของการประกอบกิจการ

กองทัพเรือ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับวิฤกษ์กระจายเสียงโดยออกระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๐ และระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่หลักจะสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองทัพเรือตามบทบาทหน้าที่ที่กองทัพเรือได้รับ และมีรูปแบบการบริหารงานโดยกำหนดให้มี คณะกรรมการบริหารกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ (กบว.ทร.) ทำหน้าที่กำกับดูแลในระดับนโยบาย และมีกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติต่าง ๆ ของสถานีวิฤกษ์กระจายเสียงจากทหารเรือทั้ง ๑๕ สถานี จำนวน ๒๑ ความถี่ นอกจากนี้กองทัพเรือยังได้มอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถานีวิฤกษ์กระจายเสียงจากทหารเรือในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นหน่วยกำกับดูแลมีอำนาจสั่งการให้สถานีในพื้นที่ของหน่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจการของหน่วยหรือหน่วยข้างเคียงได้

วัตถุประสงค์

- เป็นสถานีวิฤกษ์กระจายเสียงหลักของประเทศด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

- เป็นสื่อเข้าถึงประชาชนในการประชาสัมพันธ์ด้านความมั่นคงทางทะเล

- กระจายข่าวสารของกองทัพเรือและของหน่วยราชการให้แก่กำลังพลของกองทัพเรือและครอบครัว

- เป็นสถานีวิทยุนำทางให้แก่อากาศยานของกองทัพเรือ โดยเฉพาะกรณีฉุกเฉินกับเป็นสถานีกระจายข่าวสารองให้แก่เรือของกองทัพเรือ

- ประชาสัมพันธ์กิจการและงานของกองทัพเรือ

- เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งของกองทัพเรือต่อประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

- แจ็งและเตือนภัยเกี่ยวกับสภาพอากาศอุทกภัย ภัยพิบัติทางทะเลและแผ่นดินไหว
- เป็นสื่อในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทะเลในพื้นที่ที่กองทัพเรือรับผิดชอบ
- เป็นสื่อในการปฏิบัติการจิตวิทยาต่อกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะด้านทะเล และในพื้นที่ที่กองทัพเรือรับผิดชอบ

- ให้ความรู้ด้านสมุทรศาสตร์และอุทกศาสตร์
- ให้ความรู้ ความบันเทิงกับหน่วยทหารและประชาชนในท้องถิ่น และในพื้นที่ใกล้เคียง
- ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อมในทะเลและชายฝั่ง
- ถ่ายทอดเสียงและกระจายเสียงพิธีสำคัญต่าง ๆ ของกองทัพเรือรวมทั้งพิธีและราชการสำคัญ ๆ ของประเทศ

- ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ตามนโยบายของรัฐบาลให้เกิดประโยชน์โดยส่วนรวมของประเทศชาติ

- ใช้เป็นแหล่งพัฒนากำลังพลของกองทัพเรือให้มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาการด้านการกระจายเสียงให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

- ต่อด้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

- แจ็งเวลามาตรฐานของประเทศไทย และประชาสัมพันธ์ประกาศชาวเรือ

๑.๒ การแบ่งเวลาให้ผู้ยื่นคำเนิตรายการ

กองทัพเรือมีขีดจำกัดในการผลิตรายการที่จะผลิตรายการทั้งผังรายการในการสร้างกลุ่มผู้ฟังเพื่อหวังผลในการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operations:IO) ตามวัตถุประสงค์ของกองทัพเรือ จึงมีความจำเป็นต้องแบ่งเวลาให้ผู้ประกอบการที่มีขีดความสามารถในการสร้างกลุ่มผู้ฟังมาดำเนินการนำเสนอรูปแบบและแนวทางการสร้างกลุ่มผู้ฟัง

การคัดเลือกผู้ประกอบการ มีคณะกรรมการคัดเลือกที่กองทัพเรือแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ในด้านวิทยุกระจายเสียงดำเนินการคัดเลือก โดยพิจารณาสาระที่เป็นประโยชน์ให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ วรรค ๓ ที่กำหนดหัวข้อรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ มากำหนดเป็นแนวทางการพิจารณา ผู้ประกอบการที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกมาดำเนินการผลิตรายการในลักษณะผู้จัดรายการร่วมกับกองทัพเรือ โดยในช่วงเวลาที่ผู้จัดรายการร่วมดำเนินการผลิตรายการในลักษณะจัดรายการร่วมกับกองทัพเรือ ซึ่งกองทัพเรือยังมีความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- กำกับดูแลเนื้อหาการออกอากาศตามแนวทางที่กำหนด

- ควบคุมการออกอากาศตลอดเวลา

- สามารถนำข่าวสารของกองทัพเรือมาออกอากาศได้ตลอดเวลา

- หากกองทัพเรือมีความจำเป็นต้องใช้เวลาช่วงดังกล่าวเพื่อผลิตรายการด้วยตนเองสามารถดำเนินการได้ทันที

๑.๓ ผังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงจากทหารเรือ สามารถสรุปการผลิตรายการและแนวทางการผลิตรายการได้ดังนี้

- ผลิตรายการโดยกองทัพเรือ มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐ โดยตรงตามบทบาทหน้าที่ของกองทัพเรือและกระทรวงกลาโหมที่กำหนดใน พ.ร.บ.จัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ และวัตถุประสงค์ของกองทัพเรือด้านวิทยุกระจายเสียง

- ผลิตรายการโดยแบ่งเวลาให้ผู้ประกอบการในลักษณะผู้จัดรายการร่วมผลิตรายการที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐโดยอ้อม เช่น สุขภาพ เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น โดยนำเสนอรูปแบบบันเทิงและสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ ระหว่างรายการเพื่อให้เป็นที่น่าสนใจต่อประชาชน

ปัจจุบันกองทัพเรือยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ประเภทที่ ๒ จึงยังไม่ได้ปฏิบัติตามประกาศของ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เรื่อง หลักเกณฑ์การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการ พ.ศ.๒๕๕๖

กองทัพเรือได้ดำเนินการเสนอผังรายการหลักประจำปีให้ สำนักงาน กสทช. พิจารณาเห็นชอบ ผังรายการหลักประจำปีเป็นประจำทุกปีเนื่องจากอนาคตกองทัพเรือจะต้องรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช. ในการนี้ กองทัพเรือ ได้เริ่มเตรียมความพร้อม ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวแล้วดังนี้

- ดำเนินการปรับโครงสร้างภายในและบรรจุกำลังพลของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ รวมทั้งปรับรูปแบบการบริหารเพื่อรองรับเรียบร้อยแล้ว

- ดำเนินการให้ สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ ๓ ภูเก็ต ระบบ เอ.เอ็ม.และ สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ ๖ สงขลา ระบบ เอ.เอ็ม. บริหารงานโดยใช้หลักเกณฑ์ของ กสทช. เพื่อนำข้อมูลการบริหารงานมาศึกษาและปรับปรุงการบริหารงาน

- จัดแบ่งหน้าที่การผลิตรายการและสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์

๑.๔ การผลิตรายการจากกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ (โดยฝ่ายรายการฯ) เป็นการผลิตรายการที่มีสาระด้านความมั่นคงของรัฐโดยอ้อมที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ร้อยละ ๒๐ สถานีวิทยุจากทหารเรือในพื้นที่ ผลิตรายการที่มีสาระที่ประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐโดยตรงตามพื้นที่ร้อยละ ๔๐ แบ่งเวลาให้ผู้จัดรายการร่วม ร้อยละ ๑๐-๔๐ โดยบังคับรายการที่ผลิตร่วมกับกองทัพเรือให้มีสาระความมั่นคงของรัฐในพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

การจัดทำผังรายการที่สามารถรองรับประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการ พ.ศ.๒๕๕๖ เรียบร้อยแล้ว

กองทัพเรือ (โดยกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ) ได้เป็นหน่วยงานลำดับแรก ๆ ที่สมัครเป็นหน่วยงานจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน โดยการจัดการอบรมหลักสูตรดังกล่าว ใช้งบประมาณของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ และให้กำลังพลของกองทัพเรือที่มีหน้าที่ในการผลิตรายการเข้ารับการอบรมเท่านั้น โดยไม่แสวงหากำไร (ไม่เปิดให้บุคคลภายนอกเข้ารับการอบรมหลักสูตร) ทั้งนี้ เพื่อให้มีจำนวนผู้ผลิตรายการที่สามารถรองรับการผลิตรายการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามที่ กสทช.

กำหนด (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของผังรายการ) รวมทั้ง เป็นการรองรับ หาก กสทช. จะบังคับให้ผู้ประกาศและผู้ดำเนินการต้องมีบัตรผู้ประกาศในอนาคตด้วยเช่นกัน

รูปแบบของสัญญาร่วมดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

กองทัพเรือมีการดำเนินการให้ผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการที่กองทัพเรือแต่งตั้งมาผลิตรายการในลักษณะ “ผู้จัดรายการร่วม” โดยกองทัพเรือยังมีความรับผิดชอบในช่วงเวลาของผู้จัดรายการร่วมอยู่ การเป็นผู้จัดรายการร่วมของผู้ประกอบการกองทัพเรือได้จัดทำในรูปแบบบันทึกข้อตกลงการจัดรายการร่วมกับผู้จัดรายการร่วมมาโดยตลอดซึ่งรูปแบบและเนื้อหาของบันทึกข้อตกลงฯ ดังกล่าวได้มีการปรับเปลี่ยนตามช่วงเวลาให้มีความเหมาะสมกับการบริหารงาน และในอนาคตก็ยังคงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงรายละเอียดในบันทึกข้อตกลงการจัดรายการร่วมอีกครั้งหนึ่ง (เมื่อต้องรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒)

ความสอดคล้องของรูปแบบการดำเนินการของสถานีวิทยุกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานการดำเนินการด้านวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือทั้ง ๑๕ สถานีจำนวน ๒๑ ความถี่ เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กองทัพเรือกำหนด โดยมีรายละเอียดตามข้อ ๑.๑ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกองทัพเรือและกระทรวงกลาโหมที่กำหนดใน พ.ร.บ.จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ รวมถึงปฏิบัติตามหน้าที่ที่หน่วยเหนือมอบหมาย (เช่น รัฐบาล กระทรวงกลาโหม เป็นต้น) มาโดยตลอดอย่างเคร่งครัด

๑.๕ กิจการวิทยุกระจายเสียงในยามสงบและยามสงคราม

กองทัพเรือให้ความสำคัญวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือทั้ง ๑๕ สถานีจำนวน ๒๑ ความถี่ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ของกองทัพเรือทั้งยามสงบและยามสงคราม สรุปได้ดังนี้

ยามสงบในภาพรวมจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนในเรื่องต่าง ๆ เรื่องภารกิจของกองทัพเรือที่ได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาผลประโยชน์ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีมูลค่ามหาศาลที่ประชาชนยังมีความรู้และความเข้าใจอย่างจำกัด รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของสถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือที่ไม่มีสถานีวิทยุใดดำเนินการแบบเดียวกันได้ เช่น พยากรณ์อากาศ ประกาศข่าวเรือ ข้อมูลอุทกศาสตร์ การเทียบเวลามาตรฐาน เป็นต้น

เมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติที่มีผลกระทบต่อประชาชนผ่านมา เช่น ภัยสึนามิ เหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นต้น กองทัพเรือได้มอบหมายให้ สถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือ ได้มีบทบาทในการมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการช่วยเหลือประชาชนของกองทัพเรือ เช่น การประกาศข้อมูลการช่วยเหลือ ข้อมูลการรับแจ้งการช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งสามารถให้ประชาชนทราบช่องทางการช่วยเหลือประชาชนของกองทัพเรือ ส่งผลให้การช่วยเหลือประชาชนที่ผ่านมาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เมื่อเกิดภัยพิบัติในพื้นที่ บางครั้งส่งผลกระทบถึงระบบการสื่อสารอื่น ๆ เช่น ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น ไม่สามารถใช้งานได้ขณะนั้น ก็ยิ่งส่งผลต่อบทบาทของวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือในพื้นที่มีบทบาทที่สำคัญมากขึ้นในการสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ

กองทัพเรือยังได้รับมอบหมายงานที่สำคัญจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมประมง กรมเจ้าท่า กสทช. เป็นต้น ในการปฏิบัติแก้ปัญหาคาการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (ILLEGAL UNREPORTED AND UNREGULATED FISHING: IUU FISHING) และเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางทะเล ที่ดำเนินงานใน ศูนย์ประสานงานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เช่น กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมศุลกากร เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมา กองทัพเรือให้ความสำคัญในการใช้สื่อสถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือทั้ง ๑๕ สถานี จำนวน ๒๑ ความถี่ ดำเนินการการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญต่าง ๆ ให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น ชาวประมง ประชาชนตามแนวชายฝั่งทะเล เป็นต้น รวมถึง ทำความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปให้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และสร้างความสำคัญในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งผลการปฏิบัติทำให้ประชาชนรับทราบและมีความเข้าใจมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขปัญหา IUU FISHING ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและต้องได้รับการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนหากไม่ดำเนินการแก้ไขให้ทันต่อกำหนดเวลาที่สหภาพยุโรปกำหนดแล้ว ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบในหลายด้าน ซึ่งกองทัพเรือได้ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือทั้ง ๑๕ สถานีจำนวน ๒๑ ความถี่ เป็นสื่อหลักในการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกับกลุ่มเป้าหมายหลักซึ่งเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ชาวประมง เป็นต้น เพื่อให้มีความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติต่าง ๆ และความตั้งใจของกองทัพเรือและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา IUU FISHING อย่างถูกต้อง และทำความเข้าใจในข้อมูลที่ถูกต้อง เมื่อมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ดังนั้น ที่ผ่านมากลุ่มเป้าหมายดังกล่าว มีการติดตามฟังข่าวสารความเคลื่อนไหวจากวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือในพื้นที่ตลอดเวลา ทำให้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และให้ความร่วมมือต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามแนวทางและข้อกำหนดที่กำหนดได้ถูกต้อง ส่งผลให้การแก้ไขปัญหา IUU FISHING สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับโดยใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือทั้ง ๑๕ สถานี จำนวน ๒๑ ความถี่ เป็นสื่อหลักในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ยามสงคราม

- ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการจิตวิทยาและต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

- ใช้เป็นช่องทางหนึ่งในการติดต่อสื่อสารในลักษณะเข้ารหัส

- ใช้เป็นช่องทางในการเรียกระดมสรรพกำลังต่าง ๆ

๑.๖ ความซ้ำซ้อนเชิงพื้นที่การให้บริการ

พื้นที่จังหวัดกรุงเทพฯ ระบบ เอฟ.เอ็ม. จำนวน ๓ ความถี่

กองทัพเรือได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องได้รับข้อมูลข่าวสารในพื้นที่กรุงเทพมหานครไว้จำนวน ๓ กลุ่มเป้าหมาย และได้แบ่งทั้ง ๓ กลุ่มเป้าหมายไว้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักตามคลื่นทั้ง ๓ คลื่นดังนี้

- คลื่น ๘๘.๕ MHz เป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติหรือมีอาชีพทั่วไป
- คลื่น ๙๓.๐ MHz เป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาและพนักงานสำนักงาน
- คลื่น ๑๐๖.๐ MHz เป็นกลุ่มผู้บริหาร

การสร้างกลุ่มผู้ฟังในแต่ละคลื่นตามข้อ ๑.๖.๑ ใช้วิธีการสอดแทรกสอดสาระและข่าวสารที่แตกต่างกัน โดยนำความบันเทิงในรูปแบบสื่อนิยมของแต่ละกลุ่ม มากำหนดรูปแบบการสร้างกลุ่มผู้ฟังโดยได้กำหนดรูปแบบสื่อนิยมในแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้จัดรายการร่วมที่กองทัพเรือแต่งตั้งขึ้น ดำเนินการคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มด้วยเช่นกัน ซึ่งกำหนดได้ดังนี้

- กลุ่มระดับผู้ปฏิบัติ/อาชีพทั่วไป ใช้แนวเพลงลูกทุ่งหรือแนวเพลงสตริง (เพลงทั่วไป)
- กลุ่มนิสิตนักศึกษาและพนักงานออฟิตใช้แนวเพลงสตริง (เน้นเพลงสมัยนิยม)
- ส่วนกลุ่มผู้บริหาร ใช้เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยตรง

กองทัพเรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายชัดเจนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร หากนำมารวมกันหรือมีจำนวน คลื่นความถี่ไม่รองรับตามกลุ่มเป้าหมายหลักตามที่กล่าวมา จะส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งถึงการสร้างกลุ่มผู้ฟังเพื่อสามารถสอดแทรกสาระและข่าวสาร ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้หรือไม่สามารถดำเนินการสร้างกลุ่มผู้ฟังได้เลย และจะส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งกรณีที่มีเหตุความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ จะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน รวมถึงไม่สามารถให้หน่วยงานอื่นมาดำเนินการแทนได้ ดังนั้น กองทัพเรือขอยืนยันที่ต้องดำรงคลื่นความถี่ระบบ เอฟ.เอ็ม.ทั้ง ๓ ความถี่ในพื้นที่กรุงเทพ เพื่อครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้เท่านั้น

พื้นที่จังหวัดที่มีระบบ เอฟ.เอ็ม. และระบบ เอ.เอ็ม.

กองทัพเรือมีพื้นที่ปฏิบัติการทั้งทางทะเล ชายฝั่งทะเล เกาะแก่งป่าเขา ริมฝั่งแม่น้ำพื้นที่ห่างไกลหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือและเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของกองทัพเรือ ดังนั้น ทร.จึงได้พิจารณาจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอฟ.เอ็ม. และ เอ.เอ็ม. โดยให้ครอบคลุมถึงพื้นที่ปฏิบัติการ โดยกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ระบบ เอฟ.เอ็ม. จะเป็นกลุ่มผู้ฟังประชาชนทั่วไปส่วนระบบ เอ.เอ็ม. จะเป็นกลุ่มผู้ฟังในพื้นที่ห่างไกล เช่น ผู้ปฏิบัติงานในทะเล ผู้ที่อยู่ตามพื้นที่ป่าเขาและตามเกาะ เป็นต้น

นอกจากที่กองทัพเรือยังมีความจำเป็นต้องการใช้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงจำนวน ๒๑ ความถี่แล้ว กองทัพเรือยังคงมีความถี่เพิ่มเติมในอนาคต เพื่อให้มีความครอบคลุมในพื้นที่ปฏิบัติการของกองทัพเรือที่ยังขาดอยู่ โดยมีแนวความคิดที่จะขยายการจัดตั้งสถานีวิทยุที่ จว.เชียงราย จว.ระยอง จว.ประจวบคีรีขันธ์ จว.ระนอง จว.สุราษฎร์ธานี และ จว.สตูล ซึ่งได้ศึกษาเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมที่จะขออนุญาตจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเสนอขอจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าว เมื่อ กสทช. เปิดรับให้จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพิ่มเติม

๑.๗ สรุปกองทัพอากาศได้ดำเนินการผลิตรายการทางวิทยุกระจายเสียงด้านความมั่นคงของรัฐ โดยเป็นการนำเสนอความรู้ด้านความมั่นคงของรัฐโดยตรงและความมั่นคงของรัฐโดยอ้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การนำเสนอเรื่องความมั่นคงของรัฐโดยตรง ตามบทบาทหน้าที่ของกองทัพอากาศ และตามที่หน่วยเหนือมอบหมาย ผลิตรายการโดยกองทัพอากาศ เช่นรายการข่าวต้นชั่วโมง ๕ นาทีรายการนาวิสัมพันธ์ รายการร่วมเครื่องบินนาวิ รายการคลื่นลูกใหม่ เป็นต้น

การนำเสนอเรื่องความมั่นคงโดยอ้อม ดำเนินการโดยผู้จัดรายการร่วมในลักษณะผลิตรายการร่วมกับกองทัพอากาศ ซึ่งดำเนินการนำเสนอข้อมูลข่าวสารสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น สุขภาพ เศรษฐกิจ การดำรงชีวิต เป็นต้น โดยใช้สื่อที่ได้รับความนิยมของประชาชน ตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ใช้ความหมายของบทเพลงตามแนวเพลงที่ประชาชนชื่นชอบเป็นสื่อในการสอนดำรงชีวิต เป็นต้น ทั้งนี้ การคัดเลือกแนวทางการใช้สื่อและแนวทางการนำเสนอสาระที่เป็นประโยชน์ของผู้จัดรายการร่วมตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ จะถูกคัดเลือกโดยคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่กองทัพอากาศแต่งตั้งขึ้น โดยใช้แนวทางการสาระที่เป็นประโยชน์ตาม พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ วรรคที่ ๓ เป็นแนวทางพิจารณา

นอกจากนี้ ปัจจุบันภัยคุกคามได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีความรวดเร็วในการเผยแพร่ข่าวสารเช่น ทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค ทางโทรทัศน์ดาวเทียม เป็นต้น ส่งผลให้ประชาชนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและสับสนหรือหวาดกลัวต่อข้อมูลข่าวสารดังกล่าวที่ได้เผยแพร่ออกไป และกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ดังนั้นกองทัพอากาศ จึงให้ความสำคัญต่อการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียง ซึ่งสามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั้งทางบกและทางทะเล จึงได้ให้ความสำคัญต่อวิทยุกระจายเสียงของกองทัพอากาศทั้ง ๑๕ สถานี จำนวน ๒๑ ความถี่ เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (IO) กับประชาชน เนื่องจากเป็นการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ใช้งบประมาณน้อย และใช้เวลาดำเนินการไม่มากนักในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งที่ผ่านมาได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

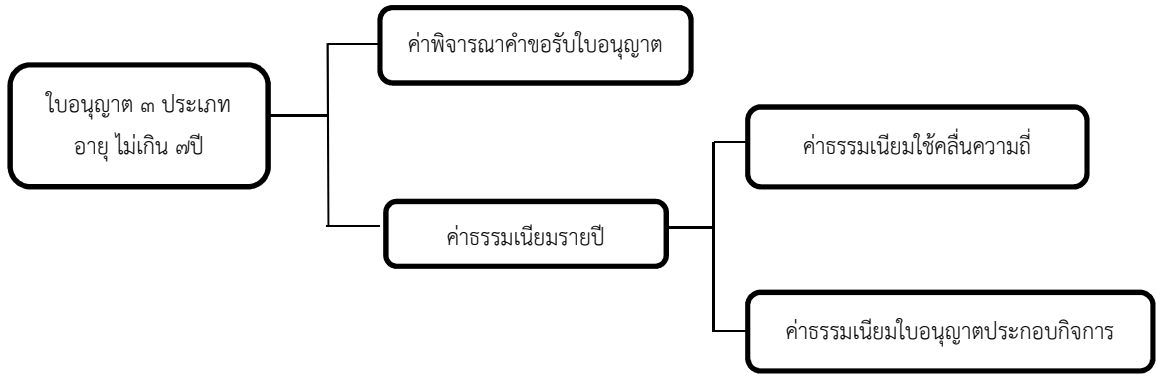
ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงให้ กสทช.พิจารณาเพื่อส่งคืนคลื่นความถี่ หากได้รับการพิจารณาให้ถือครองคลื่นความถี่ต่อจะต้องประกอบกิจการภายในหลักเกณฑ์ที่กำหนด คือการขอใบอนุญาตสถานีวิทยุกระจายเสียงภายหลัง ๓ เม.ย.๖๕ ส่วนที่ไม่ได้รับให้พิจารณาให้ถือครองคลื่นความถี่ต่อ จะต้องหยุดดำเนินการในคลื่นความถี่นั้น

การขอใบอนุญาตสถานีวิทยุกระจายเสียง

จะต้องขอรับใบอนุญาตตามประเภทต่าง ๆ ได้แก่ บริการธุรกิจ บริการสาธารณะ และบริการชุมชน ซึ่งในส่วนเหล่านี้จะต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ด้านความมั่นคงของรัฐ ซึ่งใบอนุญาตทั้ง ๓ ประเภท จะกำหนดระยะเวลาการถือครองใบอนุญาตในส่วนของวิทยุกระจายเสียงจะมีไม่เกิน ๗ ปี และต้องชำระค่าพิจารณาค่าขอรับใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมรายปีซึ่งค่าธรรมเนียมรายปีสามารถลดหย่อนได้ โดยต้องมีสัดส่วนสาระที่เป็นประโยชน์

ตามที่กำหนดเช่น ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ สามารถลดได้สูงสุดร้อยละ ๗๕ ของเงินที่ต้องชำระ โดยต้องมีสัดส่วนรายการสาระที่เป็นประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ เป็นต้น

แผนภาพที่ ๓-๔ ค่าใช้จ่ายในการมีใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง

ที่มา : กสทช., ๒๕๕๑

๓. การผลิตรายการ

จะต้องผลิตรายการที่มีสาระที่เป็นประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของผังรายการ ซึ่งหากเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ซึ่งมีไว้สำหรับหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐและหน่วยงานด้านความปลอดภัยสาธารณะ ซึ่งหากผู้รับใบอนุญัตดังกล่าวเป็นหน่วยงานของรัฐการันต์รายการที่มีสาระที่เป็นประโยชน์ได้ต้องมีเนื้อหาสาระดังนี้

- ๓.๑ การพิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๓.๒ การพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน
- ๓.๓ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๔. การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการ

สามารถแบ่งได้เพียงร้อยละ ๑๐-๔๐ ของผังรายการเท่านั้น ซึ่งจะลดจากปัจจุบันพอสมควร ส่งผลให้ต้องผลิตรายการด้วยตัวเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีสัดส่วนการแบ่งเวลาตามที่กำหนด

๕. การหารายได้จากการโฆษณา

ถึงแม้ว่าผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ จะสามารถหารายได้จากการโฆษณาได้โดยไม่แสวงหากำไรได้ก็ตาม แต่ถูกจำกัดระยะเวลาในการโฆษณาที่ลดลงจากปัจจุบันที่สามารถดำเนินการได้ไม่เกินชั่วโมงละ ๑๒ นาที และเมื่อรวมเวลาโฆษณาเฉลี่ยแล้วต้องไม่เกินชั่วโมงละ ๑๐ นาที จะลดลงเหลือไม่เกินชั่วโมงละ ๑๐ นาที และเมื่อรวมเวลาโฆษณาเฉลี่ยแล้วต้องไม่เกินชั่วโมงละ ๘ นาทีเท่านั้น

๖. ผังรายการ

ต้องจัดทำผังรายการหลักเสนอ สำนักงาน กสทช. เป็นประจำทุกปี และหากกรณีมีการเปลี่ยนแปลงรายการในระหว่างปี ต้องเสนอก่อนล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันก่อนกำหนดการ

ออกอากาศ และในผังรายการหลักที่ต้องจัดทำนั้น จะต้องถูกระบุช่วงเวลาต่าง ๆ ต้องมีรายการตามที่กำหนดเช่น การมีรายการที่ส่งเสริมเด็กและเยาวชน การเคารพธงชาติ เป็นต้น และมีการกำหนดระดับความเหมาะสมของรายการแต่ละประเภทเพื่อที่จะกำหนดเวลาการออกอากาศด้วยเช่นกัน

สรุปการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

แผนแม่บท กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จัดทำขึ้นโดยให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. ประกาศกิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ มีผลการดำเนินการที่ผ่านมาดังนี้

๑. สํารวจ ศึกษา วิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังได้ดำเนินการวางแผนให้มีการสำรวจความนิยมของผู้ฟังระบบ เอ.เอ็ม. ในพื้นที่ จว.สงขลา และจว.ภูเก็ต ซึ่งเป็นพื้นที่การกระจายเสียงของ ส.ทร๓ ภูเก็ต และ ส.ทร.๖ สงขลา เนื่องจากปัจจุบันผู้ฟังได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการรับฟังจากเดิมที่ใช้วิทยุกระจายเสียงที่ใช้คลื่นความถี่ เป็นการรับฟังผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้ Smart Phone หรือ Tablet อีกทั้ง ผู้ฟังที่ใช้เครื่องรับวิทยุจะนิยมรับฟังในระบบ เอฟ.เอ็ม. เป็นหลัก เนื่องจากความชัดเจนในการรับฟัง ส่งผลให้กลุ่มผู้ฟังหลักในระบบ เอ.เอ็ม. ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้ที่ไม่สามารถรับฟังในระบบ เอฟ.เอ็ม.ได้ เช่น ผู้ฟังตามแหล่งภูเขา ชาวประมงในทะเล เป็นต้น มีความนิยมรับฟังลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่มีผู้สนใจเข้าร่วมผลิตรายการกับ ทร. ในพื้นที่ จว.สงขลา และ จว.ภูเก็ต ในระบบ เอ.เอ็ม. ซึ่งปัจจุบันกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ดำเนินการผลิตรายการด้วยตนเองทั้งหมด โดยการจํารายการที่ผ่านมา ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ฟังได้โอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงกลุ่มผู้ฟังที่แท้จริงในปัจจุบัน อันที่จะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพรายการ แต่ที่ผ่านมาไม่มีผู้ฟังสนใจมาร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เลย จึงไม่สามารถที่จะปรับปรุงคุณภาพของรายการที่ผลิตออกไปได้ อีกทั้งค่าสาธารณูปโภคได้แก่ค่าไฟฟ้า ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการออกอากาศมีค่าใช้จ่ายพอสมควร ส่งผลให้กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาโดยตลอด ในขณะที่ ทร. ยังต้องมีความจำเป็นต้องใช้ระบบ เอ.เอ็ม. ในพื้นที่ จว.สงขลา และ จว.ภูเก็ต เพื่อให้มีการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (Information Operation:IO) การประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยากับกลุ่มผู้ฟังที่อยู่ตามแนวชายฝั่งทะเลและในทะเล เช่น ชาวประมง ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับทะเล เป็นต้น ดังนั้น กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จึงได้มีการกำหนดแผนงานในการสำรวจความนิยมของผู้ฟังในระบบ เอ.เอ็ม. โดยดำเนินการในเชิงรุกเพื่อให้ได้ข้อมูลการรับฟังและกลุ่มผู้ฟัง และนำไปปรับปรุงคุณภาพของรายการและการบริหารงานให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้จํานมหาวิทยาลัยสยามดำเนินการสำรวจความนิยมผู้ฟังระบบ เอ.เอ็ม. ของ ส.ทร.๓ ภูเก็ต และ ส.ทร.๖ สงขลา ในพื้นที่ จว.สงขลา และ จว.ภูเก็ต โดยได้ลงพื้นที่สำรวจเมื่อ เมื่อ ๒๐ พ.ค.๕๙ และ ๕ มี.ค.๕๙ ตามลำดับ ซึ่งสรุปผลได้ว่ากลุ่มผู้ฟังที่ได้สุ่มตัวอย่างมามีเพียงร้อยละ ๒.๔๕ และร้อยละ ๔.๖๗ เท่านั้น ที่เคยฟังและรู้จัก ส.ทร.๓ ภูเก็ต และ ส.ทร.๖ สงขลา ตามลำดับ โดยไม่มีผู้รับฟังเป็นประจำ และผู้ฟังที่เป็นกลุ่มชาวประมงซึ่งเป็นเป้าหมายกลุ่มผู้ฟังของ ทร. ปัจจุบันไม่นิยมที่จะรับฟังวิทยุทั้งในระบบ เอฟ.เอ็ม. และระบบ เอ.เอ็ม.

แต่กลับนิยมที่รับฟังจากข่ายวิทยุสื่อสารระบบ VHF (วิทยุมุดดำ) เนื่องจากสามารถโต้ตอบกันได้ เป็นการกระจายข่าวในพื้นที่แบบทันสมัยการณ

๒. ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือเพื่อให้เพิ่มศักยภาพในการจัดและผลิตรายการที่มีคุณภาพให้ตอบสนองต่อกิจการด้านความมั่นคงทางทะเล

๒.๑ การปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงาน

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗ กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างและอัตราการบรรจุ ทั้งในส่วนกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ และในส่วนสถานีวิทยุ ส.ทร. เพื่อรองรับผลกระทบด้านกฎหมายของ กสทช. ที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคตอันใกล้ กล่าวโดยสรุปได้ว่าในส่วนกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือได้จัดตั้ง ฝ่ายการประชาสัมพันธ์และการตลาด เพิ่มเติมและเพิ่มส่วนงานต่าง ๆ ในฝ่าย เพื่อเตรียมการบริหารงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเอง ในการรองรับการรับใบอนุญาตบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ด้านความมั่นคงของรัฐ ที่อนุญาตให้ดำเนินการหารายได้จากการโฆษณา โดยไม่แสวงหากำไร และเพิ่มตำแหน่งอัตราให้สามารถรองรับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมมากขึ้น

๒.๒ พัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน การผลิต และจัดทำรายการ

ได้มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการผลิต รายการ โดยจากเดิมจะใช้พื้นที่ server ในเว็บไซต์ที่เช่าพื้นที่จากบริษัทเอกชน เป็นพื้นที่จัดเก็บข้อมูล การผลิตรายการ ซึ่งกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ โดยฝ่ายรายการ จะนำข้อมูลมาเก็บในพื้นที่ server และให้สถานีต่าง ๆ จะเข้ามาสืบค้นข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ ตลอดจน สามารถนำข้อมูลมาฝากไว้ที่พื้นที่ server ได้เช่นกัน โดยใช้ username และ password ในการ login ผ่านทางเว็บไซต์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้โปรแกรม Filezilla ในการรับ-ส่งข้อมูลไปเก็บพื้นที่ server ได้โดยตรงและไม่ต้อง login ผ่านเว็บไซต์ และปลอดภัยจากการโดน hack ข้อมูลจากผู้ไม่ประสงค์ดี โดยยังคงสมบัติ ในการรับ-ส่งข้อมูลและการเก็บข้อมูลในพื้นที่ server เช่นเดิม ต้องใช้งบประมาณเพิ่ม และมีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีและถูกสืบค้น

๒.๓ การกำหนดสัดส่วนรายการตามกฎเกณฑ์ กสทช.

มีการปรับปรุงผังรายการของ ส.ทร. ทั้ง ๑๕ สถานี จำนวน ๒๑ ความถี่ โดยเป็นการเพิ่มสัดส่วนสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐเพิ่มมากขึ้น จากเดิมจะมีสัดส่วน รายการสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐจากเดิมประมาณร้อยละ ๒๐-๓๐ ของผังรายการ ให้มีสัดส่วนรายการสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ของผังรายการ เพื่อให้สอดคล้องกับการรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ในอนาคตอันใกล้ ที่กำหนดให้ต้องมีสัดส่วนรายการที่มีสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ของผังรายการ โดยเป็นการกำหนดให้ผังรายการแบ่งเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย รายการที่ ทร. ผลิตทั้งหมด กำหนดให้เป็นสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐ ประมาณร้อยละ ๒๐ ของผังรายการ รายการที่ผลิตรายการร่วมกับผู้จัดรวม (ทร. เป็นผู้กำหนดเนื้อหาสาระด้านความมั่นคงของ รัฐให้ผู้ประกอบการผลิตรายการ) กำหนดให้เป็นสาระที่เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐ ประมาณร้อยละ ๔๐ ของผังรายการ และรายการที่ผู้จัดรวมดำเนินการ กำหนดให้มีรายการสาระที่

เป็นประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐ ประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ของผังรายการ โดยมีกำหนดเริ่มใช้ผังรายการดังกล่าว ตั้งแต่ ๑ ม.ค.๖๐ เป็นต้นมาต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างกิจการฯ และผู้จัดร่วมเพื่ออบรมชี้แจง

๒.๔ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรวิทยุกระจายเสียง

มีการสร้างเครือข่ายร่วมกับทางสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หน่วยงานราชการในพื้นที่มาร่วมผลิตรายการที่ ทร. (กิจการวิทยุกระจายเสียง และ ส.ทร.) ผลิตรายการ โดยเป็นการจัดรายการร่วมกับ ทร. ในเวลาที่ ทร. ผลิตรายการในลักษณะปีต่อปี ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๙ มีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานของรัฐมาร่วมจัดรายการ จำนวน ๑๒ หน่วยงาน

๒.๕ การสรรหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกกองทัพเรือ มาสนับสนุนกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

เนื่องจากที่ผ่านมาการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงไม่เคยมีการหาแหล่งเงินทุนภายนอกมาสนับสนุนการบริหารงาน จึงเป็นข้อจำกัดด้านองค์ความรู้ในการสรรหาแหล่งเงินทุนภายนอกมาสนับสนุน แต่เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมในการเริ่มหารายได้ด้วยตนเอง เนื่องจากผลกระทบด้านกฎหมายจาก กสทช. นอกจากการปรับโครงสร้างโดยเพิ่มฝ่ายการประชาสัมพันธ์และการตลาดแล้ว ได้มีการจ้างที่ปรึกษาจากบริษัทเอกชนที่มีขีดความสามารถในด้านการตลาดของวิทยุกระจายเสียง มาดำเนินการอบรมและฝึกปฏิบัติการหารายได้จากการโฆษณาทางรายการวิทยุให้แก่กำลังพลที่ปฏิบัติงานให้กับ ส.ทร. ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดและจัดเก็บเป็นองค์ความรู้ไว้ด้วยแล้ว

๓. ปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ให้มีสมรรถนะในการจัดและผลิตรายการที่มีคุณภาพ

การพัฒนาในด้านวิชาชีพ ความรู้ ทักษะ ในการผลิตและจัดรายการที่มีคุณภาพประทับใจผู้ฟังกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้รับการคัดเลือกจาก สำนักงาน กสทช. ให้เป็นหน่วยงานจัดการอบรมหลักสูตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงซึ่งหากผู้เข้ารับการอบรมผ่านการอบรมทั้ง ๓ ระดับแล้วจะสามารถสอบรับบัตรผู้ประกาศฯ ได้ โดย กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้ดำเนินการเปิดการอบรมทั้ง ๓ ระดับ เมื่อวันที่ ๒๒ ส.ค. - ๙ ก.ย.๕๙ ให้แก่กำลังพลของ ทร. จำนวน ๓๕ นาย โดยการอบรมหลักสูตรฯ ทั้ง ๓ ระดับ ได้สอดแทรกความรู้ในการจัดรายการที่ต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานเพิ่มเติมให้ด้วยเช่นกันซึ่งงบประมาณการดำเนินการสูงและมีผลสัมฤทธิ์น้อย (มีผู้สอบผ่านน้อย)

๔. พัฒนาการกระจายเสียงให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของ ทร. ไม่สามารถดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการเปลี่ยนผ่าน

บทที่ ๔

แนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียง

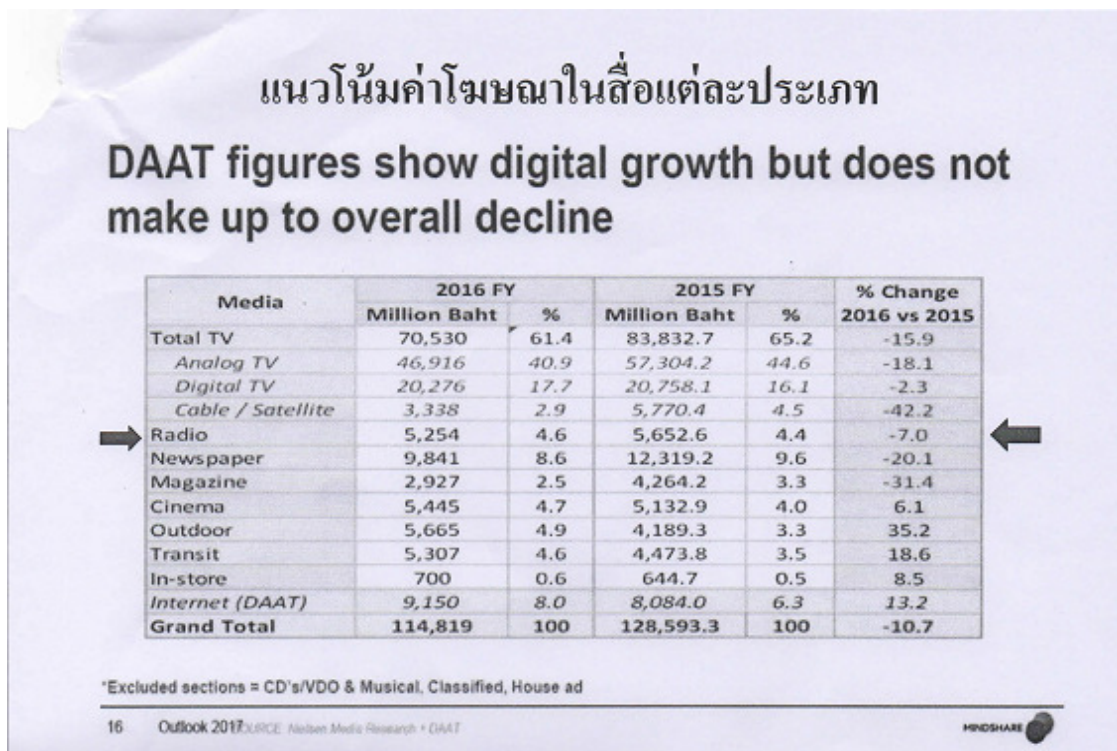
การตรวจสอบสภาพแวดล้อม

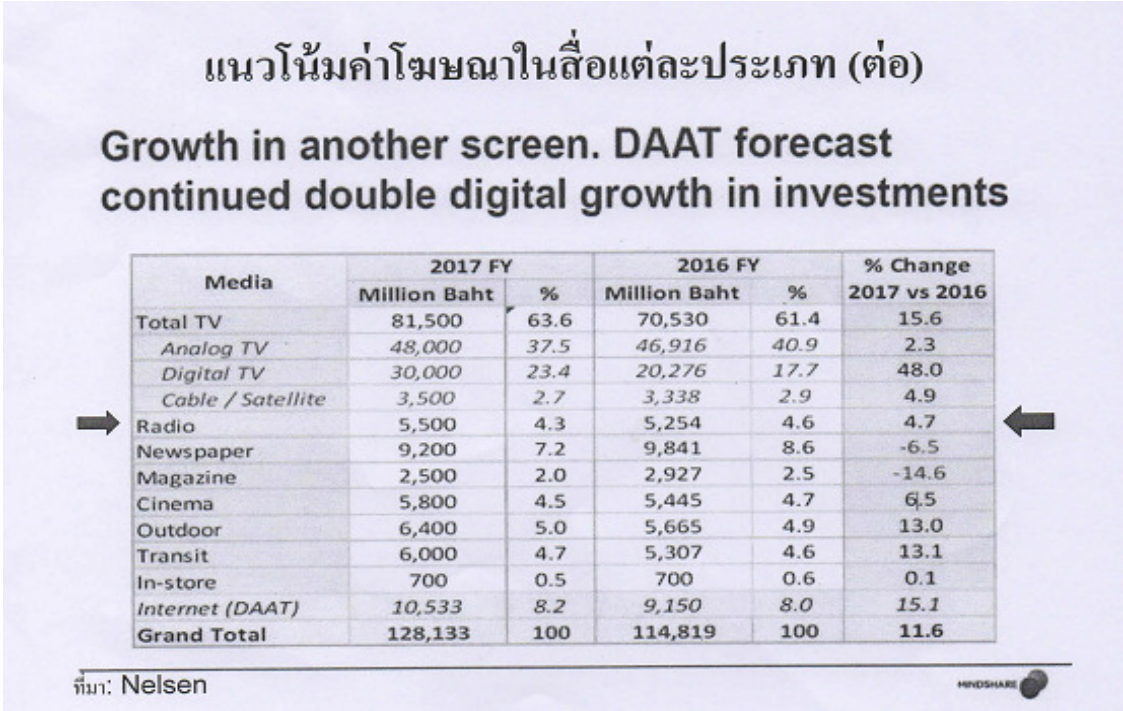
สถานการณ์ของสื่อในปัจจุบัน

จากรายงานของ บจก.กัณฑ์วีร์ลดพาเนลการตรวจสอบเรตติ้ง โดยการรวบรวมข้อมูลจากการ โทรศัพท์เข้ามาในรายการ (นับจำนวนหรือสอบถาม) จำนวนจดหมายหมายที่เข้ามาในรายการ ออกแบบสอบถาม โทรศัพท์ตรวจสอบตามบ้าน และสนทนากลุ่มพบว่า โทรทัศน์ ยังเป็นสื่อกระแสหลัก มีผู้รับชมมากที่สุด วิทยุมีผู้รับฟังเป็นอันดับสอง เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนตามจังหวัดได้ดี โดยเฉพาะชนบท กลุ่มผู้รับฟังวิทยุหลักคือ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้บริโภคสื่อใช้เวลากับสื่อวิทยุ ๒.๕ ชั่วโมง/วัน เหลือ ๑.๗ ชั่วโมง /วัน สื่ออินเทอร์เน็ตเติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดด การใช้อินเทอร์เน็ตตามบ้านใช้เวลาเพิ่มขึ้นจาก ๒ ชั่วโมง/วัน เป็น ๒.๒ ชั่วโมงต่อวัน นอกบ้านใช้เวลาเพิ่มขึ้นจาก ๑.๔ ชั่วโมง/วัน เป็น ๑.๖ ชั่วโมง/วัน การใช้เฟซบุ๊คต่อครั้งลดลงจาก ๒๙.๙ นาที เป็น ๒๓.๕ นาที สื่อสิ่งพิมพ์มีแนวโน้มลดลง

ข้อมูลจาก บริษัท สํารวจความนิยม เอเชีย เนลสัน โดยใช้ข้อมูลของค่าใช้จ่ายในการโฆษณาในสื่อต่าง ๆ

แผนภาพที่ ๔-๑ แสดงแนวโน้มค่าโฆษณาในสื่อแต่ละประเภท

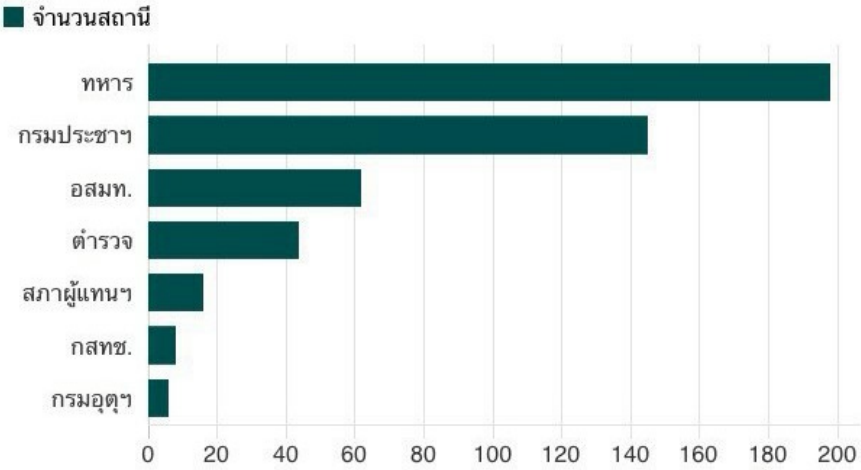

ที่มา: บ.เอเชีย เนลสัน, ๒๐๑๗

แผนภาพที่ ๔-๒ แสดงการถือครองคลื่นความถี่วิทยุโดยหน่วยงานรัฐ

การถือครองคลื่นความถี่วิทยุโดยหน่วยงานรัฐ

การถือครองคลื่นความถี่วิทยุโดยหน่วยงานรัฐ

ที่มา : สมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ไทย BBC

ที่มา : สมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ไทย, ๒๐๑๗

สื่อวิทยุออนไลน์

เมื่อเทคโนโลยีการสื่อสาร ได้มีความก้าวหน้าและพัฒนาแบบก้าวกระโดดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมการรับฟังวิทยุเปลี่ยนไป ในอดีตผู้ฟังเป็นเพียงผู้รับสาร แต่ปัจจุบันจำนวนสื่อมีเพิ่มขึ้น จนทำให้เกิดการหลอมรวมสื่อ ผู้รับสารจึงมีโอกาสในการเลือกเนื้อหา และช่องทางที่เหมาะสม ตามลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเอง นอกจากนี้พฤติกรรมการสื่อสารยุคดิจิทัล ทำให้ผู้รับสารมีบทบาทเป็นได้ ทั้งผู้ส่งสาร และผู้รับสารได้ในเวลาเดียวกัน พัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคดิจิทัลได้มีบทบาทต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบและขั้นตอน การทำงานของสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยปัจจัยสำคัญที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงคือ พัฒนาการของระบบอินเทอร์เน็ต เนื่องจากทำให้เกิดช่องทางการสื่อสารใหม่ สำหรับวิทยุกระจายเสียงนั้นคือ วิทยุอินเทอร์เน็ตหรือวิทยุออนไลน์ที่มีความสะดวก รวดเร็ว ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ ที่ขยายขอบเขตการสื่อสารแบบเดิม ให้มีความกว้างไกลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้เทคโนโลยีการสื่อสารยุคดิจิทัล ได้สร้างความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการรับรู้ข่าวสาร โดยลดความแตกต่างระหว่างส่วนกลาง และท้องถิ่น จากรายการวิทยุกระจายเสียงได้เหมือน ๆ กันอย่างทั่วถึง และพร้อม ๆ กันทั่วประเทศ

แรงผลักดัน

ตามที่ได้จัดตั้งคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นองค์กรอิสระที่มีหน้าที่กำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ตาม พ.ร.บ. ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารงานเพื่อประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ.๒๕๕๓ เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการจัดตั้ง กสทช. และการปรับปรุงแนวทางการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ เมื่อ พ.ร.บ. ทั้ง ๒ ฉบับ มีผลบังคับให้ผู้ถือครองคลื่นความถี่ในขณะนั้น หากมีความจำเป็นต้องใช้คลื่นความถี่ต่อไป จะต้องแจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ให้ กสทช. พิจารณา โดยให้ถือว่าได้รับอนุญาตการใช้คลื่นความถี่ต่อไปได้ โดยระหว่างการพิจารณาของ กสทช. ผู้ถือครองคลื่นความถี่สามารถประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต่อไปจนกว่าการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาจะสิ้นสุดลง และในระหว่างที่ กสทช. พิจารณาการถือครองคลื่นความถี่ ได้ออกระเบียบและประกาศฉบับต่าง ๆ จำนวน ๖๖ ฉบับ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ตาม พ.ร.บ. ทั้ง ๒ ฉบับ ซึ่งแบ่งเป็นระเบียบจำนวน ๓ ฉบับ และประกาศ จำนวน ๖๓ ฉบับ และมีบางฉบับที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงของเหล่าทัพ เช่น ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่ ๒ ใบอนุญาตมีอายุคราวละไม่เกิน ๗ ปี ต้องมีผังรายการที่สะท้อนถึงสัดส่วนรายการข่าวสารหรือสารที่เป็นประโยชน์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ สามารถแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐-๔๐ ต้องมีการแจ้งจำนวนรายได้เพื่อนำไปคิดเป็นเงินที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรายปี เป็นต้น

การพิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ กสทช. จะต้องแบ่งให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้คลื่นความถี่ ร้อยละ ๒๐ ของความถี่ในแต่ละพื้นที่ และเมื่อพิจารณาแล้วเสร็จ จะต้องแจ้งให้ผู้ถือครองคลื่นความถี่ทราบถึงระยะเวลาที่เหลือที่จะสามารถถือครองคลื่นความถี่ต่อไปได้ และประกาศให้ประชาชนทราบด้วย เมื่อครบกำหนดเวลาที่ กสทช. ให้ถือครองคลื่นความถี่แล้ว จะต้องส่งคืนความถี่ทั้งหมดคืน

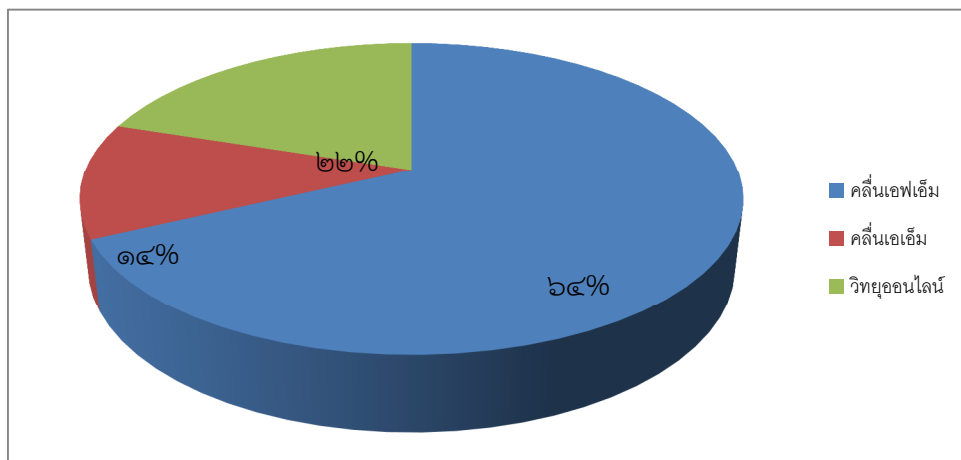
ให้แก่ กสทช. เพื่อนำไปจัดสรรใหม่ตาม หลักการคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงฯ เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากผู้ที่ถือครองคลื่นความถี่เดิมได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่แล้ว จะต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการตามประเภทที่กำหนด และต้องประกอบกิจการภายใต้กฎหมายที่กำหนดเช่น พ.ร.บ.ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ โดยเคร่งครัด ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานของวิทยุกระจายเสียง ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เมื่อได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ตามการพิจารณาของ กสทช.

นอกจากนี้แล้วการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยอาหารและยา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา

แนวโน้มสื่อทางวิทยุ

จากพฤติกรรมการบริโภคสื่อของไทย ตามโครงการศึกษาแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่า คลื่นเอฟเอ็มเป็นคลื่นวิทยุที่ประชาชนมีการรับฟังเป็นสัดส่วนมากที่สุด อยู่ที่ประมาณร้อยละ ๖๔ ของจำนวนผู้ฟังวิทยุทั้งหมด รองมาเป็นการรับฟังผ่านระบบออนไลน์ ร้อยละ ๒๒ ของจำนวนผู้ฟังวิทยุทั้งหมด และคลื่นเอเอ็ม ร้อยละ ๑๔ โดยส่วนใหญ่รับฟังคลื่นเอฟเอ็ม ๓๑ - ๖๐ นาทีต่อวัน คลื่นเอเอ็มน้อยกว่า ๑๕ นาทีต่อวัน นอกจากนี้ยังมีการรับฟังวิทยุผ่านช่องทางออนไลน์ซึ่งพบว่าการรับฟังอยู่ในช่วงมากกว่า ๓๑ นาที แต่ไม่เกิน ๓ ชั่วโมงต่อวันเป็นส่วนมาก ข้อมูลนี้ทำให้เห็นถึงความนิยมของการเปิดรับสื่อที่ต้องใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการใช้ชีวิตของคนปัจจุบัน ที่นิยมใช้สื่อออนไลน์ เพราะสะดวก ไม่มีต้นทุนเพิ่ม พกแค่สมาร์ตโฟนเพียงหนึ่งเครื่องก็สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้สังเกตให้เห็นได้ว่า ในวันธรรมดาจะมีประชาชนรับฟังวิทยุมากกว่าในวันเสาร์อาทิตย์ เนื่องจากในวันธรรมดาคจะเป็นการรับฟังวิทยุในระหว่างการเดินทางไป-กลับ บ้านที่ทำงาน หรือรับฟังไปด้วยขณะทำงานส่วนในวันเสาร์อาทิตย์จนวนั้น การรับฟังวิทยุจะลดลงเนื่องจากประชาชนจะนิยมรับชมโทรทัศน์มากกว่า

แผนภาพที่ ๔-๓ แสดงสัดส่วนการรับฟังวิทยุแต่ละระบบ

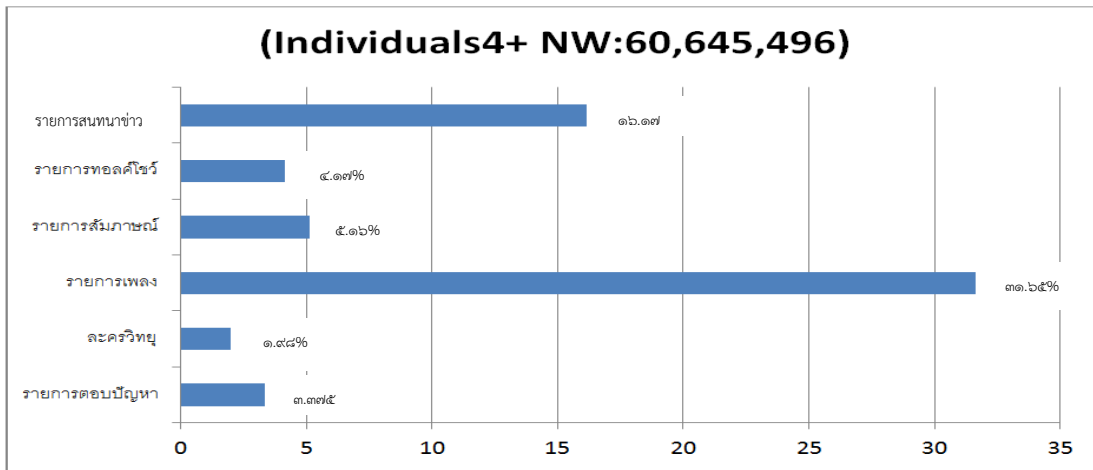
ที่มา : พฤติกรรมการบริโภคสื่อของไทย, ๒๕๕๘

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสัดส่วนของผู้รับฟังวิทยุเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศพบว่า จำนวนของผู้รับฟังวิทยุนี้มีค่อนข้างน้อย หากเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ที่รับโทรทัศน์ ทั้งนี้ประชาชนไทยมีพฤติกรรมการเปิดฟังวิทยุคลื่นเอฟเอ็มและเอเอ็มที่แตกต่างกันในวันธรรมดาและเสาร์อาทิตย์ โดยสำหรับคลื่นเอฟเอ็มจะมีการรับฟังในวันธรรมดาในสัดส่วนที่สูงกว่าวันเสาร์อาทิตย์ โดยเฉพาะในช่วงเวลา ๐๖.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. ที่การรับฟังอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๒ ถึง ๒.๕ ของประชากรทั้งหมด และอีกส่วนคือเวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๓๐ น. มีประชาชนเปิดฟังประมาณร้อยละ ๒.๒ ทั้งนี้ ในวันเสาร์อาทิตย์ พบว่ามีประชาชนรับฟังสูงสุดอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๑.๕ ในช่วง ๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น. และ ๑๒.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. นอกจากนี้สำหรับการฟังวิทยุคลื่นหลักเอฟเอ็มในกรุงเทพมหานครนั้น พบว่า ลูกทุ่งมหานคร FM ๘๘ เป็นคลื่นที่มีผู้รับฟังมากที่สุดอันดับ ๑ ส่วนอันดับ ๒-๕ ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ FM ๙๒.๕ สบายดีเรดิโอ FM ๘๘.๕ สถานีข่าวคุณภาพ FM ๙๗ และ Seed FM ๙๗.๕ ตามลำดับ

ในส่วนของวิทยุเอเอ็มนั้น โดยภาพรวมมีจำนวนผู้ฟังในสัดส่วนที่น้อยกว่าระบบเอฟเอ็ม ในวันธรรมดามีการรับฟังสูงสุดที่ร้อยละ ๑ - ๑.๒ ในช่วงเช้า ๐๕.๓๐ - ๐๘.๐๐ น. จากนั้นค่อย ๆ ลดลงเรื่อย ๆ ในขณะที่วันเสาร์อาทิตย์ มีแนวโน้มใกล้เคียงกับวันธรรมดา แต่สัดส่วนน้อยกว่า โดยมีจำนวนผู้ฟังขึ้นไปสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ ๐.๙ และลดลงเรื่อย ๆ

สำหรับสถานีที่ในการรับฟังวิทยุทั่วประเทศนั้น ประชาชนรับฟังวิทยุนอกบ้านเป็นสัดส่วนมากที่สุด ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นระหว่างช่วงการเดินทาง รองลงมาเป็นการรับฟังที่ทำงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับช่วงเวลาที่รับฟังแล้ว ส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นถึงการรับฟังวิทยุขณะที่ทำงานไปด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า ความถี่ของการรับฟังวิทยุของประชาชน เมื่อเทียบกับจำนวนประชาชนทั้งประเทศแล้วพบว่ามีประชาชนที่รับฟังวิทยุค่อนข้างน้อย โดยมีเพียงประมาณ ๓.๓๔ ล้านคน หรือร้อยละ ๕.๕ ของประชากรทั้งประเทศ ที่มีการเปิดรับสื่อทางวิทยุเป็นประจำทุกวัน นอกจากนี้ ประเภทรายการวิทยุที่ประชาชนเปิดรับฟังส่วนใหญ่นั้นคือรายการเพลง (ร้อยละ ๓๑.๖๕) และรายการสนทนาข่าวเป็นประเภทรายการที่ประชาชนนิยมลำดับถัดมา (ร้อยละ ๑๖.๑๗) เห็นได้ว่า ผู้บริโภคนิยมรับฟังเพลงเพื่อผ่อนคลาย และเป็นวัตถุประสงค์หลักของการรับฟังวิทยุที่ต้องการความผ่อนคลาย ไม่เครียด รับฟังระหว่างทำงาน หรือฟังเพลงระหว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ ไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีการรับฟังเนื้อหาที่มีข่าวสารสารบาง ในกรณีที่ไม่สะดวกเปิดรับข่าวสารทางสื่ออื่น ๆ ในขณะนั้น

แผนภาพที่ ๔-๔ แสดงการรับฟังตามประเภทรายการวิทยุ

ที่มา : พฤติกรรมการบริโภคสื่อของไทย, ๒๕๕๘

รับฟังวิถุ

ปัจจุบันสื่อทางวิถุ กลายเป็นสื่อประกอบ (Back GroundMedium) ที่เมื่อกลุ่มผู้บริโภค รับฟังสื่อวิถุ จะต้องทำกิจกรรมอื่นไปพร้อมกัน เช่น ขับรถยนต์ อ่านหนังสือ ออกกำลังกาย ทำให้กลุ่ม ผู้บริโภคไม่ได้ให้ความสนใจในเนื้อหา ของรายการวิถุมากเท่าที่ควร การพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ สามารถติดต่อสื่อสารแบบที่นำเสนอภาพ พร้อมเสียง นอกจากนี้ด้านระบบการนำเสนอเสียงที่ ครอบคลุมได้เฉพาะบางพื้นที่ และการมีคลื่นรบกวนทำให้ผู้บริโภค เลิกที่จะฟังสื่อวิถุ และหันมา บริโภคสื่อออนไลน์แทน โดยกล่าวไว้ว่าความสำคัญ ของสื่อวิถุจะลดลงอีก หากสื่อวิถุยังคงเป็นการ สื่อสารทางด้านเดียว ที่นำเสนอส่งผ่านข้อความมายังกลุ่มผู้บริโภคเพียงทางเดียว ในขณะที่สื่ออื่น ๆ มี การพัฒนาไปสู่ระบบดิจิทัล ที่สมบูรณ์แบบและสามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้บริโภคได้

ปัญหาและภัยคุกคาม

จากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดสื่อใหม่ ซึ่งเป็นสื่อ ทางเลือกที่ความสะดวก รวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่ มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สื่อวิถุมีแนวโน้มที่จะมีผู้ฟัง ลดลงในอัตราต่ำ ประกอบกับในการประกอบกิจการกระจายเสียงที่กำหนดเพิ่มเติมตลอด ก่อให้เกิด ภาระงานที่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม จนส่งผลให้ไม่มีผู้จัดรายการร่วมเข้ามาประกอบกิจการร่วมกับกิจการวิถุ ผู้ประกอบการปิดตัวลง ทำให้เกิดการตกงานก่อความเดือนร้อนแก่ประชาชน และเสียหายแก่เศรษฐกิจ โดยรวม

การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ

ตามประกาศ คสช.ที่ ๗๖/๒๕๖๐ เมื่อ ๒๐ ธ.ค.๕๙ เรื่องมาตรการส่งเสริมการ ประกอบกิจการกิจการวิถุกระจายเสียง วิถุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ สามารถกำหนดวัตถุประสงค์กิจการวิถุกระจายเสียงดังนี้

ประกอบกิจการวิถุกระจายเสียง และถือครองความถี่ได้ตามขอบเขตและสิทธิเดิม ๕ ปี

การวิเคราะห์การกระจายเสียงและเทคโนโลยีสารสนเทศ

กิจการกระจายเสียงภายใต้ กสทช. ในอีก ๕ ปี (๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่ง กสทช.ได้เชิญ ผู้ถือครองความถี่ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ รวม ๑๗ หน่วยงาน ประชุมทำความเข้าใจกรอบแนวทาง ดำเนินการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กระจายเสียง ตาม พรบ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ เมื่อ ๒๔ เม.ย.๖๐ สรุปว่า

๑. ระยะเวลาการใช้งาน หรือถือครองคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ภายใต้คำสั่ง คสช.ที่ ๗๖/๒๕๕๙ อีก ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

๒. การประกอบกิจการ

ต้องประกอบกิจการด้วยตนเองตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑

หากประสงค์จะทำสัญญาให้บุคคลอื่นเข้าร่วมดำเนินการให้ปฏิบัติตามประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินการ พ.ศ.๒๕๕๖ คือ แบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนิน รายการไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ แต่ต้องไม่เกินกว่าร้อยละสี่สิบของเวลาการให้บริการกระจายเสียงหรือ โทรทัศน์ ของผู้รับอนุญาต โดยต้องมีการเฉลี่ยให้อยู่ในแต่ละช่วงเวลาอย่างเหมาะสม

๓. การจัดทำและนำส่งผังรายการตามประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การแบ่งเวลาให้ผู้ยื่นดำเนินการ พ.ศ.๒๕๕๖

- จัดทำผังรายการ และสัดส่วนรายการโดยสอดคล้องกับระดับความเหมาะสม และเนื้อหารายการ

- เสนอผังรายการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

- เสนอ กสท. ก่อนออกอากาศอย่างน้อย ๑๕ วัน กรณีมีการเปลี่ยนแปลงผัง กสท. เห็นชอบแล้วให้นำเสนอการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต่อ กสท. ก่อนออกอากาศอย่างน้อย ๗ วัน

- ออกอากาศเพลงชาติทุกวัน วันละ ๒ ครั้ง เวลา ๐๘๐๐ น. และ ๑๘๐๐ น.

- ออกอากาศข่าวในพระราชสำนักทุกวัน ระหว่างเวลา ๐๙๐๐ ถึง ๒๐๓๐ น. หากมีเหตุจำเป็นให้ออกอากาศในช่วงเวลา ๑๘๐๐ - ๒๒๐๐ น. โดยต้องนำเสนอเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อ กสท. เว้นแต่ กสท. จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

- ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคม อย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที ระหว่างเวลา ๑๖๐๐ - ๑๘๐๐ น. ทุกวัน และระหว่างเวลา ๐๗๐๐ - ๐๙๐๐ น. ในวันเสาร์และอาทิตย์

- จัดให้บริการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิคนพิการ คนด้อยโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการบริการ

๔. ด้านเนื้อหารายการ

ต้องไม่ขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนดไว้ อาทิ เนื้อหารายการที่ออกอากาศจะต้องไม่เป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ.๒๕๕๓ หรือกำหนดให้มีรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคผู้พิการ และคนด้อยโอกาส

๕. ห้ามมิให้ออกอากาศ รายการที่มีเนื้อหา ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ.๒๕๕๓

- ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

- มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

- การกระทำซึ่งเข้าลักษณะ ลามก อนาจาร

- มีผลกระทบต่อให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

๖. การปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ พระราชบัญญัติ การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑

ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ประสงค์ประกอบกิจการภายหลังล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาที่แผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่ พ.ศ.๒๕๕๕ กำหนดไว้ หรือกำหนดระยะเวลาตามคำสั่ง คสช. ที่๗๖/๒๕๕๙ “เตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนประกอบกิจการ เพื่อให้การดำเนินการ และการกำกับดูแลในการจะออกใบอนุญาตประกอบกิจการฯ ในอนาคต เป็นไปด้วยความเหมาะสม

๗. การปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศ หลักเกณฑ์อื่น ตามที่ กสท. กำหนด ตามประกาศ กสทช. เรื่องการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๕

- การเอาเปรียบผู้บริโภคโดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ

- การออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่เป็นการหลอกลวงหรือกระทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริการหรือสินค้า

- กรณีผู้ประกอบการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ดำเนินการลักษณะเอาเปรียบผู้บริโภค ผู้บริโภคมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ

- กรณีคณะกรรมการเห็นว่าผู้ประกอบการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ดำเนินการมีลักษณะเอาเปรียบผู้บริโภค มีคำสั่งให้ระงับการดำเนินการดังกล่าวโดยทันที

- การออกอากาศหรือโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ผิดกฎหมายรวมถึงโฆษณาจูงใจหรือหลอกลวงให้ผู้บริโภคใช้บริการหรือสินค้า

ผู้ประกอบการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ได้รับคำสั่ง จากคณะกรรมการแล้ว ไม่ปฏิบัติตาม ปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท และกรณียังคงฝ่าฝืนต่อไป ปรับทางปกครองอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

จากการชี้แจงทั้งหมด จะเห็นได้ว่า กสทช. ยังคงดำรงวัตถุประสงค์เดิม คือการเรียกคืนคลื่นความถี่นำไปดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารความถี่ (พ.ศ.๒๕๕๕) แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามคำสั่ง คสช.ที่ ๗๖/๒๕๕๕ เรื่องมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการวิทยุฯ เพื่อประโยชน์สาธารณะ กล่าวคือเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการภาครัฐ และ เอกชน ยังเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมวิทยุกระจายเสียงฯ ให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นคงให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

สื่อออนไลน์

จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อของไทย ของสำนักนโยบาย และวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์ กสทช.พบว่าจากข้อมูลกลุ่มผู้บริโภคสื่อออนไลน์ในประเทศไทยดังปรากฏในแผนภาพ พบว่าผู้ที่เข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีการใช้งาน คิดเป็น ๒๓.๙ ล้านคน ผู้ที่ใช้สื่อออนไลน์อยู่ คิดเป็น ๓๒ ล้านคน ผู้ที่มีการใช้สมาร์ตโฟนที่เชื่อมต่อได้ คิดเป็น ๙๗ ล้านคน และผู้ที่มีการใช้สื่อออนไลน์ผ่านทางสมาร์ตโฟนที่มีการใช้งานอยู่ คิดเป็น ๒๘ ล้านคน

แผนภาพที่ ๔-๔ แสดงการใช้สื่อออนไลน์

ที่มา : พฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อของไทย ของสำนักนโยบาย และวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์กสทช., ๒๕๕๕

จากข้อมูลดังกล่าวจึงกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพของสื่อออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้บริโภคการติดต่อสื่อสาร ทำกิจกรรม และสร้างสังคมเครือข่ายที่ต้องการได้ สามารถสร้างพฤติกรรมในการใช้ชีวิตใหม่ให้กลุ่มผู้บริโภคใหม่ในทุกช่วงอายุ ทำให้สื่อออนไลน์ยังคงเป็นช่องทางสำหรับการเข้าถึงสื่ออื่น ๆ ได้ เช่น การฟังรายการวิทยุผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ เป็นต้น โดยเป็นลักษณะการติดต่อสื่อสารที่สามารถตอบโต้กันได้ เอื้อต่อการแบ่งประสบการณ์ระหว่างกลุ่มที่มีรสนิยมเดียวกัน และสามารถรักษาความเป็นส่วนตัว ในการไม่ต้องเปิดเผยความเป็นตัวตนของตนเองได้ นำไปสู่การกระจายเสียงแบบ “ออนแอร์ ออนไลน์” โดยกระจายเสียงผ่านคลื่นวิทยุควบคู่ไปกับช่องทางออนไลน์เป็นต้น และเริ่มมีกลุ่มผู้จัดรายการวิทยุที่มีชื่อเสียงได้หันมาจัดรายการทางสื่อออนไลน์ (วิทยุ) เพียงอย่างเดียว

จุดแข็ง จุดอ่อน ความเสี่ยงของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

จุดแข็ง ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ คือ

การดำเนินการด้านกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือของกองทัพเรือ นั้น มีจุดแข็งที่สำคัญ คือ สถานีวิทยุที่สามารถกระจายเสียง โดยมีคุณภาพดี คมชัด และต่อเนื่อง ด้วยกองทัพเรือมีองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านวิทยุสื่อสารอยู่แล้ว เมื่อมาดำเนินการด้านวิทยุกระจายเสียง จึงสามารถจัดตั้งตำบลที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียง ในตำบลที่เหมาะสม กระจายเสียงได้ครอบคลุมพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีองค์ความรู้สามารถจัดหาระบบเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง และสายอากาศที่มีประสิทธิภาพสูง มาดำเนินการติดตั้งที่สถานีวิทยุกระจายเสียงได้ การกระจายเสียงที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการสนับสนุนการซ่อมบำรุงจากกรมสื่อสารทหารเรือฯ ทำให้กระจายเสียงได้อย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน สำหรับด้านรายการและเนื้อหาของ ส.ท.ร. นั้น เป็นความร่วมมือระหว่าง กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ กับพันธมิตร และผู้จัดรายการร่วมในแต่ละพื้นที่ โดยกำหนดรายการและเนื้อหา จากกิจการวิทยุฯ จากนั้นนำไปปรับแต่งให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ออกกระจายเสียงโดยผู้ประกาศท้องถิ่นที่มีความรู้และความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมในพื้นที่ปฏิบัติการนั้น ๆ ทั้งยังนำข้อมูลข่าวสารสำคัญของกองทัพเรือมาโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยอาศัยสื่อของพันธมิตร เช่น ในพื้นที่ กทม. ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ในต่างจังหวัดผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ในลักษณะการแลกเปลี่ยนข่าวสาร นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้พันธมิตรร่วมจัดรายการ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างกลุ่มผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ประกาศที่มีชื่อเสียงและคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

สรุป

๑. มีสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีคุณภาพดี สามารถกระจายเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลและชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นและมีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง
๒. มีการบริหาร จัดการแบบรวมการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
๓. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง เป็นไปตามกฎหมาย และกฎเกณฑ์ของ กสทช. มีโอกาสสูงที่จะสามารถดำรงคลื่นความถี่ไว้ได้
๔. มีองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลและการปฏิบัติงานในทะเลทั้งหมด ซึ่งเป็นสาระความรู้เป็นที่สนใจต่อประชาชน ในการใช้ชีวิตประจำวัน
๕. มีพันธมิตร และผู้จัดรายการร่วมที่เป็นสื่อโทรทัศน์ และสื่อมวลชนท้องถิ่นพร้อมมวลชนที่สามารถกระจายข่าวได้

จุดอ่อน ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ คือ

๑. ด้านการบริหารบุคลากรที่มีการหมุนเวียน ทำให้ขาดการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง (ระยะเวลาปฏิบัติงาน ๒ ปี) รวมทั้งยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถและองค์ความรู้ในการผลิตรายการ (ครีเอท) ที่ทัดเทียมกับภายนอก และขาดแรงจูงใจในการทำงาน
๒. ขาดแผนการการจัดหาแหล่งเงินทุนอื่น ๆ นอกจากงบประมาณของ ทร.

ความเสี่ยง ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ คือ

๑. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทั้งระบบ อยู่ภายใต้การเปลี่ยนผ่าน ๕ ปี และยังไม่มีความแน่นอน ในการถือครองคลื่นความถี่ต่อ ทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุน
๒. กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นสื่อแบบเดิม มีผู้ฟังลดลง จากที่ผู้ฟังหันไปรับฟังและชมสื่อใหม่ หรือสื่อออนไลน์ที่สามารถมีส่วนร่วมได้ และมีลักษณะทันเหตุการณ์ ครอบคลุมพื้นที่ได้อย่างกว้างขวาง และตอบสนองผู้ฟังได้มากกว่า
๓. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ภายใต้กฎเกณฑ์ของ กสทช. จากสภาพแวดล้อมที่มีการใช้คลื่นความถี่เพิ่มขึ้น ตามสถานการณ์ก่อให้เกิดภาระงานที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญพิเศษและค่าใช้จ่ายจำนวนมากเข้าดำเนินการ เช่น การจัดทำผังรายการ การตรวจวัดความถี่แทรกซ้อน เป็นต้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องลงทุนเพิ่มขึ้น
๔. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ทำให้ถูกตรวจสอบมากกว่าสื่อออนไลน์ ทำให้มีความเสี่ยงที่การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางวิทยุลดลงเรื่อย ๆ

การกำหนดแนวทางปฏิรูป

๑. ดำรงและขยายความร่วมมือกับพันธมิตร และผู้จัดรายการร่วม โดยการสร้างความเชื่อมั่น

จากการประกอบกิจการวิทยุภายใต้กฎหมาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช. ได้มีภาระงานต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและความไม่แน่นอน ในกระบวนการเปลี่ยนผ่านในการถือครองคลื่นความถี่ว่ากิจการวิทยุกระจายเสียงของรัฐ จะได้ถือครองคลื่นความถี่ ต่อไปหรือไม่อย่างไรทำให้ผู้ประกอบการวิทยุไม่สามารถกำหนดทิศทางการลงทุนได้ ไม่มีความเชื่อมั่น ทำให้เกิดการชงกันในการลงทุน ประกอบกับพฤติกรรมของผู้รับฟังวิทยุกระจายเสียงได้เปลี่ยนไป โดยเปลี่ยนช่องทางการเปิดรับฟังวิทยุผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ผ่านทางสมาร์ทโฟนและเว็บไซต์แทน ทำให้กลุ่มผู้จัดรายการที่มีชื่อเสียง ได้หันไปจัดรายการวิทยุออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบ เริ่มปรากฏการทิ้งคลื่นวิทยุกระจายเสียง ประกอบกับพันธมิตรที่สำคัญคือ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ดิจิทัล (เพิ่ม ๑ ช่อง เป็น ๓ ช่อง) ลดการลงทุนทางด้านวิทยุกระจายเสียง ในสถานการณ์เปลี่ยนผ่านกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ ซึ่งได้เข้าสู่การประกอบกิจการวิทยุภายใต้การกำกับของ กสทช. จึงต้องเร่งสร้างความเชื่อมั่นและการสนับสนุน โดยการกำหนดมาตรการร่วมกันกับพันธมิตร และผู้จัดรายการร่วม เพื่อเป็นการลดภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นจากกฎเกณฑ์ของ กสทช. เช่น การฝึกอบรมการจัดทำผังรายการตามกฎเกณฑ์ กสทช. การตรวจความถี่แทรกซ้อนตามประกาศ กสทช. เป็นต้น โดยไม่มีค่าใช้จ่ายแก่ผู้จัดรายการร่วม

๒. เพิ่มศักยภาพวิทยุกระจายเสียงด้วยวิทยุออนไลน์

ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ทำให้ผู้รับสารหรือผู้ฟังซึ่งแต่เดิม สามารถตอบโต้กับผู้จัดรายการวิทยุด้วยการใช้โทรศัพท์ หรือ จดหมายออกอากาศในรายการ มาเป็นการชมรายการสดของผู้จัดรายการวิทยุทางการสื่อสารออนไลน์ และพูดคุยโต้ตอบกับผู้จัดรายการได้ ประกอบกับผู้จัดรายการวิทยุในปัจจุบัน สามารถสร้างจุดเด่นเฉพาะตัว เช่น รูปร่างหน้าตา ดูดี หรือ เสื้อผ้าหน้าผม ที่เป็นแนวอาร์ต เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดขายอีกประการหนึ่ง ทำให้สร้างกลุ่มผู้ฟังขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก แนวทางดังกล่าวนี้สามารถจะดำเนินการรายการได้ เนื่องจาก กองทัพอากาศมีพันธมิตรสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ และผู้จัดรายการที่มีชื่อเสียงในแต่ละภูมิภาค ตลอดจนกลุ่มงานโฆษกกองทัพอากาศดำเนินการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิทยุออนไลน์จะต่ำกว่าระบบโทรทัศน์ ซึ่งต้องออกอากาศโดยตลอดต่อเนื่อง

๓. พัฒนากิจการวิทยุกระจายเสียง ไปสู่กิจการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

จากการที่การสื่อสารและเทคโนโลยีที่ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล เกิดปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อ ทำให้หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้สร้างช่องทางการสื่อสารขึ้นใช้งาน เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของหน่วยงาน เช่น กรมทางหลวงชนบทมีการสื่อสารทางวิทยุระบบ Team Speak เกี่ยวกับการรายงาน สภาพจราจรในเส้นทางต่าง ๆ โดยตั้งศูนย์วิทยุไว้ที่แขวงทางต่าง ๆ เชื่อมสัญญาณศูนย์วิทยุ โดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ต และส่งออกอากาศได้โดยผ่านคลื่นความถี่ VHF ข่ายวิทยุสมัครเล่น เรียกว่าทั้ง ON AIR และ ON LINE เฉพาะช่วงเทศกาลต่าง ๆ สัมภาษณ์ คุณประศักดิ์ บัณฑิตุนาค รองอธิบดีกรมทางหลวงชนบท เมื่อ เม.ย.๖๐ เป็นต้น จากแนวทางดังกล่าว จึงได้ให้ ส.ท.ร.๓ ภูเก็ต ระบบ เอ.เอ็ม จัดทำรายการวิทยุจราจร ส.ท.ร.๓ ภูเก็ต มีรายละเอียดโครงการคือ

โครงการวิทยุจราจร ส.ท.ร.๓ ภูเก็ต

ระบบ เอ.เอ็ม ๑๔๘๕ KHZ และระบบ เอฟ.เอ็ม ๘๘ MHZ

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ ส.ท.ร.๓ ภูเก็ต

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและพื้นที่จังหวัดฝั่งอันดามัน

๒.๑ รายงานข่าวจราจรทางบก ให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ อำเภอถลาง อำเภอกะทู้ และอำเภอเมืองภูเก็ต ในเวลาเร่งด่วน

๒.๒ รายงานข่าวจราจรทางทะเล ให้แก่ประชาชนชาวเรือและนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดฝั่งอันดามัน

๒.๓ รายงานข่าว เหตุฉุกเฉิน ภัยพิบัติ การประสพภัยต่าง ๆ ทั้งทางบกและทางทะเล

๒.๔ รับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย การประสพภัยต่าง ๆ จากประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดฝั่งอันดามัน

๓. ประเภทรายการ รายการวิทยุจราจรสำหรับรายงานสภาพจราจรทางบก และสภาพการจราจรทางทะเลในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เหตุฉุกเฉิน ภัยพิบัติ การประสพภัยต่าง ๆ ของจังหวัดฝั่งอันดามัน ในเวลาเร่งด่วน ๔ ช่วงเวลา ได้แก่ เวลา ๐๗๐๐ - ๐๗๓๐ เวลา ๐๘๐๕ - ๐๘๓๐ เวลา ๑๖๐๕ - ๑๗๐๐ และเวลา ๑๗๐๕ - ๑๘๐๐

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ประชาชนชาวจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยว รวมถึงประชาชนในจังหวัดฝั่งอันดามัน สามารถเดินทางได้ตามที่กำหนดไว้ และเดินทางด้วยความปลอดภัย อีกทั้งได้รับข้อมูลข่าวสาร เหตุฉุกเฉิน ภัยพิบัติ การประสพภัยต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้จังหวัดภูเก็ตได้รับความนิยมนด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๕. รายละเอียดการดำเนินการ

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ ๑๕ พ.ค. - ๑๔ พ.ย.๖๐ (๖ เดือน)

๕.๒ รูปแบบรายการ เป็นการสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการ โดยใช้ผู้ดำเนินรายการ จำนวน ๒ นาย

๕.๓ รับข้อมูลสภาพจราจรทางบก จากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร จังหวัดภูเก็ต (อำเภอถลาง อำเภอกะทู้ และอำเภอเมืองภูเก็ต) โดยตรงทางโทรศัพท์ หรือ ทาง Line

๕.๔ รับข้อมูลสภาพการสัญจรทางทะเลจาก ศรชล.เขต ๓

๕.๕ รับข้อมูลจากประชาชนทั่วไป ทางโทรศัพท์ Face book/Line ในการแจ้งเหตุฉุกเฉิน สภาพการจราจร เหตุด่วน เหตุร้าย การประสพภัยต่าง ๆ ทั้งทางบกและทางทะเล

๕.๖ จัดรายการด้วยภาษาไทยกลาง

๕.๗ การออกอากาศ

- เวลา ๐๗๐๐ - ๐๗๓๐ ออกอากาศระบบ เอ.เอ็ม.และ ระบบเอฟ.เอ็ม.

ตลอดช่วงเวลา

- เวลา ๐๘๐๕ - ๐๘๓๐ ออกอากาศเฉพาะระบบ เอ.เอ็ม.ตลอดช่วงเวลา

- เวลา ๑๖๐๐ - ๑๗๓๐ ระบบ เอ.เอ็ม.ออกอากาศตลอดช่วงเวลาและระบบ เอฟ.เอ็ม. รับสัญญาณเฉพาะช่วงเวลาเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรรายงานสภาพจราจร จำนวน ๑ ครั้ง ใช้เวลาประมาณ ๕ นาที

- เวลา ๑๗๐๕ - ๑๘๐๐ ระบบ เอ.เอ็ม.ออกอากาศตลอดช่วงเวลาและระบบเอฟ.เอ็ม. รับสัญญาณเฉพาะช่วงเวลาเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรรายงานสภาพจราจร จำนวน ๑ ครั้ง ใช้เวลาประมาณ ๕ นาที

๖. การประเมินผล ประเมินผลปฏิบัติงาน จำนวน ๓ ครั้ง (๑๕ ก.ค.๖๐ ๑๖ ก.ย.๖๐ และ ๑ พ.ย.๖๐) โดยเสนอให้กิจการรับทราบ

๗. สถานที่ตั้งโครงการ ส.ทร.๓ ภูเก็ต เลขที่ ๙๙/๑ ถนนภูเก็ต ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จว.ภูเก็ต

เป็นโครงการนำร่อง และสำรวจการใช้สื่อออนไลน์ของหน่วยงานต่าง ๆ นำมาศึกษาหนทางในการเชื่อมต่อข้อมูลให้เป็นเครือข่ายต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นสื่อที่สำคัญในสามสื่อสำคัญของกองทัพเรือ คือ สิ่งพิมพ์วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ที่ใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปสู่ประชาชน ที่สามารถออกกระจายเสียงได้ตลอดเวลา เนื่องจากมีสถานีวิทยุครอบคลุมพื้นที่ ตามแนวชายฝั่งทะเล พร้อมทั้งมีพันธมิตร (สิ่งพิมพ์และโทรทัศน์) และกลุ่มมวลชนจำนวนมากซึ่งสามารถช่วยกระจายข่าวไปยังภาคส่วนอื่น ๆ

จากหลักการคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงได้ตรา พ.ร.บ.ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช. เพื่อใช้บังคับให้มีการสงวนคลื่นความถี่ ที่หน่วยงานภาครัฐถือครอง เพื่อนำไปจัดสรรใหม่ ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ แต่เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐที่ถือครองคลื่นความถี่ ยังมีความจำเป็นต้องใช้คลื่นความถี่ ในภารกิจด้านความมั่นคง จึงไม่สามารถสงวนคลื่นความถี่ได้ จากการดำเนินการเปลี่ยนผ่าน ของ กสทช. ไปสู่ระบบดิจิทัลนี้ ทำให้ผู้ประกอบการวิทยุไม่สามารถจะกำหนดทิศทางการลงทุนได้ไม่มีความเชื่อมั่นทำให้ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ คสช.จึงได้มีคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๖/๒๕๕๙ เรื่องมาตรการส่งเสริมประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ เพื่อประโยชน์สาธารณะ มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องคือ “มาตรการในการส่งเสริมนี้ จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้ประกอบการภาครัฐและเอกชน และยังเป็นส่งเสริมอุตสาหกรรม กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นคงให้แก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ”

เทคโนโลยีการสื่อสาร ได้มีความก้าวหน้า และพัฒนาต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมการรับฟังวิทยุเปลี่ยนไป ในอดีตผู้ฟังเป็นเพียงผู้รับสาร แต่ปัจจุบันจำนวนสื่อมีเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการหลอมรวมสื่อ เกิดเป็นสื่อทางเลือกใหม่ ผู้รับสารจึงมีโอกาสในการเลือกเนื้อหาและช่องทางที่เหมาะสมตามลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเอง นอกจากนั้นการสื่อสารทางดิจิทัล ทำให้ผู้รับสารมีบทบาทเป็นได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกัน สำหรับสื่อวิทยุ การรับฟังวิทยุออนไลน์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราก้าวหน้า โดยเป็นการรับฟังผ่าน สมาร์ทโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์แบบต่าง ๆ แท็บเล็ต เป็นต้น ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียง มีแนวโน้มผู้ฟังลดลง ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจะประกอบกิจการวิทยุออนไลน์ควบคู่ไปด้วย และเริ่มมีแนวโน้มที่จะประกอบกิจการวิทยุออนไลน์ เพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ

๑. แนวทางการปฏิรูป

๑.๑. ดำรงและขยายความร่วมมือกับพันธมิตรและผู้จัดรายการร่วม

๑.๑.๑ ดำเนินรายการร่วมกับกิจการโทรทัศน์สื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่น ในการแลกเปลี่ยนการเผยแพร่ข่าวสาร ตามคุณลักษณะของสื่อ

๑.๑.๒ คัดเลือกผู้จัดรายการร่วมที่ประกอบการวิทยุกับกิจการกระจายเสียง ทหารเรือมาแต่เดิมเป็นอันดับแรก เนื่องจากมีความสามารถในการประกอบการให้ครบวาระได้ เว้นแต่ไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ ให้ใช้การสรรหาผู้ประกอบการที่มีความมั่นคง

๑.๑.๓ ดำเนินการร่วมกับเหล่าทัพ ในการพัฒนาระบบแพลตฟอร์ม (ที่ตั้งของเสาอากาศเครื่องส่งหรืออื่น ๆ) สำหรับด้านเนื้อหาและรายการ ประสานกับหน่วยงานในศูนย์ประสานการปฏิบัติในทะเล เช่น กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเล อื่น ๆ ร่วมกันจัดรายการ โดยมีเนื้อหาเหมาะสมกับพื้นที่

๑.๒. เพิ่มศักยภาพวิทยุกระจายเสียง ด้วยวิทยุออนไลน์

๑.๓. พัฒนากิจการวิทยุกระจายเสียง ไปสู่กิจการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยดำเนินการกระจายเสียง รายงานข่าวสารทางทะเลและความมั่นคง ในลักษณะทันเหตุการณ์แก่ประชาชน โดยจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนข่าวสารจากหน่วยงานราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนในแต่ละพื้นที่ ทรภ.๑ - ๓

๒. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

การเปลี่ยนผ่านของกิจการวิทยุกระจายเสียง ตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามแผนแม่บทฯ และประกาศฯ ของ กสทช. ต้องมีกระบวนการที่สร้างความเชื่อมั่น และผู้ถือครองคลื่นต้องสมัครใจ ไม่สร้างความแตกแยกจนนำไปสู่กระบวนการทางกฎหมาย ที่ต้องใช้ศาลเป็นผู้ตัดสิน จนทำให้เกิดภาวะชะงักงันจนเสียหายต่อเศรษฐกิจทำให้ประชาชนตกงาน ดังนั้น กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ต้องมีกลุ่มบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถดังกล่าว ปฏิบัติงานร่วมกับ กสทช. ในการเปลี่ยนผ่าน และแผนการปฏิบัติงานประจำปีมีการลงทุนและสร้างงาน

บรรณานุกรม

- [๑] วิกีพีเดีย. ๒๕๕๙. **สื่อใหม่ (New Media)**. เข้าถึงจาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/สื่อใหม่>
- [๒] อติศักดิ์ จำปาทอง มหาวิทยาลัยเนชั่น. **Digital Sphere โลกยุคใหม่ของสื่อดิจิทัล**. เข้าถึงจาก: <http://www.nation.ac.th/course-works-detail.php?main=๗/๑๙/๑๓๔/๑๔๘&content=๒๕๕>
- [๓] พุทธวรรณ แก้วเกตุ. ๒๕๕๖. **เครือข่ายสังคมออนไลน์**. เข้าถึงจาก: <http://phutthawan.blogspot.com>
- [๔] วรุฒิ อ่อนน่วม. ๒๕๕๕. **ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารยุคดิจิทัล : บทบาทใหม่ผู้รับสาร**. เข้าถึงจาก: http://kmcenter.rid.go.th/km๐๘/km_๕๙/cop_๕๙/mom.pdf
- [๕] วรุฒิ อ่อนน่วม. ๒๕๕๕. **ปรากฏการณ์ทางการสื่อสารยุคดิจิทัล : แนวโน้มทางการสื่อสารภายใต้ปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อ**. เข้าถึงจาก: http://kmcenter.rid.go.th/km๐๘/km_๕๙/cop_๕๙/mom.pdf

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลเรือตรี พงษ์ศักดิ์ จุลกาญจน์
วัน เดือน ปีเกิด	๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๐๔
การศึกษา	โรงเรียนเลยพิทยาคม โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๐ โรงเรียนนายเรือ รุ่นที่ ๗๗ โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ รุ่นที่ ๕๔ วิทยาลัยกองทัพอากาศ รุ่นที่ ๓๙
ประวัติการทำงาน	ผบ.เรือ ต.๑๘ ผบ.เรือ ต.๙๗ ผบ.หน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง จว.หนองคาย รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดภูเก็ต
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุน กรมการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศทหารเรือ ปฏิบัติหน้าที่ รอง ผอ.กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เรื่อง แนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ

ผู้วิจัย พลเรือตรี พงษ์ศักดิ์ จุลกาญจน์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๕๙

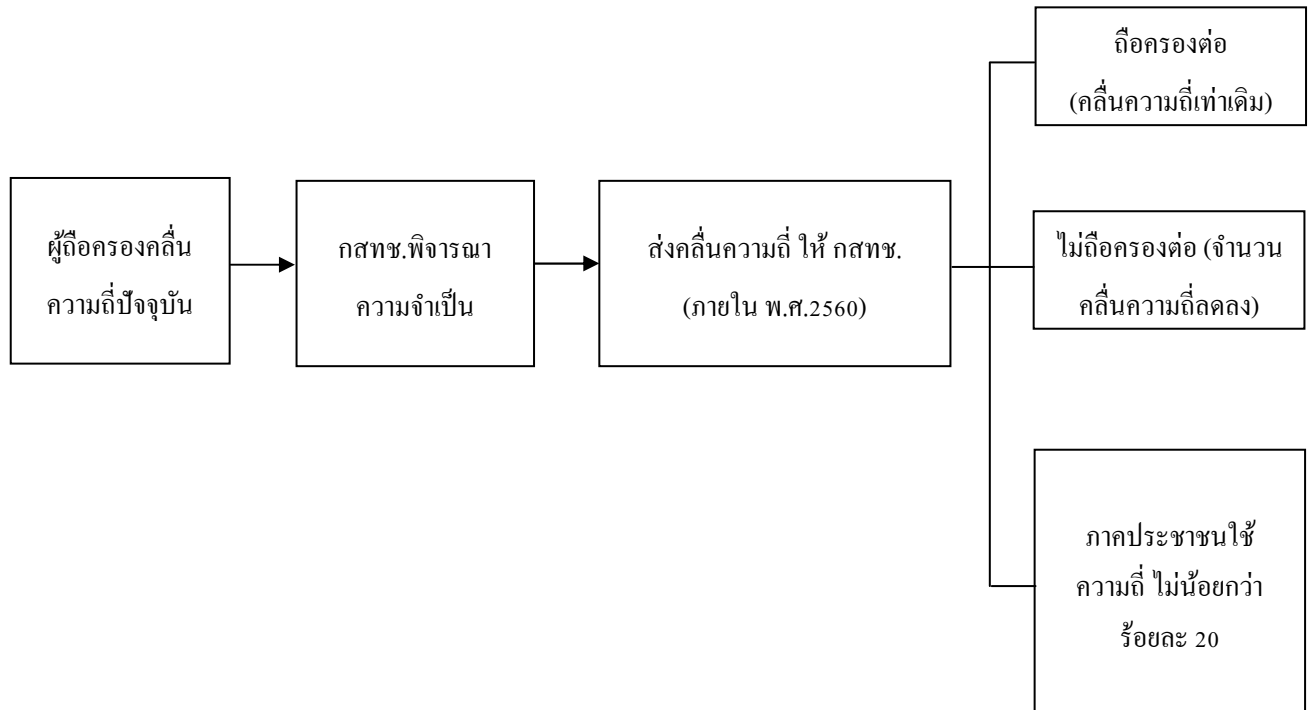
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุน กรมการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศทหารเรือ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองทัพเรือได้เริ่มเปิดการกระจายเสียงเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๐ โดยใช้ชื่อย่อว่า สถานีวิทยุราชนาวี ตั้งอยู่ที่กองสัญญาณทหารเรือ ถนนวิบูลย์ พระนคร ในปี พ.ศ.๒๔๙๗ ได้เปิดทดลองกระจายเสียงภายในพระราชวังเดิม ธนบุรี ได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า เสียงจากทหารเรือ เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในนาม “ส.ทร.” มีขนาดกำลังส่ง ๑๐ กิโลวัตต์ ๒ สถานี คือ ส.ทร.๑ และ ส.ทร.๒ มีผู้รับฟังกว้างขวางในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง ต่อมาจากการไปตรวจราชการของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีต นายกรัฐมนตรี เห็นว่าตามต่างจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ และภาคตะวันออกของประเทศ หลายจังหวัด ยังไม่มีสถานีวิทยุประจำถิ่น ประชาชนจะรับฟังได้จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เพียงสถานีเดียวอาจจะไม่ทั่วถึง ตามสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และเกรงว่าประชาชนจะได้รับฟังข่าวโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงข้าม อาจเป็นอันตรายต่อประเทศชาติได้ จึงมีบัญชาให้กระทรวงกลาโหม เป็นเจ้าของเรื่องร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และกรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งสถานีวิทยุประจำถิ่นขึ้น เฉพาะจังหวัดที่มีหน่วยทหาร ให้ทหารเป็นผู้ดำเนินการ ถ้าไม่มีหน่วยทหารก็ให้กรมตำรวจดำเนินการสำหรับกระทรวงกลาโหมได้มอบหมายให้ บก.ทหารสูงสุด เป็นผู้ดำเนินการ กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จึงได้รับการจัดตั้งจนปัจจุบัน ประกอบด้วย ๑๕ สถานี ๒๑ ความถี่ ออกกระจายเสียงได้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการของกองทัพเรือ เข้าถึงประชาชนตามภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์งานความมั่นคงของรัฐ การบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชน และรักษาสิ่งแวดล้อม สังคมจิตวิทยา และด้านการศึกษา โดยปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ตลอดจนสื่อมวลชนด้านอื่น ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น

จากสถานการณ์ของโลกที่ได้คลี่คลายจากยุคสงครามเย็นเข้าสู่ยุคโลกไร้พรมแดน และการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศสู่ยุคดิจิทัล ได้มีการประกาศใช้ พรบ.ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ และ พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และประกาศของ กสทช.ต่าง ๆ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช. ให้การกระจายเสียงของสถานีวิทยุต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินการไปจากเดิมโดยตามหลักว่าคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

แผนภาพที่ ๑-๑ ขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านไปรับใบอนุญาตกิจการวิทยุกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ที่มา : พ.ร.บ.ประกอบกิจการวิทยุการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๑ และ พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ปี ๒๕๕๓

กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในสามสื่อสำคัญของกองทัพเรือคือ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ เป็นสื่อหนึ่งเดียวของ ทร.ที่สามารถออกกระจายเสียงได้ตลอดเวลา เนื่องจากมีสถานีวิทยุครอบคลุมพื้นที่ตามแนวชายฝั่งทะเล พร้อมทั้งมีพันธมิตร (สิ่งพิมพ์และโทรทัศน์) และกลุ่มมวลชนผู้ฟังจำนวนหนึ่งสามารถช่วยกระจายข่าวไปยังภาคส่วนอื่น

ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ภายหลังกปี ๒๕๖๐ ไม่ว่าจะได้อิทธิพลต่อเนื่องไปเท่าเดิมหรือไม่ถือครองต่อ จำนวนคลื่นลดลง) และอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติได้ จึงต้องศึกษาถึงแนวทางการปฏิรูปกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ จากการศึกษาที่กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการดำเนินการรองรับ พรบ.ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๑ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช. จากการศึกษาการดั่งกล่าว ประกอบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่พัฒนาเพื่อรองรับพฤติกรรมของผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินการของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ พันธมิตรและกลุ่มมวลชนประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านเช่น กลุ่มผู้ฟังลดลง เนื่องจากมีสื่อใหม่เข้ามาแข่งขัน การหลอมรวมสื่อทำให้พันธมิตร (สื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์) ต้องลด

บทบาทหรือเลิกการผลิตเป็นต้น ส่งผลต่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ของกองทัพเรือต่อประชาชน อันจะ
ทำให้การปฏิบัติงานของกองทัพเรือไม่บรรลุภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษาและวิเคราะห์กิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน

๒. ศึกษา พรบ.ประกอบกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง และกิจการโทรศัพท พ.ศ.๒๕๕๑ และ
พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และ
ประกาศของ กสทช.ต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อกิจการ
วิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปฏิรูปกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ และบทสรุป
สำหรับผู้บริหารสำหรับจัดทำแผนแม่บทกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาเฉพาะ การปฏิรูปกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือในเรื่องของการบริหาร
จัดการวิฤกษ์กระจายเสียง โดยไม่พิจารณาถึงไปในเรื่องของการเงิน การบัญชี

๒. ในการปฏิรูปจะเป็นการเสนอเกี่ยวกับแนวทางและบทสรุปสำหรับผู้บริหารไม่
พิจารณาละเอียดถึงการจัดองค์กร

๓. ใช้ข้อมูลเปรียบเทียบประกอบจากกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง ของ ทบ. ทอ.

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา วิเคราะห์แผนแม่บท กิจการ
วิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ ซึ่งนำมาเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปี ของกิจการฯ
ในแต่ละปี เพื่อรองรับกฎหมายฯ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศฯ ของ กสทช.นอกจากนี้ใน
ช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาใช้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก
เกิดปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อเป็น “สื่อใหม่” และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร
นำไปสู่ยุคดิจิทัล จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ลักษณะเป็นเหตุการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน และมีความ
หลากหลายจึงได้นำการศึกษา วิเคราะห์ สถานภาพ (SWOT ANALYSIS) และกรณีศึกษา (CASE
STUDY) มาดำเนินการกับข้อมูลต่างๆ ตามกระบวนการของโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติของ วปอ.

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์

กิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ

- แผนแม่บทกิจการวิฤกษ์กระจายเสียงทหารเรือ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
- แผนปฏิบัติราชการของกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
- รายงานการประชุมกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๐

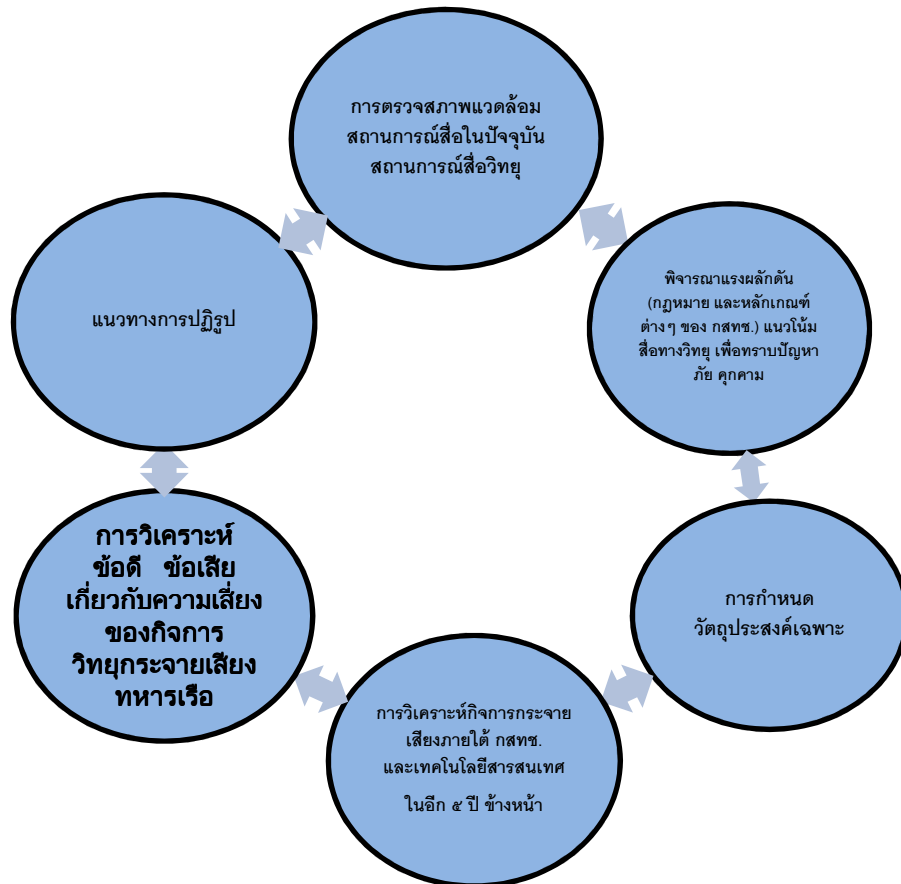
กฎหมายและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของ กสทช.

- พระราชบัญญัติการประกอบกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ พ.ศ.๒๕๕๓

- แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงฯ ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
- หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช.

สื่อในยุคปัจจุบัน

- พฤติกรรมการบริโภคสื่อ
- สื่อยุคดิจิทัล
- สถานภาพของสื่อในปัจจุบัน

ผลการวิจัย

๑. กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นสื่อที่สำคัญในสามสื่อสำคัญของกองทัพเรือ คือ สิ่งพิมพ์วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ที่ใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปสู่ประชาชน ที่สามารถออกกระจายเสียงได้ตลอดเวลา เนื่องจากมีสถานีวิทยุครอบคลุมพื้นที่ ตามแนวชายฝั่งทะเล พร้อมทั้งมีพันธมิตร (สิ่งพิมพ์และโทรทัศน์) และกลุ่มมวลชนจำนวนมากซึ่งสามารถช่วยกระจายข่าวไปยังภาคส่วนอื่น ๆ ดังนี้

ข้อดี ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ดังนี้

๑. มีสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีคุณภาพดี สามารถกระจายเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลและชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ ที่มีประชากรหนาแน่นและมีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง

๒. มีการบริหาร จัดการแบบรวมการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

๓. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง เป็นไปตามกฎหมาย และกฎเกณฑ์ของ กสทช. มีโอกาสสูงที่จะสามารถดำรงคลื่นความถี่ไว้ได้

๔. มีองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลและการปฏิบัติงานในทะเลทั้งหมด ซึ่งเป็นสาระความรู้เป็นที่สนใจต่อประชาชน ในการใช้ชีวิตประจำวัน

๕. มีพันธมิตร และผู้จัดรายการร่วมที่เป็นสื่อโทรทัศน์ และสื่อมวลชนท้องถิ่น พร้อมมวลชนที่สามารถกระจายข่าวได้

ข้อเสีย ของกิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ ดังนี้

๑. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทั้งระบบ อยู่ภายใต้การเปลี่ยนผ่านอีก ๕ ปี และยังไม่เห็นแผนที่แน่นอน ในการถือครองคลื่นความถี่ต่อ ทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุน

๒. กิจการวิทยุกระจายเสียงทหารเรือ เป็นสื่อแบบเดิม มีผู้ฟังลดลงจากผู้ฟังหันไปรับฟังและชมสื่อใหม่ หรือสื่อออนไลน์ที่สามารถมีส่วนร่วมได้ และมีลักษณะทันเหตุการณ์ครอบคลุมพื้นที่ได้อย่างกว้างขวาง ตอบสนองผู้ฟังได้มากกว่า

๓. การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ภายใต้กฎเกณฑ์ของ กสทช. จากสภาพแวดล้อมที่มีการใช้คลื่นความถี่เพิ่มขึ้น ตามสถานการณ์ก่อให้เกิดภาระงานที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญพิเศษ และค่าใช้จ่ายจำนวนมากเข้าดำเนินการ เช่น ประกาศ กสทช. เรื่องการตรวจวัดความถี่แทรกซ้อน เป็นต้น

๔. การประกอบการวิทยุกระจายเสียง มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ทำให้ถูกตรวจสอบมากกว่าสื่อออนไลน์ ทำให้มีความเสี่ยงที่การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางวิทยุลดลงเรื่อย ๆ

๕. การบริหารงานบุคคลมีการหมุนเวียน ทำให้การประกอบการและการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง

๒. จากหลักการคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงได้ตรา พ.ร.บ. ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ.๒๕๕๓ แผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ พ.ศ.๒๕๕๕ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามประกาศของ กสทช. เพื่อใช้บังคับให้มีการส่งคืนคลื่นความถี่ ที่หน่วยงานภาครัฐถือครอง เพื่อนำไปจัดสรรใหม่ ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๕๕ แต่เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐที่ถือครองคลื่นความถี่ ยังมีความจำเป็นต้องใช้คลื่นความถี่ ในภารกิจด้านความมั่นคง จึงไม่สามารถส่งคืนคลื่นความถี่ได้ จากการดำเนินการเปลี่ยนผ่าน ของ กสทช. ไปสู่ระบบดิจิทัลนี้ ทำให้ผู้ประกอบการวิทยุ ไม่สามารถจะกำหนดทิศทางการลงทุนได้ไม่มีความเชื่อมั่นทำให้ ส่งผลต่อเศรษฐกิจ คสช.จึงได้มีคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๖/๒๕๕๙ เรื่องมาตรการส่งเสริมประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงฯ เพื่อประโยชน์สาธารณะ มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องคือ “มาตรการในการส่งเสริมนี้ จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้ประกอบการภาครัฐและเอกชน และยังเป็นส่งเสริมอุตสาหกรรม กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นคงให้แก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ”

เทคโนโลยีการสื่อสาร ได้มีความก้าวหน้า และพัฒนาต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมมารับฟังวิทยุเปลี่ยนไป ในอดีตผู้ฟังเป็นเพียงผู้รับสาร แต่ปัจจุบันจำนวนสื่อมีเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการหลอมรวมสื่อ

เกิดเป็นสื่อทางเลือกใหม่ ผู้รับสารจึงมีโอกาสนในการเลือกเนื้อหาและช่องทางที่เหมาะสม ตามลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเอง นอกจากนั้นการสื่อสารทางดิจิทัล ทำให้ผู้รับสารมีบทบาทเป็นได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกัน สำหรับสื่อวิทยุ การรับฟังวิทยุออนไลน์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราก้าวหน้า โดยเป็นการรับฟังผ่าน สมาร์ทโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์แบบต่าง ๆ แท็บเล็ต เป็นต้น ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียง มีแนวโน้มผู้ฟังลดลง ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจะประกอบกิจการวิทยุออนไลน์ควบคู่ไปด้วย และเริ่มมีแนวโน้มที่จะประกอบกิจการวิทยุออนไลน์ เพียงอย่างเดียว

๓. แนวทางการปฏิรูป

๑. ดำรงและขยายความร่วมมือกับพันธมิตรและผู้จัดรายการร่วม

๑.๑ ดำเนินรายการร่วมกับกิจการโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่น ในการแลกเปลี่ยนการเผยแพร่ข่าวสาร ตามคุณลักษณะของสื่อ

๑.๒ คัดเลือกผู้จัดรายการร่วมที่ประกอบกิจการวิทยุกับกิจการวิทยุกระจายเสียง ทหารเรือ มาแต่เดิมเป็นอันดับแรก เนื่องจากมีความมั่นคงที่จะประกอบการให้ครบวาระได้ เว้นแต่ไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ ให้ใช้การสรรหาผู้ประกอบกิจการที่มีความมั่นคงมาประกอบการแทน

๑.๓ ดำเนินการร่วมกับเหล่าทัพ ในการพัฒนาระบบแพลตฟอร์ม (ที่ตั้งของเสาอากาศ เครื่องส่งหรืออื่น ๆ) สำหรับด้านเนื้อหาและรายการ ประสานกับหน่วยงานในศูนย์ประสานการปฏิบัติ ในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (ศรชล.) เช่น กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อื่น ๆ ร่วมกัน จัดรายการโดยมีเนื้อหาเหมาะสมกับพื้นที่

๒. เพิ่มศักยภาพวิทยุกระจายเสียง ด้วยวิทยุออนไลน์

๓. พัฒนากิจการวิทยุกระจายเสียง ไปสู่กิจการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยดำเนินการกระจายเสียง รายงานข่าวสารทางทะเลและความมั่นคง ในลักษณะทันเหตุการณ์ แก่ประชาชน โดยจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนข่าวสารจากหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนในแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

การเปลี่ยนผ่านของกิจการวิทยุกระจายเสียง ตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามแผนแม่บทฯ และประกาศฯ ของ กสทช. ต้องมีกระบวนการที่สร้างความเชื่อมั่น และผู้ถือครองคลื่นต้องสมัคใจ ไม่สร้างความแตกแยกจนนำไปสู่กระบวนการทางกฎหมาย ที่ต้องใช้ศาลเป็นผู้ตัดสินจนทำให้เกิดภาวะชะงักงันจนเสียหายต่อเศรษฐกิจทำให้ประชาชนตกงาน ดังนั้น กิจการวิทยุกระจายเสียง ทหารเรือ ต้องมีกลุ่มบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถดังกล่าว ปฏิบัติงานร่วมกับ กสทช. ในการเปลี่ยนผ่าน และแผนการปฏิบัติงานประจำปีมีการลงทุนและสร้างงาน